

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

מסכת סוטה פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה המקנא לאשתו רבי אליעזר אומר מקנא על פי שנים ומשקה על פי עד אחד או על פי עצמו רבי יהושע אומר מקנא על פי שנים ומשקה על פי שנים:

דף א,א פרק א הלכה א גמרא כתיב (במדבר ה) ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו וגו'. שלא יקנא לה לא מתוך שחוק ולא מתוך שיחה ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך מתון. אלא מתוך דבר של אימה. עבר וקינא לה באחד מכלה דברים הללו. מה איתאמרת למצוה. לעיכוב. אין תימר למצוה קינויו קינוי. אין תימר לעיכוב אין קינויו קינוי. אתייה כהדא כל מקום שנאמר חוקה תורה מעכב הקינוי. רבי יהושע אמר בשם רבי ליעזר חובה. רבי יושוע אמר רשות. אמר רבי לעזר בן רבי יוסי קומי רבי יסא אתייה דרבי ליעזר כבית שמאי ודרבי יהושע כבית הלל. דרבי ליעזר כבית שמאי דבית שמאי אומרים לא יגרש אדם את אשתו אלא אם כן מצא בה ערוה. מצא בה דברים כאורין לגרשה אינו יכול שלא מצא בה ערוה. לקיימה אינו יכול שמצא בה דברים כאורין. לפום כן הוא אומר חובה. והא תני משום בית שמאי אין לי אלא היוצאה משום ערוה. מניין היוצאה וראשה פרוע וצדדיה מפורמין וזרעותיה חלוצות. ת"ל (דברים כד) כי מצא בה ערות דבר. אמר רבי מנא קיימתיה בעדים. וכאן שלא בעדים. ודרבי יהושע כבית הלל דבית הלל אמרי אפי' הקדיחה תבשילו. לפום כן הוא אומר רשות. רצה לקנאות יקנא. רצה לגרש יגרש. ומה

טעמא דרבי ליעזר כי מצא בה ערות דבר. ערוה זו סתירה. דבר זה קינוי. דבר (שם) דבר. מה דבר האמור להלן על פי שנים עדים אף דבר האמור כאן על פי שנים עדים. ומשקה על פי עד אחד או על פי עצמו. (במדבר ה) ומעלה בו בתנאים שהיתה עמה על פי אחרים. תני ר"י בי ר' יודה אומר משום ר' ליעזר מקנא על פי עד אחד או על פי עצמו. ומשקה על פי שנים. נאמר כאן כי מצא בה ערות דבר. ואין מציאה בכל מקום אלא בעדים. מה מקיים ר' ליעזר דבר. דבר שהוא מרגיל לבא לידי ערוה. עד אי מהו שישקה. מה אם פיו שאינו זוקקו

דף א, ב פרק א הלכה א גמרא לשבועת ממון הרי הוא משקה. עד אי שהוא זוקקו לשבועת ממון לא כל שכן. קרוב מהו שישקה. מי קרוב מבעלה. עד מפי עד מהו שישקה. מה בינו לבין הקרוב. קרוב אף על פי שאינו כשר עכשיו כשר הוא לאחר זמן. עד מפי עד אינו כשר לא עכשיו ולא לאחר זמן. מה טעמא דר' יהושע כי מצא בה ערות דבר. דבר זה הקינוי. כי מצא אין מציאה אלא בעדים. ומקנא על פי עד אחד או על פי עצמו ומעלה בו בקינוי. מה מקיים רבי יהושע ערוה. ערוה שהיא באה מכח דבר. השיבו על דברי רבי יוסי בן יודה א"כ אין לדבר סוף. הכל ממנו לקנאות לה בשנים ולהביא עדים שנסתרה ולפוסלה מכתובה. אמר ר' יוסי מה טיבה להיסתר. אלא אתיא די לא על דמתניתין הכל ממנו לקנות לה מפיו ולומר שנסתרה ולפוסלה מכתובתה. אמר רבי מנא אפי' כהדין תנייא אתייה היא כמאן דמר מקנא לה מאביה ומבנה. הכל ממנה לקנות לה מאביה ומבנה ולהביא עדים שנסתרה ולפוסלה מכתובתה. אין תימא מה טיבה להיסתר. התורה התירה להיסתר. דמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי כתיב (דברים יג) כי יסיתך אחיך בן אמך וגו'. בתך בסתר. אמך בסתר. מתייחד אדם עם אמו ודר עמה. עם בתו ודר עמה. עם אחותו ואינו דר עמה. עידי קינוי שנמצאו

זוממין לוקין. עידי סתירה שנמצאו זוממין אתה אמרתה לוקין.

דף ב,א פרק א הלכה א גמרא מהו שישלמו לא מכוחן היא מפסדת כתובתה. או ייבא כיי דמר רבי בא רבי יהודה בשם שמואל אין למידין דבר מדבר בעדים זוממין. והכא כן נסתרה בעד אחד בשחרית ובעד א' בין הערבים. ייבא כהדא נתייחדה עמו בפני שנים. צריכה הימנו גט שני. באחד אינה צריכה הימיני גט שני. בא' בשחרית ואחד בין הערבים זה היה מעשה ושאל ר' לעזר בן תדאי את החכמים ואמרו אין זה ייחוד. קינא לה בעד אחד בשחרית ובעד אחד בין הערבים מאחר שהוא איש והיא אשה אין קינויו קינוי. ייבא כהדא אין מקבלין מן העדים אלא אם כן ראו שניהן כאחת. רבי יהושע בן קרחה אומר ואפילו באו זה אחר זה. רבי ירמיה רבי שמואל בר יצחק בשם רב מודין חכמים לרבי יהושע בן קרחה בעידי הבכורה ובעידי החזקה. רבא בשם רבי ירמיה אף בעידי סימנין כן. מה דא פשיטא שזה אמר ראיתי שתי שערות בגבו. וזה אומר ראיתי שתי שערות בגפו. זה אומר ראיתי שערה אחת בגבה. וזה אומר ראיתי שערה א' בכריסה לאו כלום כל שכן גבו וגפו.

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא שנים אומרים ראינו שערה א' בגבו וב' אומרים ראינו שערה אחת בכריסו. רבי יוסי בי רבי בון ורבי הושעיה בריה דר' שמי חד אמר פסול. וחד אמר כשר. מאן דמר פסול כמעיד על חצי סימן. ומאן דמר כשר אני אומר שמא נשרו. אחד אומר שתי שערות בגבו ואחד אומר שתי שערות בכריסו. רבי חגיי אומר דברי הכל פסול רבי בא אמר דברי הכל כשר. רבי יודן אמר במחלוקת רבי יוסי אמר במחלוקת. אמר רבי יוסי לרבי חגיי והא רבי יודן סבר כוותי. אמר ליה על רביה אנא פליג לא כל שכן עילויה. אמר רבי מנא יאות אמר רבי חגיי אילו שטר שהוא מחותם בארבעה עדים וקרא עילויה ערער זה מעיד על שנים וזה מעיד על שנים שמא כלום הוא. ואין

כל חתימה וחתימה צריכה שני עדים וכה כל סימן וסימן צריך שני עדים. רבי חנניה יליף לה משני חזקה. אילו אחד מעיד שאכלה שנה ראשונה ושניה ושלישית. ואחד מעיד שאכלה רביעית חמישית וששית שמא כלום הוא. ואין כל חזקה וחזקה צריכה ב' עדי וכה כל סיי וסיי צריך שני עדים:

דף ב,ב פרק א הלכה ב משנה כיצד הוא מקנא לה אמר לה בפני שנים אל תדברי עם איש פלוני ודיברה עמו עדיין מותרת לביתה ומותר' לוכל בתרומה נכנסה עמו לבית הסתר

דף ג,א פרק א הלכה ב משנה ושהת כדי טומא' אסורה לביתה ואסורה לוכל בתרומה ואם מת חולצת ולא מתייבמת:

דף ג,א פרק א הלכה ב גמרא סוף דבר עד שתדבר עמו. הא אם נסתרה עמו ולא דיברה אין סתירתה כלום. דיברה אתא מימור לך אפי' דיברה עמו ולא נסתרה. עדיין היא מותרת לביתה ומותרת לוכל בתרומה. לשון נקי הוא מתניתא. אל תתייחדי עם איש פלוני. מהו שיקנא לה משני בני אדם כאחת. רבי יודן אמר במחלוקת. מאן דמר מקנא לה מאביה ומבנה מקנא לה משני בני'א כאחת. רבי יוסי בעי מקנא לה ממא' בני אדם. אמר רבי יוסי בי רבי בון אמר לה אל תיכנסי לבית הכנסת. נכנסת עמו. אמר רבי מנא לא אמר אלא עמו הא זה אחר זה לא. רבי אבין אמר אפילו זה אחר זה. מכל מקום יש רגלים לדבר. לפלטיא בלילה. לחורבה ביום. למבואות אפילות ביום. שאלו את בן זומא מפני מה ספק רשות היחיד טמא. אמר לון סוטה מהיא. אמרו ליה <רשות היחיד> ספק. אמר לון מצינו שהיא אסורה לביתה. [מכאן אתה דן לשרץ מה כאן רה"י אף להלן רה"י ומה כאן שיש בו דעת לשאול אף להלן דבר שיש בו דעת לשאול]. מיליהון דרבנן פליגין דמר ר' זעירא

ר' יסא בשם ר' יוחנן קטנה שזינתה אין לה רצון להיאסר על בעלה.

דף ג, ב פרק א הלכה ב גמרא והא תנינן כל שאין בו דעת לישאל ספיקו טהור. הא אם יש בו דעת לישאל ספיקו טמא. ברם הכא אע"פ שיש בו דעת לישאל ספיקו טהור. מפני מה ספק רשות הרבים טהור אמר לון מצינו שהציבור עושין פסחיהן בטומאה בשעה שרובן טמאין. מה טומאה ידוע הותרה לציבור. קל וחומר ספק טומאה. תמן תנינן כל העריות עשה בה את המערה כגומר וחייב על כל ביאה וביאה. החמיר בשפחה שעשה בה את המזיד כשוגג. ר' ירמיה ר' בא בר ממל בשם רב שכבת זרע עד שיפלוט. הכא כתיב שכבת זרע והכא כתיב שכבת זרע. הכא את אמר שכבת זרע עד שיפלוט. והכא את אמר כן. א"ר יוסי שנייה היא דכתיב ונסתרה והיא נטמאה כיון שנסתרה התורה קראה טמאה. ברם הכא שכבת זרע עד שיפלוט. ליידא מילה כתיב שכבת זרע לשעורין. כהדא דתני ונסתרה והיא נטמאה. כמה היא סתירה כדי טומאה. כמה היא כדי טומאה כדי ביאה. וכמה היא ביאה כדי הערייה. כמה היא הערייה ר' ליעזר אומר

דף ד, א פרק א הלכה ב גמרא כדי חזירת דקל. ר' יהושע אומר כדי מזיגת הכוס. בן עזאי אומר כדי לשתותו. רבי עקיבה אומר כדי גילגל ביצה. רבי יודה בן בתירה אומר כדי לגימת שלש ביצים מגולגלות זו אחר זו. רבי אלעזר בן פינחס אומר כדי שיקשור גירדי את הנימה. מיניימין אומר כדי שתושיט ידה ותיטול ככר לחם מן הסל. אף ע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר יש (משלי ו) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם וגו'. אמר רבי יוסי כל אילין שיעוריא לאחר התרת הסינר. אמר רבי יוחנן כל אחד ואחד בעצמו שיער. ובן עזאי נשא אשה מימיו. אית דבעי מימר נתחמם. ואית דבעי מימר בעל ופירש. אית דבעי מימר (תהילים עה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. תני רבי אומר שלש טומאות אמורות בפרשה אחת לבעל ואחת לבועל

ואחת לתרומה. לתרומה מצינו אשה שהיא אסורה לביתה ומותרת בתרומה. למה לא אילו בת כהן שנישאת לישראל ונאנסה שמא אינה מותרת לביתה ואסורה לאכול בתרומה. לא מצינו אשה שהיא אסורה לביתה ומותרת לוכל בתרומה. אמר רבי אבין איתאמרת אחת לבעל ואחת לבעל ואחת ליבם. אמר ר' יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן ואם מת חולצת ולא מתייבמת. תנא ר' יעקב בר אידי קומי רבי יונתן (במדבר ה) ואת כי שטית תחת אישך פרט לאונסין. מה את שמע מינה אמר ליה מה תחת אישך לרצון. אף כאן לרצון. סוטה כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבעל. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בעל. יכול כשם שצרת סוטה אסורה לאחיו של בעל כך אסורה לאחיו של בעל. נישמענה מן הדא האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך. הויא לה יבם כאן ויבמה ומת ואח"כ בא בעלה אסור בה ומותר בצרתה. אסור בה ומותר באשת אחיו. ואשת אחיו לא כצרת סוטה היא. הדא אמרה שצרת סוטה מותרת לאחיו של בעל. א"ר יודן אתייה כרבנן דתמן דמר רבי הילא תניי תמן כל העריות אינן צריכות גט חוץ מאשת איש בלבד. ר"ע אומר

דף ד, ב פרק א הלכה ב גמרא אף אחות אשתו ואשת אחיו ברם רבנן דהכא. רבי חייה בשם רבי יוחנן הכל מודין באשת אחיו שהיא צריכה הימנינו גט משום הילכות אשת איש קנה בה ערוה היא. וערוה פוטרת צרתה. אמר רבי חיננא אפי' כרבנן דהכא אתי' היא בה קנסו לא קנסו ביורשיה. אמר רבי חנניה בריה דרבי הילל. אין כרבנן דתמן יהא מותר בה. רבי זעירא בשם רבי יוחנן צרת סוטה אסורה וצרת גרושה מותרת לביתה. רבי יעקב בשם רבי יוחנן כל הצרות מותרות חוץ מצרת סוטה. שמואל אמר גרושה עצמה מותרת לביתה. מהו פליג בגין דהוון עסיקין בצרות לא אדכרון גרושות. צרת סוטה למה היא אסורה רבי יוחנן אמר

מריח ערוה נגעו בה. רב אמר מפני שכתוב בה טומאה כעריות:

דף ד,ב פרק א הלכה ג משנה אילו אסורות לוכל בתרומה האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת איני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקותי ושבעלה בא עליה בדרך כיצד הוא עושה לה מוליכה בבית דין שבאותו המקום ומוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך רבי יהודה אומר בעלה נאמן עליה:

דף ד,ב פרק א הלכה ג גמרא מתניי לא כמשנה הראשונה דתנינן תמן בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האומרת טמאה אני לך. שמים ביני לבינך.

דף ה,א פרק א הלכה ג גמרא ונטולה אני מן היהודים. אמר ר' אבין ואפילו תאמר כמשנה האחרונה מ"מ יש רגלים לדבר. תני (במדבר ה) מבלעדי אישך פרט לשקדמה שכבת זרע אחרת לאישך. אמר רבי אולא כענין שנאמר (במדבר כח) מלבד עולת הבוקר. והא תנינן כשם שהמים בודקין אותה כך הן בודקין אותו. כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעל. וכשם שהיא אסורה לאחיו של בעל. כך היא אסורה לאחיו של בעל. כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וביאה שהיא מקבלת את בעלה לאחר הבועל כך הן בודקין אותו. ר' אבין בשם רבי הילא כאן ביודע כאן בשאינו יודע. ר' חייה בר יוסף שלח בתר איתתיה אמר יסקון עמה תלת תלמידין שאם יפנה אחד מהן לצורכו תתייחד עם שנים. והא תנינן מוסרין לו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך. אמר רבי אבין ובעלה הרי שלשה. אף הוא שכר לה בית והיה מעלה לה מזונות ולא היה מתייחד עמה אלא בפני בניה. וקרא על עצמו הפסוק הזה (ירמיהו מה) יגעתני באנחתי ומנוחה לא מצאתי. תני רבי יודה אומר בעלה נאמן עליה מקל וחומר ומה אם הנדה

שחייבין עליה כרת הרי הוא נאמן עליה. זו שאין חייבין עליה כרת אינו דין שיהא נאמן עליה. אמרו לו לא אם אמרת בנדה שיש לה היתר לאחר איסורה. תאמר בזו שאין לה היתר לאחר איסורה. ואומר (משלי ט) מים גנובים ימתקו וגו'. אמר להן רבי יהודה גזירת הכתוב היא (במדבר ה) והביא האיש את אשתו אל הכהן וגו' אמרו לו ובלבד בעדים:

דף ה, א פרק א הלכה ד משנה היו מעלין אותה לב"ד הגדול שבירושלים ומאיימין עליה כדרך שמאיימין על עידי נפשות ואומר לה בתי הרבה יין עושה הרבה שחוק עושה הרבה ילדות עושה הרבה שכינים הרעים עושין אל תעשי לשמו הגדול שנכתב בקדושה שימחה על דמים ואומר לפניה דברים שאינה כדי לשומען היא וכל משפחת בית אביה:

דף ה, א פרק א הלכה ד גמרא כשם שמאיימין עליה שתחזור בה כך מאיימין עליה שלא תחזור בה. ואומר לה בתי אם טהורה את דבריא לך שאת טהורה עמדי על בוריידך שאין המים האילו דומין אלא לסם יבש שהוא נתון על גבי בשר חי ואינו מזיקו. מצא שם מכה התחיל מחלחל ויורד. רבי זבדיה חתניה דרבי לוי הוה משתעי הדין עובדא ר' מאיר הוה יליף דריש בכנישתא דחמתא כל לילי שובא והוה תמה חדא איתתא יליפה שמעה קליי. חד זמן עני דריש אזלת בעית מיעול לבייתה ואשכחת בוצינא מיטפי אמר לה בעלה הן הויית'. אמרה ליה מישמעא קליה דדרושא. אמר לה

דף ה, ב פרק א הלכה ד גמרא מכך וכך דלית ההיא איתתא עללה להכא לבייתה עד זמן דהיא אזלה ורקקה גו אפוי דדרושא. צפה ר"מ ברוח הקודש ועבד גרמיה חשש בעייניה. אמר כל איתתא דידעה מילחוש לעיינה תיתי תילחושי. אמרין לה מגירתא הא ענייתך תיעלין לביתך עבדי גרמיך לחשה ליה ואת רקקה גו עייניה. אתת לגביה אמר לה חכמה את מילחוש

לעיינא. מאימתיה עליה אמרה ליה לא. אמר לה ורוקקין בגויה שבע זימנין והוא טב ליה. מן דרקקת אמר לה אזלין אמרין לבעליך חד זמן אמרת ליה והיא רקקה שבעה זימנין. אמרו לו תלמידיו רבי כך מבזין את התורה. אילו אמרת לן לא הוינן מייתי ליה ומלקין ליה ספסליה ומרציין ומרצייה ליה לאיתתיה. אמר לון ולא יהא כבוד מאיר ככבוד קונו. ומה אם שם הקודש שנכתב בקדושה אמר הכתוב שיימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו. וכבוד מאיר לא כל שכן: פיסקא. ואומר לפניה דברים שאינן כדי לשומען היא וכל משפחת בית אביה. כגון מעשה ראובן בבלהה מעשה יהודה בתמר. (איוב טו) אשר חכמים יגידו אילו ראובן ויהודה. ולא כחדו מאבותם. ומה שכר נטלו על כך (שם) להם לבדם ניתנה הארץ ולא עבר זר בתוכם. כשבא משה לברכן (דברים לג) יחי ראובן ואל ימות. וזאת ליהודה. רבי חזקיה בשם ר' אחא רבי חייה דריש שלש מקראות לשבח. (בראשית לח) ותשב בפתח עינים ואיפשר כן. אפי' זונה שבזונות אינו עושה כן אלא שתלה איניה לפתח שכל העינים מצפות לו. אמרה לפניו רבון כל העולמים אל אצא ריקם מן הבית הזה. דבר אחר בפתח עינים שפיתחה לו את העינים שאמרה לו פנויה אני וטהורה אני. (שמואל א ב) ועלי זקן מאד וגוי ישכיבון כתיב. שהיו הנשים מביאות קיניהן לטהר לבתיהן והיו משהין אותן. הקב"ה מעלה עליהן כאילו הן שוכבין אותן. אמר רבי תנחומא הרי היא דו מקנתר לון (שם) למה תבעטון בזבחי ובמנחתי. אין תימר עבירה חמורה יש כאן מבריחן מן החמורה ומקנתרן בקלה. (שמואל א ח) ולא הלכו בניו בדרכיו ויטו אחרי הבצע. שהיו נוטלין מעשר ודנין. אמר רבי ברכי מברכתא היתה עוברת והיו מניחין צרכיהן של ישראל והיו הולכין עוסקין בפרקמטיא:

דף ה, ב פרק א הלכה ה משנה א אם אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוצאה אם אמרה טהורה אני מעלין אותה לשערי מזרח לשערי ניקנור

דף ו, א פרק א הלכה ה משנה שש משקין את הסוטות ומטהרין את היולדות ומטהרין את המצורעין וכהן או חזו בבגדיה אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו עד שהוא מגלה את לבה וסותר את שעה ר' יהודה אומר אם היה לבה נאה לא היה מגלהו ואם היה שעה נאה לא היה סותרו :

דף ו, א פרק א הלכה ה גמרא כתיב (במדבר ה) והעמיד הכהן את האשה לפני ה'. זה שער ניקנור כל מקום שנאמר לפני ה' זה שער ניקנור. כתיב (שמואל א ב) אם יחטא איש לאישו גוי'. רבי חייה בר בא ורבי יהושע בן לוי. רבי חייה בר בא פתר קרייה בבוועל. ורבי יהושע בן לוי פתר קרייה באשה. רבי חייה בר בא פתר קרייה בבוועל ההין זן ומפרנס. ואת אתי על דעתך. ור' יהושע בן לוי פתר קרייה באשה ההין זן ומפרנס ואת תלית עינים על חורן. ומבזין על הספק. אמר ר' שמלאי בכל מקום שאת מוצא זנות את מוצא אנדרולמסיי באה בעולם. קרייא אמר מקרין ואחר כך מבזין. ומתניתא אמרה מבזין ואחר כך מקרין. אמר רבי אילי מכיון דכתיב (במדבר ה) והעמיד והעמידה וכי יושבת היית אלא מחמת עמידה הראשונה היה פורע את ראשה. מחלפה שיטתיה דרבי יודן. תמן (שם) הוא אמר האיש מכסין אותו מלפניו. והאשה מלפניה ומלאחריי'. והכא הוא אמר הכין. תמן מכל מקום למיתה היא מתוקנת. ברם הכא שמא תימצא טהורה ויתגרו בה פירחי כהונה. מחלפה שיטתהון דרבנן. תמן אינון אמרין האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה. והכא אינון אמרין הכין. תמן (ויקרא יט) ואהבת לרעך כמוך. יבור לו מיתה קלה שבקלות. ברם הכא (יחזקאל כג) ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזימתכנה :

דף ו,א פרק א הלכה ו משנה היתה מכוסה בלבנים מכסה בשחורים היו עליה כלי זהב קטליות נזמים וטבעות מעבירים ממנה כדי לנוולה ואחר כך מביא

דף ו,ב פרק א הלכה ו משנה חבל מצרי וקושרו למעלה מדדיה וכל הרוצה לראות בא ורואה חוץ מעבדיה ושפחותיה מפני שליבה גס בהן ושאר כל הנשים מותרות לראותה שנאמר (יחזקאל כג) ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזימתכנה:

דף ו,ב פרק א הלכה ו גמרא מתניתא בשאינן נאין לה. אבל אם היו נאין לה לא בדא. מביא חבל מצרי. ולמה חבל מצרי. אמר רבי יצחק לפי שעשת כמעשה מצרים. רבי ירמיה בעי חבל המצרי מעכב כפיפה מצרית מעכבת. משל מי הן באין. ייבא כיי דאמר רבי דרבי אמר אמת המים וחומת העיר ומגדלותיה וכל צורכי העיר באין משירי הלישכי והכא כן:

דף ו,ב פרק א הלכה ז משנה במידה שאדם מודד בה מודדין לו היא קישטה את עצמה לעבירי והמקום ניוולה היא גילתה את עצמה והמקום גילה עליה הירך התחילה בעבירה תחילה ואח"כ הבטן לפיכך ילקה הירך תחילה ואחר כך הבטן ושאר כל הגוף לא פלט:

דף ו,ב פרק א הלכה ז גמרא תני בשם רבי מאיר במדה שאדם מודד בה מודדין לו. מאי טעמא (ישעיהו כז) בסאסאה בסאה סאה אין לי אלא סאה מניין לרבות תרקב וחצי תרקב וקב וחצי קב ורובע ותומן וחצי תומן ואוכלא. תלמוד לומר (ישעיהו ט) כי כל סאון סואן ברעש. ריבה כאן סאות הרבה. אין לי אלא דבר שהוא של מידה. מניין לפרוטות קטנות שהן מצטרפות לחשבון מרובה תלמוד לומר (קוהלת ז) אחי לאחת למצוא חשבון. בנוהג שבעולם אדם נכשל בעבירה שחייבין עליו מיתה בידי שמים. מת שורו אבדו תרנגולתו. נשברה צליחותו. נכשל באצבעו והחשבון

מתמצה. דבר אחר אחת מתארעה לאחת והחשבון מתמצה וכמה הוא מיצוי חשבון עד אחת. תני בשם רבי מאיר כשם שיש דיעות במאכל ובמשתה כך יש דיעות באנשים. יש לך אדם זבוב נופל לתוך כוסו והוא נוטלו וזורקו ושותהו זה כשאר כל אדם שהוא רואה את אשתו מדברת עם שכיניה ועם קרוביה. או יש לך אדם שפורח זבוב על גבי כוסו והוא נוטלו ושופכו ואינו טעמו זה הוא חלק רע באנשים שנתן עיניו בה לגרשה. ויש לך אדם זבוב שוכן על כוסו והיא נוטלו ומניחו כמות שהוא זה פפוס בן יהודה שנעל את הדלת בפני אשתו. אמרין לית נהיגין הוון אבהתך עבדין כן. יש לך אדם זבוב מת לתוך כוסו והוא נוטלו ומוצצו ושותיהו. זה הרשע שהוא רואה את אשתו לבה גס בעבדי ליבה גס בשפחותיה והוא מצוה עליה לגרשה שנאמר (דברים כד) ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר. הכתוב קראה אחר שאינו בן זוג של ראשון שהוא הוציא את אשתו משום ערוה והלה נכשל בה. אם זכה הוא לשמים הרי הוא מגרשה. ואם לאו סוף שהיא קוברתו שנאמר (שם) או כי ימות האיש האחרון. ראוי היה זה למיתה שהאשה הזאת הכניס לתוך ביתו. שמואל אמר

דף ז, א פרק א הלכה ז גמרא פורשים מן המזנה. ואין פורשין מבתה. ואתייא כיי דמר רבי יוחנן אשת איש שזינתה הוולדות לבעל מפני שרוב בעילות מן הבעל. כתוב אחד אומר (במדבר ה) לצבות בטן ולנפיל לרך. וכתוב אחר אומר (שם) וצבתה בטנה ונפלה יריכה וכתוב אחר אומר (שם) בתת יי את ירךך נופלת ואת בטנך צבה. מקרא אחד מכריע שני מקראות. אמר רבי מנא כאן למעשה וכאן לתנאין. אמר רבי אבין ואפילו תימר כאן וכאן למעשה כאן וכאן לתנאין. לצבות בטן ולנפיל ירך לבועל. וצבתה בטנה ונפלה ירכה לאשה. הדעת מכרעת ירך התחילה בעבירה תחלה ואחר כך הבטן לפיכך תלקה הירך תחלה ואחר כך הבטן ושאר כל

הגוף לא פלט. רבי אבא בריה דרבי פפי עבד לה אפטרה
מה אם מידת הפורענות מעוטה אבר אחד לוקה ושאר
כל האיברים מרגישים. מדת הטובה המרובה על אחת
כמה וכמה:

דף ז, א פרק א הלכה ח משנה שמשון הלך אחר עיניו
לפיכך ניקרו פלשתים את עיניו אבשלום נתנווה בשערו
לפיכך נתלה בשערו לפי שבא על עשר פילגשי אביו
לפיכך ניתנו בו עשר לנביות שנאמר (שמואל ב יח)
ויסובו עשרה נערים נושאי כלי יואב ולפי שגנב שלש
גניבות לב אביו ולב בית דין ולב ישראל לפיכך נתקעו
בו שלש שבטים שנאמר (שופטים יד) ויקח שלשה
שבטים בכפו ויתקעם בלב אבשלום:

דף ז, א פרק א הלכה ח גמרא תני ר' אומר לפי שתחלת
קלקלתו בעזה לפיכך עונשו בעזה. והכתיב (שופטים
יד) וירד שמשון תמנתה. אמר רבי שמואל בר נחמן
דרך נישואין היו. כתוב אחד אומר וירד שמשון
תמנתה. וכתוב אחר אומר (בראשית לח) הנה חמיד
עולה תמנתה. רב אמר תמנתה שתי תימניות היו אחת
של יהודה ואחת של שמשון. רבי סימון אמר תמנתה
אחת היא ולמה כתב בה עלייה וירידה. אלא של יהודה
על ידי שהיתה לשם שמים. לפיכך כתיב בה
עלייה. ושל שמשון על ידי שלא היתה לשם שמים כתיב
בה ירידה. אמר ר' אייבו בר נגרי כגון הדא בית מעין
שירדין בה מפלטתה ועולין בה מטבריה. כתיב
(שופטים יד) ויבואו עד כרמי תמנתה אמר רב שמואל
בר רב יצחק מלמד שהיו אביו ואמו מראין לו כרמי
תמנתה זרועים כאלים ואומרים לו בני כשם שכרמיהן
זרועין כלאים. כך בנותיהם זרועות כלאים. (שם)
ואביו ואמו לא ידעו כי מיי"י הוא כי תואנה הוא מבקש
מפלשתים. אמר רבי לעזר בשבעה מקומות כתיב לא
תתחתן במ אמר רבי אבין לאסור שבעה עממין והכא
הוא אמר הכין. אמר ר' יצחק (משלי ג) אם ללצים הוא
יליץ. כתיב (משלי ג) ותחל רוח י"י לפעמו במחנה דן

דף ז, ב פרק א הלכה ח גמרא בין צרעה ובין אשתאול
תרין אמורין חד אמר בשעה שהיה רוח הקודש שורה
עליו היו פסיעותיו כמצרעה לאשתאול. וחורנה אמר
בשעה שהיתה רוח הקודש שורה עליו היו שערותיו
מקישות כזוג וקולן הולך כמצרעה
לאשתאול. (שופטים כז) ויברכו י"י רבי הונא בשם רבי
יוסי שהיתה תשמישו שוה לכל אדם. כתיב (שם)
ואנקמה נקם אחת משתי עיני מפלשתים. אמר רבי
אחא אמר לפניו רבונו של עולם תן לי שכר עיני אחת
בעולם הזה ושכר עיני אחת מותקנת לי לעתיד
לבוא. כתוב אחד אומר וישפוט את ישראל מי
שנה. וכתוב א' אומר (שם) והוא שפט את ישראל ד' שנה.
אמר ר' אחא מלמד שהיו הפלשתים יראים ממנו
ד' שנה לאחר מותו כדרך שהיו יראים ממנו ד' שנה
בחיו: אבשלום נתנוה בשערו. ר' חנינא אמר
כחרובית גדולה היה. יכול ככידון רבי ביבי בשם רבי
יוחנן בדין בין היה עשוי. אמר רבי חנינה כד סלקית
להכא נסבית איזורא דברי ואיזורא דחמרי מקפא
כורתא דחרוביתא דארעא דישראל ולא מטון וקצית
חד חרוב ונגד מלא ידויי דבש. אמר רבי יונתן יפה
סיפסוף שאכלנו בנערותינו מפנקריסין שאכלנו
בזקנותינו די ביומו אישתני עלמא. אמר רבי חייא בר
בא בראשונה היתה סאה ארבלית מוציאה סאה
סולת. סאה קמח סאה קיבר סאה סובין סאה
מורסן. וכדון אפילו חדא בחדא לא קיימא. כתיב
(שמואל ב יא) וכאבשלום לא היה איש יפה בכל ישראל
להלל מאד. יכול בכל תלמוד לומר מכף רגלו ועד
קדקדו לא היה בו מום. כתיב (שמואל א ט) ולא היה
בן ושמו שאול בחור וטוב ואין איש מבני ישראל טוב
ממנו. יכול בכל תלמוד לומר (שם) משכמו ומעלה גבוה
מכל העם. אבל באבנר מהו אומר (שמואל ב ג) הלא
תדעו כי שר וגדול נפל ביום הזה מישראל. ואבנר למה
נהרג. רבי יהושע בן לוי ורבי שמעון בן לקיש
ורבנן. רבי יהושע בן לוי אמר על ידי שעשה דמן של
נערים שחוק. (שמואל ב ב) יקומו נא הנערים וישחקו

לפנינו. ר"ש בן לקיש אמר על ידי שהקדים שמו לשמו של דוד. הדא הוא דכתיב (שמואל ב ג) וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתיו לאמר למי ארץ כתיב מן אבנר לדוד. ורבנין אמרין על ידי שלא הניח לשאול להתפייס מדוד. הדא הוא דכתיב (שמואל א כד) ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי אמר ליה מה את בעי מן גלגוי דהדין בסירה הוערת וכיון שבאו למעגל אמר לו (שמואל א כו) הלא תענה אבנר גבי כנף אמרת בסירה הורעת חנית וצפחת בסירה הוערת ויש אומרים על ידי שהיתה ספק בידו למחות בנוב עיר הכהנים ולא מחיה: ולפי שגנב שלשה גניבות. לב אביו. ולב בית דין. ולב אנשי ישראל. לב אביו דכתיב (שמואל ב טו) ויהי מקץ ארבעים שנה. כל עצמו של דוד לא מלך אלא ארבעים. וכא הוא אמר הכין. אלא בשעה ששאלו ישראל מלך. (שם) כי נדר נדר עבדך. אי"ל ומה את בעי כדון. אי"ל כתוב חד פיתק דתרין גוברין דנסבינון עימי. אמר ליה אמור לי למאן דאת בעי ואנא כתוב. אמר ליה כתוב לה סתם ואנא למאן דבעי אנא נסב. כתב ליה סתם.

דף ח, א פרק א הלכה ח גמרא אזל וצמת ליה תרין תרין גוברין עד דצמת ליה מאתן גוברין. הדא הוא דכתיב (שמואל ב טו) ואת אבשלום הלכו מאתים איש מירושלים קרואים והולכים לתומם קרואים מדוד והולכים לתומם מאבשלום ולא ידעו כל דבר מעצת אחיתופל. רבי הונא בשם רבי אחא וכולהו ראשי סנהדריות היו. וכיון דחמין מיליאי אתיין לידי חילופין. אמרין רבון כל העולמים נפלה נא ביד דוד ואל יפול דוד בידינו שאם אנו נופלין ביד דוד הרי הוא מרחם עלינו. ואם ח"ו יפול דוד בידינו אין אנו מרחמין עליו. הוא שדוד אמר (תהילים צה) פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי. ולב בית דין (שמואל ב טו) ויאמר אבשלום מי ישימני שופט הארץ וגו'. (שם) ויעש אבשלום כדבר הזה. ולב אנשי ישראל (שם) ויגנוב אבשלום את לב אנשי ישראל:

דף ח, א פרק א הלכה ט משנה וכן לענין הטובה מרים המתינה למשה שעה אחת שנאמר (שמות ב) ותתצב אחותו מרחוק לפיכך נתעכבו לה כל ישראל שבעת ימים במדבר שנאמר (במדבר יב) והעם לא נסע עד האסף מרים:

דף ח, א פרק א הלכה ט גמרא אמר רבי יוחנן פסוק זה ברוח הקודש נאמר ותתצב אחותו (עמוס ט) ראיתי את י"י נצב על המזבח. אחותו (משלי ז) אמור לחכמה אחותי את. מרחוק. (ירמיהו לא) מרחוק י"י נראה לי. לדעה (ישעיהו יא) כי מלאה הארץ דעה את י"י. מה יעשה לו. (ישעיהו יא) כי לא יעשה י"י אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים:

דף ח, א פרק א הלכה י משנה יוסף זכה לקבור את אביו ואין באחיו גדול ממנו שנאמר (בראשית כ) ויעל יוסף לקבור את אביו מי לנו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה משה זכה בעצמות יוסף ואין בישראל גדול ממנו שנאמר (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו מי לנו גדול ממשה שלא נתעסק בו אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר (דברים לד) ויקבור אותו בגיא מול בית פעור וגוי ולא על משה בלבד אמרו אלא בכל הצדיקים שנאמר (ישעיהו נח) והלך לפניך צדקך וכבוד י"י יאספך:

דף ח, א פרק א הלכה י גמרא אמר ר' יצחק כבוד חי העולמים היה עמהן כתיב (בראשית נ) ויבואו עד גורן האטד. וכי יש גורן לאטד. אמר ר' שמואל בר נחמן חיזרנו בכל המקרא ולא מצינו מקום ששמו אטד. אלא מהו אטד אלו הכנענים שהיו ראויין לידוש באטד. ובאי זו זכות ניצולו. בזכות (שם) וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגורן האטד. ומה חסד עשו עמו. רבי אלעזר אמר איזורים התירו. רבי שמעון בן לקיש אמר קישרי כתפיהן התירו. רבנן אמרין זקפו קומתן. אמר רבי יודן בר שלום הראו באצבע ואמרו (שם) אבל כבד זה למצרים. ומה אם אילו שלא עשו

חסד לא בידיהן ולא ברגליהן ראו מה פרע להן הקב"ה. ישראל שהן עושין חסד בידיהן וברגליהן עם גדוליהן ועם קטניהן על אחת כמה וכמה. אמר רבי אבהו כל אותן שבעים יום שבין איגרוי לאיגרות כנגד שבעים יום שעשו המצריים חסד אם אבינו יעקב. כתיב (שמואל ב א) ויקונן דוד את הקינה הזאת וגוי ויאמר ללמד לבני יהודה קשת. לא מסתברא דלא ללמד בני יהודה. מי היה. אלא אמר דוד כיון שהצדיקים מסתלקין השונאין באין ומתגרין בישראל. (שם) הלא היא כתובה על ספר הישר. תרין אמורין. חד אמר זה ספר בראשית. וחרנה אמר זה חומש הפיקודים. מאן דאמר זה ספר בראשית ניחא. ומאן דאמר זה חומש פיקודים מה מלחמה היתה שם. (דברים י) ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן. וכי במוסירות מת אהרן והלא בהר ההר מת. הדא היא דכתיב (במדבר לג) ויעל אהרן הכהן אל הר ההר וימת שם. אלא כיון שמת אהרן

דף ח,ב פרק א הלכה י גמרא נסתלקו ענני כבוד וביקשו הכנענים להתגרות בישראל הדא היא דכתיב (במדבר כא) וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים. מהו דרך האתרים. שמע שמת אהרן התייר הגדול שלהן שהיה תר להן את הדרך. בואו ונתגרה בהן וביקשו ישראל לחזור למצרים ונסעו לאחריהן שמונה מסעות ורץ אחריו שבטו של לוי והרג בהן שמונה משפחות. אף הן הרגו ממנו ארבע. הדא היא דכתיב (דברי הימים א כו) לעמרמי ליצהר לחברוני לעוזיאל. אימתי חזרו בימי דוד. הדא היא דכתיב (תהילים עב) יפרח בימיו צדיק. אמרו מי גרם לנו כל הדמים הללו. אמרו על שלא עשינו חסד עם אותו הצדיק והלכו וקושרו לו הספד וגמלו לצדיק חסד. והעלה עליהן הכתוב כאילו מת שם ונקבר שם שגמלו לצדיק חסד (שמות יג) עמו רבי קריספא בשם ר' יוחנן עמו עם נפשך את עבד. אמר

ר' חמא בר חנינא משל למלך שהיה משיא את בנו ובא
איפרכוס לטעון באפיריון ולא הניחו לו. אמר המלך
הניחו לו למחר הוא משיא את בתו ואני מכבדו במה
שכיבדני. ככתוב (בראשית מו) אנכי ארד עמך מצרים
ואני אעלך גם עלה מה ת"ל גם עלה. אמר אותך אני
מעלה ושאר כל השבטים אני מעלה מלמד שכל שבט
ושבט העלה עצמות ראש שבטו עמו. תני בשם ר' יודה
אילולא שהדבר כתוב לא היה איפשר לאומרו. מלמד
כשמת משה היה מוטל על כנפי שכינה בארבעת מיל
מנחלת בני ראובן עד נחלת בני גד שמת בנחלת בני
ראובן ונקבר בנחלת בני גד. ומניין שמת בנחלת בני
ראובן שנאמר (במדבר לב) ובני ראובן בנו את חשבון
ואת אלעלה ואת קריתים ואת נבו. וכתוב (דברים לב)
עלה אל הר העברים הזה הר נבו ומות בהר אשר אתה
עולה שמה. ומניין שנקבר בנחלת בני גד שנאמר
(דברים לג) ולגד אמר ברוך מרחיב גד וגוי כי שם חלקת
מחוקק ספון. והקב"ה היה אומר (שם) ויתא ראשי
עם. ומלאכי שרת היו אומרים (שם) צדקת ה' עשה
וישראל היו אומרים (שם) ומשפטיו עם ישראל. אילו
ואילו היו אומרים (ישעיהו כז) יבא שלום ינוחו על
משכבותם הולך נכוחו:

מסכת סוטה פרק ב

דף ח, ב פרק ב הלכה א משנה היה מביא את מנחתה
בכפיפה מצרית ונותנה על ידה כדי לייגע' כל המנחות
תחילתן וסופן בכלי שרת וזו תחילת' בכפיפי מצרית
וסופה בכלי שרת כל המנחות טעונות שמן ולבונה וזו
אינה טעונה לא שמן ולא לבונה כל המנחות באות מן
החיטים וזו אינה באה אלא מן השעורים מנחת העומר
אע"פ שהיא באה מן השעורים היא באה גרש וזו היתה
באה קמח רבן גמליאל אומר כשם שמעשיה מעשה
בהמה כך קרבני מאכל בהמה:

דף ח, ב פרק ב הלכה א גמרא כתיב (במדבר ה) וביד
הכהן יהיו מי המרים המאררים

דף ט, א פרק ב הלכה א גמרא מעתה כדי ליגעה. אלא
כדי להטיל אימה עליה. מנחתה מלמד שהיא קדשה
לשמה. כשם שהיא קדשה לשמה כך היא קדשה
לשמו. ותני ר' חייה ופליג לקרב כליל אינה יכולה מפני
שותפותה של אשה. לאכל אינה יכולה מפני שותפותו
של איש. אמר ליה הקומץ יקרב לעצמו והשיריים
קריבין לעצמן. ואת אמר מנחתה. ואלא מה דאישתעי
קריא אישתעי מתניתא. (במדבר ה) והביא את קרבנה
עליה. בעלה מהו שיפריש עליה חוץ מדעתה. אחר מהו
שיפריש עליה חוץ מדעתה. ייבא כיי דרבי יוחנן ארבעה
מחוסרי כפרה מפרישין עליהן שלא מדעתן. ואילו הן
הזב והזבה והמצורע והיולדת שכן אדם מפריש על בנו
הקטן והוא נתון בעריסה. ניחא זב וזבה
ומצורע. ויולדת. ויש קטנה יולדת. לא כן אמר רבי
רדיפה ר' יונה בשם רב הונה עיברה וילדה עד שלא
הביאה שתי שערות היא ובנה מתים. משהביאה שתי
שערות היא חיה ובנה מת. מאי כדון. שכן אדם מפריש
על בתו קטנה. מכיון שהביאה לו כבר יצאה מרשות
אביה. אלא שכן אדם מפריש על אשתו חרשת. וכאן
סוטה קטנה אין את יכול. דמר ר' זעירא רבי יסא בשם
ר' יוחנן קטנה שזינתה אין לה רצון להיאסר על
בעלה. וחרשת אין את יכול דכתיב (שם) ואמרה האשה
אמן אמן. אמר ר' אבין מכיון דכתיב (דברים יד)
ושמחת אתה וביתך והוא מעוכב

דף ט, ב פרק ב הלכה א גמרא מלשמוח עמה מפריש
עליה חוץ מדעתה. רבי אחא בשם ר' אילא אינו מפריש
עליה עולת העוף אלא חטאת העוף מפני שהיא
מכשרתה לאכול בזבחים תני אינו מפריש עליה אלא
דבר שהוא מתירה לה בזה. אמר רבי יוסי אין לך אלא
זה. תני מה זה מעכבה מלאכול בזבחים מעכבה היא
מלאכול בזבחים. ומכיון שהוא מעוכב מלשמוח
עמה. כמו שהוא מעכבת מלאכול בזבחים. תני אפילו

הקפת נזירות על ראשה מעכבת היא מלוכל בזבחים. מכיון שהיא מנוולת והוא מעוכב מלשמוח עמה כמו שהוא מעכב מלוכל בזבחים. תני ר' יודה אומר מביא אדם על ידי אשתו כל קרבן שהיא חייבת אפילו אכלה חלב ואפילו חיללה שבת. וכן היה ר' יודה אומר פטרי אינו חייב בה שכן הוא כותב לה ואחרון די אתיין לי עלך מן קדמת דנא. והתני סדר מנחות כך היא מביאין מתוך ביתו בכלי כסף ובכלי זהב וראוייה ליקרב בכלי שרת. תני ר' שמעון בן יוחי מפני מה אמרו כל החטאות והאשמות שבתורה אין טעונין נסכים שלא יהא קרבנו של חוטא נראה מהודר. התיבון הרי חטאתו ואשמו של מצורע. אין תימר שאינו חוטא האמר רבי יצחק (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע. זאת תורת המוציא שם רע. אמר ליה מכיון שנתייסר וכתוב (דברים כה) ונקלה אחיך לעיניך כמי שאינו חוטא. רבי יוחנן בשם ר' ישמעאל (ויקרא ב) מנחת מנחת מה מנחת שנאמר להלן שעורין אף כאן שעורין. אמר רבי לעזר נאמר כאן (שם) אביב ונאמר במצרים (שמות ב) אביב. מה אביב האמור במצרים שעורין אף כאן שעורין. ר"ע אומר נאמר לציבור הבא ביכורים בפסח והבא ביכורים בעצרת. אם מצינו שממין שהיחיד מביא חובתו ממנו הציבור מביא ביכורים בעצרת. מאי זה מין היחיד מביא חובתו מן השעורין. אף הציבור לא יביא אלא מן השעורין.

דף י, א פרק ב הלכה א גמרא אם תאמר מן החוטין אין שתי הלחם ביכורין. תמן אמר רבי יונה חילקא לשנים. טרניס לשלשה. טיסני לארבעה. רבי יוסי בי רבי בון בעי מיכן והילך קמחין הן. אין צריך לבור את הסולת מתוכן:

דף י, א פרק ב הלכה ב משנה היה מביא פיילי של חרש <חדשה> ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור רבי יהודה אומר רביעית כשם שהוא ממעט בכתב כך הוא ממעט במים נכנס להיכל ופנה לימינו ומקום היה שם אמה על אמה וטבלה של שייש וטבעת היתה קבועה בה

כשהוא מגביהה נוטל עפר מתחתיה ונותן כדי שייראה על פני המים שנאי' (במדבר ה) ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הכהן ונתן אל המים :

דף י, א פרק ב הלכה ב גמרא תני חדשה. מתניתא דר' אליעזר דתנינן תמן היה מביא פיילי של חרש חדשה. מאן תני חדשה רבי לעזר דהוא דריש לה (ויקרא יד) אל כלי חרש על מים חיים. מה מים שלא נעשה בהן מלאכה אף כלי חרש שלא נעשה בו מלאכה. ניתא תמן דהוא דריש אל כלי חרש על מים חיים. הכא מה אית לך. אמר רבי יוחנן דו סבר כרבי ישמעאל. תני מי כיוור רבי ישמעאל אומר מי מעיין וחכמים מכשירין בכל המימות. והא דר' לעזר כרבי ישמעאל במים. ורבי ישמעאל כרבי לעזר בכלי חדש. אשכח תני בכלי חרש חרשה. ר' ישמעאל אומר אית תניי תני בכלי חרש לא במקידה. אית תניי תני אפילו במקידה. הוון בעי מימר מאן דמר בכלי חרש לא במקידה ר' לעזר. מאן דאמר אפי' במקידה רבנן. כולה רבנין. מאן דמר בכלי חרש לא במקידה כשניטל רובה ומיעוטה קיים. ומאן דמר במקידה כשניטל מיעוטה ורובה קיים. אית תניי תני בכלי חרש לא במפוחס. אית תניי תני אפילו במפוחס. הוון בעיי מימר מאן דמר בכלי חרש לא במפוחס רבי לעזר. מאן דמר אפילו במפוחס רבנן. כולה דרבנין. מאן דמר בכלי חרש לא במפוחס רבנין. ומאן דמר אפילו במפוחס רבנין. תמן תנינן אזוב שהזה בו כשר לטהר בו את המצורע רבי אימי בשם ר' לעזר זו להוציא מדברי ר' לעזר. דתני חזה בו על החטאת פסול למצורע. הזה בו על המצורע פסול לחטאת. אמר ר"י והלא ק"ו הוא מה אם המצורע שאין המלאכה פוסלת בו הזה בו על החטאת פסול למצורע. חטאת שהמלאכה פוסלת בה הזה בו על חטאת אינו דין שיהא פסול לחטאת. הזה בו על המצורע זה

דף י, ב פרק ב הלכה ב גמרא מהו שיכשר למצורע אחר. מה דמר כשר הדא רבי יודה ור' לעזר מודי

ביה. ומאן דמר פסול הדא לית רבי יודה ורבי לעזר מודיי בה. תני אמר ר"י שבתיה היתה והלכתי אחר רבי טרפון לביתו אמר לי יהודה בני תן לי סנדלי ונתתני לו. ופשט ידו לחלון ונתן לי ממנה מקל. אמר לי יהודה בני בזו טיהרתי שלשה מצורעין ולמדתי בה שבע הלכות שהיא שליברות וראשה טרף ואורכה אמה ועובייה כרביע כרע מיטה אחת לשנים ושנים לארבעה ומזין ושונין ומשלשין ומטהרין. בפני הבית ושלא בפני הבית. ומטהרין בגבולין. (במדבר ה) מי יכול מראה מים תלמוד לומר ארד. או ארד יכול מראה דיו תלמוד לומר מי. הא כיצד מראה מים ומראה ארד. שיערו חכמים חצי לוג מים מן הכיור. והא תני רבי יודה אומר רביעית. רבי יודה כדעתיה דתנין כשם שהוא ממעט בכתב כך הוא ממעט במים. תמן תנין אף היא עשתה טבלה של זהב שפרשת סוטה כתובה עליה שבשעה שהחמה זורחת היו הניצוצין מנתזין ממנה והיו יודעין שזרחה החמה. מה היה כתוב עליה ריש לקיש אמר בשם רבי ינאי אל"ף בי"ת היה כתוב עליה. והא תאני בכתב שבו כן כתיב שכן לא מעובה ולא מידק אלא בינוני. פתר לה באל"ף שכן מאל"ף שכן בבי"ת שכן מבי"ת שכן. תני רבי הושעיי כל פרשת סוטה היתה כתובה עליה שממנה היה קורא ומתרגום כל דיקדוקי הפרשה. ולמה מים ועפר וכתב מים ממקום שבאת. עפר למקום שהיא הולכת. כתב לפני מי שהיא עתידה ליתן דין וחשבון. תמן תנין עקביה בן מהלאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה. ר' אבא בריה דרב פפי ור' יהושע דסיכנן בשם ר' לוי שלשתן דרש עקביה מפסוק א' (קוהלת יב) וזכור את בוראך בארץ. בורך. בוראך. בארץ ממקום שבאתה. בורך למקום שאת הולך. בוראך לפני מה שאת עתיד ליתן דין וחשבון. ג' דברים צריכין שיהו לשמה. (דברים כד) וכתב לה (במדבר ה) ועשה לה. (ויקרא יט) או חפשה לא ניתן לה. שלשה דברים צריכין שיהו נראין. אפר פרה. ועפר סוטה. ורוק יבמה. תני ר' ישמעאל אף דם צפור מצורע. א"ר

זעירא שיערו לומר אין דם צפור קטנה בטל ברביעית
ולא דם ציפור גדולה

דף יא, א פרק ב הלכה ב גמרא מבטל את הרביעית
כהדא דתני (ויקרא יד) בדם. יכול בדם ודאי ת"ל (שם)
מים חיים. אי מים חיים יכול שיהו כולן מים חיים
ת"ל דם. הא כיצד מים חיים שדם ציפור ניכר בהן
שיערו חכמים רביעית. ר' פדת בשם ר' יוחנן מי סוטה
נפסלין בלינה ר' אחא בשם רב אבינא כל שאין ממנו
למזבח אין הלינה פוסלת בו. (במדבר ה) ומן
העפר. יכול מן המזבח לקופה. ת"ל (שם) אשר יהיה
בקרקע המשכן. אי אשר יהיה בקרקע המשכן. יכול
עד שיחפור בדקל ת"ל אשר יהיה. הא כיצד אם אין
שם מביא ונותן שם. א"ר אבין אכן אתאמרת יכול לא
יהא כשר עד שיחפור בדקל. ת"ל אשר יהיה מכל
מקום. המשכן לרבות המשכן ונוב וגבעון ושילו ובית
העולמים:

דף יא, א פרק ב הלכה ג משנה בא לו לכתוב את
המגילה מאי זה מקום היה כותב (במדבר ה) אם לא
שכב איש אותך ואת כי שטית תחת אישך וגוי ואינו
כותב (שם) והשביע הכהן את האשה בשבועת האלה
וכותב (שם) יתן ה' אותך לאלה ולשבועה בתוך עמך
בתת ה' את ירכך נופלת ואת בטנך צבה (שם) ובאו
המים המאררים האלה במעיך לצבות בטן ולנפיל ירך
ואינו כותב ואמרה האשה אמן אמר ר' יוסי אומר לא
היה מפסיק ר' יהודה אומר כל עצמו אינו כותב אלא
יתן ה' אותך לאלה ולשבועה בתוך עמך בתת ה' את
יריכך נופלת ואת בטנך צבה ובאו המים המאררים
האלה במעיך וגוי ואינו כותב ואמרה האשה אמן אמן:

דף יא, א פרק ב הלכה ג גמרא ר' קריספא אמר
איתפלגון ר' יוחנן וריש לקיש חד אמר משביע ואח"כ
כותב וחרנה אמר כותב ואח"כ משביע. הוון בעיי מימר
מאן דמר משביע ואח"כ כותב היך מה דהוא קרייא
(במדבר ה) והשביע וכתב. ומאן דמר כותב ואח"כ

משביע כדי לסמוך שבועה להשקייה. אית תניי תני בין תניין בין שבועות מעכבין אית תניי תני שבועות מעכבות. תניין אינן מעכבין. הוון בעי מימר מאן דמר בין תניין בין שבועות מעכבין אית ליה חוקה תורה מעכב. ומאן דמר שבועות מעכבות ותניין אינן מעכבין לית ליה. עוד הוא אית ליה אלא שאינן על סדר. ואתיין אילין פלוגתא כהכין פלוגתא. ומאן דמר בין תניין בין שבועות מעכבין כמאן דמר משביע ואח"כ כותב. ומאן דמר שבועות מעכבות ותניין אינן מעכבין כמאן דמר כותב ואח"כ משביע:

דף יא, ב פרק ב הלכה ד משנה ואינו כותב לא על הלוח ולא על הנייר ולא על הדיפתרא אלא על המגילה שנאמר (במדבר ה) בספר ואינו כותב לא בקומוס ולא בקלקנתוס ולא בכל דבר שהוא רושם אלא בדיו שנאי (שם) ומחה כתב שהוא יכול להימחות:

דף יא, ב פרק ב הלכה ד גמרא לוי בר סיסי בעא קומי רבי מגילת סוטה מהו שתטמא את הידים. אמר ליה זה שאלה. א"ר יוסי אינה שאלה כלום גזרו על הספרים שיטמאו את הידים לא מפני קדושתן. וזו למחיקה ניתנה. לא צורכא דלא הואיל וניתנה למחיקה. כמה אותיות כתוב בה ויהא שלא לצור' ויהא חייב תני ר' חגין בית שמאי אומרים אחת. ובית הלל אומרים שתיים. א"ר הילא טעמון דבית הלל כדי לכתוב יה. רבי יודן בעי כתב מפיו ומחק בעפר. היה כותב ראשון ראשון ומוחק. תני ר' אלעזר בן שמוע אומר אין כותבין על עור בהמה טמאה. א"ר שמעון מכיון דאת אמר למחיקה ניתנה למה אינו כותב. תני ר' אלעזר בן שמעון אומר [רואה] אני את דברי אלעזר בן שמוע מדברי אבא. שמא תאמר אינה שותה ונמצא השם גנוז על עור של בהמה טמאה. הכא כתיב ספר והכא כתיב (דברים כד) ספר. הכא את אמר כל דבר שהוא בתלוש. והכא אמר הכין. א"ל לא שנייא היא הכא דכתיב בספר וכתב. יכול בדיו ובסיקר' ובקומו' ובקלקנתוס. ת"ל ומחה. או מחה יכול במשקים או

במי פירות. ת"ל וכתב הא כיצד כתב שהוא יכול להימחו' ואי זו זו שאינו בא קלקנתוס. והתני אם מחק מתוך הספר כשר. תפתר כהדין תנייא דתני א"ר מאיר כל ימים שהיינו למידין אצל ר' ישמעאל לא היינו נותנין קלקנתוס בדיו:

דף יא, ב פרק ב הלכה ה משנה ולמה היא אומרת אמן אמן. אמן על האלה אמן על השבועה אמן מאיש זה אמן מאיש אחר אמן שלא נטמיתי ואם נטמיתי יבואו בי אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה שומרת יבם וכנוסה ר' מאיר אומר

דף יב, א פרק ב הלכה ה משנה אמן שלא נטמיתי אמן שלא אטמא:

דף יב, א פרק ב הלכה ה גמרא ר' לעזר בשם ר' יוסי בן זימרה אמן לקבלה אמן לשבועה. אמן. ייאמנו הדברים. אמן לקבלה מסוטה. אמן לשבועה. (ירמיהו יא) למען הקים את השבועה אשר נשבעתי לאבותיכם וגו'. אמן ייאמנו הדברים (מלכים א א) ויען בניהו בן יהוידע הכהן את המלך ויאמר אמן וגו'. א"ר תנחומא אין מן הדין אמן שבועה לית שמע מינה כלום. ויידא אמרה דא (דברים כט) לעברך בברית ה' אלהיך ובאלתו. ואין אלה אלא שבועה כמה דתימר (במדבר ה) והשביע הכהן את האשה בשבועת האלה. מניין למדו לגילגול שבועה מסוטה. ואמרה האשה אמן אמן. אמן עם איש זה. אמן עם איש אחר. עד כדון דברים שהוא ראוי להשביע. דברים שאינו ראוי להשביע. אמר רבי יוסי בי רבי בון נישמעינה מן הדא אמן שלא סטיתי ארוסה ונשואה שומרת יבם וכנוסה. ארוסה ושומרת יבם ראוי הוא להישבע ותימר מגלגלין והכא מגלגלין. אית תניי תני מה זו באלה ובשבועה אף כל הנשבעין באלה ובשבועה. ואית תניי תני זו באלה ובשבועה ואין כל הנשבעין באלה ובשבועה. לגילגול את למד. לאלה ולשבועה אין את למד. אית תניי תני מה זו באמן ואמן. אף כל הנשבעין

באמן ואמן. אית תניי תני זו באמן ואמן. ואין כל הנשבעין באמן ואמן. הוו בעיי מימר מאן דמר זו באמן אמן אף כל הנשבעין באמן אמן ניחא. מאן דמר זו באמן אמן ואין כל הנשבעין באמן אמן כלום למדו גילגול שבועה לא מסוטה. לגילגול את למד. לאמן ולאמן אין את למד. אמר ר' בא בר ממל מאן תנא שומרת יבם ר"ע דרבי עקיבה אמר יש ממזר ביבמה אמר ליה רבי אילי מה איכפת ליה ממזר גבי קינוי התורה אמרה וקנא את אשתו אפילו מקצת אשתו. א"ר שמי ולא כן א"ר ינאי

דף יב, ב פרק ב הלכה ה גמרא נמנו שלשים וכמה זקנים מניין שאין קידושין תופסין ביבמה תלמוד לומר (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עליה. שלא יהא לה הוויה אצל אחר. אמר ליה ר"י ולא מתניתא היא לאחר שיחלוץ ליד יבמיד אינה מקודשת. והיה רבי ינאי מקלס ליה (ישעיהו מו) הזלים זהב מכיס. (משלי ג) בני אל יליזו מעיניך. (משלי כז) חכם בני ושמח לבי. (משלי ט) תן לחכם ויחכם עוד. (משלי א) ישמע חכם ויוסיף לקח. אמר ליה רבי שמעון בן לקיש בתר כל אילין פסוקי קילוסייא יכיל הוא פתר לה כר"ע דרבי עקיבה אמר יש ממזר ביבמה. ויתיביניה מה איכפת לה ממזר גבי קידושין >התורה אמרה וקנא את אשתו אפילו מקצת אשתו<. שומרת יבם שזינתה רבי לעזר אמר מותרת לביתה רבי יהושע בן לוי אמר אסורה לביתה רבנין אמרין אמר ר' מנא לא כן אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' לעזר שומרת יבם שמתה מותר באמה. בגין דתנינן זה הכלל כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה. מה תנא הדא מתניתא לא רבנן ולא רבי עקיבה אלא כיני מאן דמר מותרת לביתה דרבנן דלא כרבי עקיב'. ומאן דמר אסורה לביתה רבי עקיבה דלא כרבנן. אמר רבי ינאי שומרת יבם שזינת מותרת לביתה.

דף יג,א פרק ב הלכה ה גמרא ותני כן (במדבר ה) ונעלם מעיני אישה. ולא מעיני יבמה ר' יעקב בר זבדי בשם ר' אבהו מעשה היה וכהנת הייתה והתירוה לביתה. אמר ר' יוסי בר רבי בון אף לא מכות אין בה. לא שהיה ר' מאיר אומר המים בודקין אותה [מעכשיו אלא המים פקודין בה כשתטמא בודקין אותה] למפרע. תורת הקנאות. תורת העולמים זו. אין האשה שותה ושונה. אמר רבי יודה העיד נחמיה איש שיחין את רבי עקיבה האשה שותה ושונה. אמר רבי עקיבה אני אפשר מאיש אחד אין האשה שותה ושונה. משני אנשים האשה שותה ושונה וחכמים אומרים בין מאיש א' בין משני אנשים שותה ושונה כורכמית תוכיח ששתת ושנת ושילשה לפני שמעיה ואבטליון מאיש אחד. תמן תנינן אין משקין את הגיורת וכו'. וחכמים אומרים משקין. מה אנן קיימין אם בישראל שנשא גיורת כבר כתיב בני ישראל לא גרים. אם בגר שנשא בת ישראל כבר כתיב והביא האיש את אשתו אל הכהן. אלא כן אנן קיימין בגר שנשא גיורת. ומה טעמא דר"ע בני ישראל לא גרים. מה טעמון דרבנן ואמרת אליהם לרבות כל הכתוב בפרשה. ומה כתוב בפרשה. (שם) ושכב איש אותה שכיבתה אוסרת בעלה מקנא ומשקה. ונעלם מעיני אישה פרט לסומי שאין לו עינים. הוא סומה היא סומה. מתניתא דרבי יודן פוטר מכל מצות האמורות בתורה:

דף יג,א פרק ב הלכה ו משנה הכל שוין שאינו מתנה עמה קודם לשנתארסה ולא משנתגרשה נסתרה לאחר וניטמאת ואחר כך

דף יג,ב פרק ב הלכה ו משנה החזירה לא היה מתנה עמה זה הכלל כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה:

דף יג,ב פרק ב הלכה ו גמרא אמר ר' ינאי פשיטא שאדם מוחל על קינויו. גירש כמי שמחל. היך עבידא

קינא לה ונתגרשה והחזירה ונסתרה. אין תימר גירש כמי שמחל צריך לקנות לה פעם שנייה. אין תימר גירש כמי שלא מחל אין צריך לקנות לה פעם שנייה. אבל אם קינא לה ונסתרה וידע בה וגירשה והחזירה ונסתרה שתת ולא בדקו אותה המים טהורה היא. או מאחר שאין המים בודקין את האשה שהיא אסורה לביתה טמאה היא:

מסכת סוטה פרק ג

דף יג,ב פרק ג הלכה א משנה היה נוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית ונותנה לתוך כלי שרת ונותנה על ידיה וכהן מניח את ידו תחתיו ומניפה הניף והגיש קמץ והקטיר והשאר נאכל לכהנים:

דף יג,ב פרק ג הלכה א גמרא כתיב (במדבר ה) ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות וכי על ידו הוא מניף. ולא על ידה הוא מניף. אלא מיכן שהוא נוטלה מתוך כלי חול ונותנה בכלי שרת וכהן מניח את ידו תחתיה ומניפה. ואין הדבר כאור. מביא מפה. ואינו חוצץ. ומביא כהן זקן אפי' תימר ילד שאין יצר הרע מצוי לשעה. תני ר' חייה סוטה גידמי שני כהנים מניפין על ידיה. אמר רבי יוסי בכל אתר הדא היא מילתא צריכין לרבנן מהו מגיש גופה של מנחי גופה של כלי. תנופות מניין שהן קודמות להגשות. רבי ירמיה בשם רבי פדת מסוטה למדו. אמר ר' יוסי סוטה לחידושה יצאת ודבר שהוא יוצא לחידושו אין למדין הימינו רבי בון בר חייה שמע לה מן הדא (ויקרא ו) וזאת תורת המנחה הקרב היכן היא תנופה כבר קדמה. אמר ר' יוסי תיפתר במנחות שאינן טעונות תנופה ולית שמע מינה כלום

דף יד,א פרק ג הלכה א גמרא ויידא אמרה דא מדין (ויקרא ב) והבאת לרבות מנחת העומר להגשה והקריבה לרבו' מנחת סוטה להגשה. וכתוב בתרי

והרים. והיכן היא תנופה כבר קדמה. תמן תנינן אילו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים. רבי בא בר ממל ור' שמואל בר רב יצחק הוון יתיבין. רבי בא בר ממל בעא קומי רבי שמואל בר רב יצחק מנחת העומר מניין ששירי נאכלין. אמר ליה ולא כן אמר רבי יוחנן בשם ר' ישמעאל מנחת מנחת מה מנחת שנאמר להלן מן השעורין. אף כאן מן השעורין. מה מנחת סוטה שיריה נאכלין. אף מנחת העומר שיריה נאכלין. אמר רבי עקיבה מן דקיימין קם רבי בא בר ממל עם ר' ירמיה אמר ליה חמית היך אפרחי הדין דידן מנחת סוטה עצמה מניין ששיריה נאכלין. אייתי ר' זעירא לרבי יצחק עטושיא ותנא ליה (ויקרא ז) וכל מנחה בלולה בשמן. מה אנן קיימין אם בבלול של חיטין כבר הוא אמור. אלא אם אינו ענין לבלול של חיטין תניהו עניין לבלול של שעורין. וחרנה אמר מה אנן קיימין אם בחרב של חיטין כבר הוא אמור. אלא אם אינו עניין לחרב של חיטין תניהו עניין לחרב של שעורין. דאמר ר' יוסי בבלול של חיטין ובחרב של <שעורין> חיטין אנן קיימין ולצורך איתאמרת. (שם) לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו. האיש חולק אף על פי שהוא בעל מום. ואין הקטן חולק אע"פ שהוא תמים. אמר רבי יוסי בי רבי בון מפני שריבתה תורה בדבר אחד את מרבה אותה לכל הדברים. אלא אזכרה אזכרה. מה אזכרה שנאמר להלן שיריה נאכלין. אף אזכרה שנאמר כאן שיריה נאכלין. ויידא אמרה דא והבאת לרבות מנחת העומר להגשה והקריבה לרבות מנחת סוטה להגשה. וכתוב בתריה (ויקרא ב) והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים:

דף יז, א פרק ג הלכה ב משנה היה משקה ואחר כך מקריב את מנחתה

דף יז, ב פרק ג הלכה ב משנה ר"ש אומר מקריב את מנחתה ואח"כ משקה שנא' (במדבר ה) ואחר ישקה האשה את המים אם השקה ואחר כך הקריב את מנחתה כשירה:

דף יד, ב פרק ג הלכה ב גמרא מה טעמא דרבנין ובאו בה. מה טעמא דר"ש ואחר ישקה את האשה. מה מקיים ר"ש טעמא דרבנין ובאו בה כולהון ולא מקצתן מה מקיימין רבנין טעמא דרבי שמעון ואחר ישקה את האשה את המים. על כורחה שלא בטובתה. מודה רבי שמעון לחכמים שאם השקה ואחר כך הקריב מנחתה שהיא כשירה. ומודין חכמים לר' שמעון שאם הקריב מנחתה ואח"כ השקה שהיא כשירה. מה ביניהן מצוה. רבנין אמרי מנחה היא שהיא בודקתה ורבי שמעון אומר המים הן בודקין אותה. מה טעמא דרבנין מנחת זכרון מזכרת עון. מה טעמא דרבי שמעון ובאו בה. מה מקיימין רבנין טעמא דר' שמעון ובאו בה מלמד שהן מתחלחלין בכל איבריה. מה מקיים רבי שמעון טעמא דרבנין מנחת זכרון מזכר' עון. מלמד שכל עונות שיש לה נזכרין לה באותה שעה. רבנין אמרי כותב ומוחק ומשקה ומקריב. רבי שמעון אומר כותב ומקריב ומוחק ומשקה. כל עמא מודיי שמחיקה סמוכה להשקיה אלא דרבנן אמרי כותב ומוחק ומשקה ומקריב. ורבי שמעון אומר כותב ומקריב ומוחק ומשקה. תני לעולם היא יכולה לחזור בה עד שלא תקרב מנחתה. קרבה מנחתה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כורחה כרבי שמעון. ברם כרבנן כבר שתת. אן תנינן אינה מספקת לשתות. אית תניי תני לא היתה זזה משם. מאן דמר אינה מספקת לשתות רבי שמעון. מאן דמר לא היתה זזה משם רבנין:

דף יד, ב פרק ג הלכה ג משנה עד שלא נמחקה המגילה אמרה איני שותה מגילתה נגנזת ומנחתה מתפזר' על הדשן ואין מגילתה כשירה להשקות בה סוטה אחרת נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפזר' על הדשן נמחקה המגילה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כורחה:

דף טו, א פרק ג הלכה ג גמרא תני מגילתה נגנזת תחת צידו של היכל. למה בשביל לשחקה. לול קטן היה שם

המים נשפכין. תני אין בהן משום קדושה. מהו לגבול בהן את הטיט מה בכך המים נשפכין. תני יש בהן משום קדושה. נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפזרת על גבי הדשן. הדא אמרה שמנחת סוטה קדשה עד שלא תכתב המגילה. אמר רבי יוסי דרובה תני רבי חייא עד שהיא בדרך מנחתה קדשה. אמר רבי יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן שבעלה בעלה בדרך. נמחקה המגילה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה על כורחה למה שגרמה לשם שימחק. כמה ימחוק. תני רבי חנין בית שמאי אומרים אחת. ובית הלל אומרים שתיים. אמר ר' אילי טעמון דבית הלל כדי לכתוב יה. אמר לו רבי עקיבה וכי מפני מה משקין את זו אם לבודקה כבר היא בדוקה ומתוקנת אלא סבר רבי עקיבה האומרת איני שותה כאומר' אני טמאה לך ולית לרבי עקיבה מערערים אותה לשתות עד שפניה מוריקות ומשקין אותה על כורחה אית ליה כשהתחילה לשתות:

דף טו, א פרק ג הלכה ד משנה אינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאת גידים והן אומרים הוציאוה הוציאוה

דף טו, ב פרק ג הלכה ד משנה שלא תטמא את העזרה אם יש לה זכות תולה לה יש זכות תולה לה שנה אחת ויש זכות תולה לה ב' שנים ויש זכות תולה לה ג' שנים מיכן אמר בן עזאי חייב אדם ללמד את בתו תורה שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה ר' אליעזר אומר המלמד את בתו תורה מלמדה תפלות רבי יהושע אומר רוצה אשה בקב ותפלות מתשעת קבין ופרישות הוא היה אומר חסיד שוטה רשע ערום אשה פרושה ומכת פירושים הרי אילו מכלי עולם:

דף טו, ב פרק ג הלכה ד גמרא ולא כן סברנן מימר כולהו ולא מקצתן. כאינש דאמר לא אספיק פלן למישתי עד דאיתחלחל. יש זכות תולה שנה אחת יש

זכות תולה שתי שנים. יש זכות תולה שלש שנים. יש זכות תולה שנה אחת מנבוכדנצר (דניאל ד) לקצת ירחין תרי עשר. יש זכות תולה שתי שנים מאמנון (שמואל ב יג) ויהי לשנתים ימים. יש זכות שתולה לשלש שנים מאחאב (מלכים א כב) וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. אמר רבי יוסי נאמר כל אותן שנים עשר חדש היה עסוק במצות. וכל אותן שתי שנים היה עסוק בתורה. ויידא אמרה דא וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. מנחת זכרון כלל. מזכרת עון פרט. כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אם אומר את כן לא נמצאת מידת הדין מקופחת. מה אם מידת הפורענות מעוטה הרי היא מזכרת. מידת הטוב מרובה על אחת כמה וכמה. אלא מנחת זכרון יש לה זכות. מזכרת עון אין לה זכות. תני רבי טרפון אומר כל הזכרונות שנאמרו בתורה לטובה חוץ מזו שהוא של פורענות. אמר לו רבי עקיבה אלו נאמר מזכרת עון ושתיק הייתי אומר כדברך הא אינו אומר מנחת זכרון אלא לטובה. תני ר' יודה אומר בשם רבי לעזר בן מתיה הרי הוא אומר (במדבר ה) ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא וכי אין אנו יודעין שאם לא נטמאה האשה שהיא טהורה. ומה תלמוד לומר וטהורה היא אלא סוף המקום פורע בה תחת ניוולה שאם היתה עקרה נפקדת. יולדת בצער יולדת בריוח. כאורים יולדת נאים שחורים יולדת לבנים קצרים יולדת ארוכים. נקיבות יולדת זכרים אחד יולדת שנים. אמר לו רבי שמעון בן לקיש אם כן ילכו כל הנשים ויתקלקלו בשביל שיפקדו. ולית לר' שמעון ונקתה ונזרעה זרע. אית ליה זרע כשר לא זרע פסול. ובן עזאי דלא כרבי לעזר בן עזריה. דתני מעשה בר' יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר חסמא שהיו מהלכין מיבנה ללוד

דף טז, א פרק ג הלכה ד גמרא והקבילו את ר' יהושע בבקיעין אמר להן מה חידוש היה לכם בבית המדרש היום ואמרו לו הכל תלמידיך ומימיך אנו שותים אמר

להן אפיי כן אי אפשר לבית המדרש שלא יהא בו דבר חדש בכל יום. מי שבת שם. אמרו לו רבי לעזר בן עזריה. ומה היתה פרשתו הקהל את העם האנשים והנשים והטף. ומה אמר בה. הואיל והאנשים באין ללמוד והנשים באות לשמוע. הטף למה בא. אלא ליתן שכר למביאיהן. אמר להן אין הדור יתום שרבי אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו. מטרונה שאלה את רבי לעזר מפני מה חט אחת במעשה העגל והן מתים בה שלש מיתות. אמר לה אין חכמתה של אשה אלא בפילכה דכתיב (שמות לה) וכל אשה חכמת לב בידיה טו. אמר לו הורקנוס בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה איבדת ממני שלש מאות כור מעשר בכל שנה. אמר ליה ישרפו דברי תורה ואל ימסרו לנשים. וכשיצתה אמרו לו תלמידיו רבי לזו דחיתה לנו מה אתה משיב. רבי ברכיה רבי אבא בר כהנא בשם רבי ליעזר כל מי שהיה לו עדים והתראה היה מת בבית דין. עדים ולא התרייה היה נבדק כסוטה. לא עדים ולא התרייה היה מת במגפה. רב ולוי בר סיסי תריהון אמרין זיבה קיטר ניסך היה מת בבית דין. טיפח ריקד שיחק היה נבדק כסוטה שמח בליבו היה מת במגפה. אי זהו חסיד שוטה ראה תינוק מבעבע בנהר אמר לכשאחלוץ תפילי אצילנו עם כשהוא חולץ תפיליו הוציא זה את נפשו. ראה תאינה בכורה אמר במי שאפגע בו תחילה אתננה לו. ראה נערה מאורסה והיה רץ אחריה. הדא היא דתנינן הרודף אחר חבירו להורגו אחר הזכור אחר נערה מאורסה רשע ערום. ר' זריקן בשם רב הונא זה שהוא מורה קלות על עצמו וחמורות לאחרים. ואתייה כהדא דתני כל הרוצה להחמיר על עצמו ולנהוג כחומרי בית שמאי וכחומרי בית הלל על זה נאמר (קוהלת ב) הכסיל בחושך הולך. כקולי אילו וכקולי אילו נקרא רשע. אלא או כדברי ב"ש כקוליהון וכחומריהן או כדברי בית הלל כקוליהון וכחומריהן. הדא דתימר עד שלא יצאת בת קול. אבל משיצאת בת קול לעולם הלכה כבית הלל וכל העובר על דברי בית הלל חייב מיתה. תני יצאת בת קול

ואמרה אילו ואילו דברי אלהים חיים הן אבל הלכה כבית הלל לעולם. ואיכן יצאת בת קול. רבי ביבי בשם ר' יוחנן ביבנה יצאת בת קול. אשה פרושה זו שהיא יושבת ומלעבת בדברי תורה. (בראשית ל) ותאמר אלי תבא וישכב עמה בלילה הוא. אמר רבי אבהו כביכול היה במחשבה. הוא לבדו היה יודע שלא עלת על דעתה אלא בשביל להעמיד שבטים. ומכות פרושים. זה שהוא נותן עצה ליתומים להבריא מזונות מן האלמנה. כהדא ארמלתא דרבי שובתי הוות מבזבזה בנכסייה. אתון יתמיא וקרבוון לרבי אלעזר. אמר לון ומה נעביד לכון ואתון שטיין נפק כתובה. אמר לון נימא לכון מימר עיבדון גרמיכון מזבנין והיא תבעה פורנה ומובדה מזונה. עבדין כן

דף טז, ב פרק ג הלכה ד גמרא ברומשא אתת וקרבת גבי רבי אלעזר אמר זו מכות פרושין נגעו בה. יבוא עלי אם נתכוונתי לכך. חד תלמיד מדרבי היה לו מאתים זוז חסר דינר והוה רבי יליף זכי עימיה חדא לתלת שנין מעשר מסכינין. חד זמן עבדין בו תלמידוי עין ביש ומלון ליה. אתא בעי מיזכי עימיה היך מה דהוה יליף. אמר ליה רבי אית לי שיעורא אמר זה מכת פירושים נגעו בו. רמז לתלמידיו ואעלוני לקפילין והסריגי' חד קרט. וזכה עימיה היך דהוה יליף. הוסיפו עליהן בתולה ציימנית מציימה אובדת בתוליה. ואלמנה שובבית מי חגלה נסכת שם ביש. ותינוק שהוא עולה לחדשיו. רבי חלקיה בשם רבי סימן זה שהוא גדול בתורה שלא בפירקו ומבזה גדולים ממנו. אמר רבי יוסי זה שהוא בן תשע ואיבריו נראין כבן שתים עשרה. והוא בא על אחת מכל העריות שבתורה והן מתות על ידו והוא פטור:

דף טז, ב פרק ג הלכה ה משנה רבי שמעון אומר אין הזכות תולה במים המרים ואם אומר אתה שהזכות תולה במים המאררים מדהא אתה את המים בפני כל הנשים השותות ומוציא אתה שם רע על הטהורות שישתו ויאמרו טמאות היו אלא שתלת להן זכות רבי

אומר הזכות תולה במים המאריים ואינה יולדת ואינה משבחת אלא מתנוונה והולכת סוף שהיא מתה באותה מיתה :

דף טז, ב פרק ג הלכה ה גמרא אמר רב המנונא המתנוונה מותרת לביתה ואתייא כהדא דתני ר"ש בן אלעזר אומר אפילו טהורה ששתת סופה שהיא מתה בתחלואים רעים מפני שהכניסה עצמה למספק הזה המרובה. (במדבר ה) ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא זו טהורה לא שבאו לה עדים שהיא טמאה. אם לא טמאת האשה וטהורה היא זו טהורה לא שתלה לה זכות. ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דאמר הזכות תולה וניכרת. א"ר יצחק כן אנן קיימין כששתת ולא בדקו אותה המים שלא תאמר עידי שקר הן לפיכך לא בדקו אותה המים. אתא מימר לך שאין המים בודקין באשה שהיא אסורה לביתה.

דף יז, א פרק ג הלכה ה גמרא אמר ר' יודה ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ולמה לא הוכרה מפני שתלת לה זכות. ונקה האיש מעון. אינו חושש שמא תלה לה זכות. יכול אף היא לא תחוש תלמוד לומר והאשה ההיא תשא את עונות. ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת :

דף יז, א פרק ג הלכה ו משנה ניטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותפדה ואם משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותישרף אילו שמנחותיהן נשרפות האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת איני שותה ושבועלה אינו רוצה להשקותי ושבועלה בעלה בדרך וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות :

דף יז, א פרק ג הלכה ו גמרא תני ניטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותיפדה משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות

ותישרף. והאומרת טמאה אני לא כחטאת שמתו בעליה היא. וחטאת שמתו בעליה ילכו המעות לים המלח דמייא לאשם תלוי אם לאשם תלוי אפי' משקדשה בכלי. אמר רבי מתנייה דמיא לאשם שנשחט דתנינן תמן אם משנשחט נודע לו. הדם ישפך והבשר יצא לבית השריפה. תני נטמאת מנחתה עד שלא קרב הקומץ מתה היא ומת בעלה השיריים אסורין שעל ספק באת מתחילתה. כפרה ספיקה והלכה לה באו לה עדים שהיא טמיאה בין כך ובין כך מנחתה אסורה. מהו בין כך ובין כך בין שקמץ ובין שלא קמץ בין שהקטיר ובין שלא הקטיר. ר' אילא אמר בין שקמץ ובין שלא קמץ בשלא הקטיר. אבל אם הקטיר השיריים מותרין. תמן תנינן ר' שמעון אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת. והקומץ קרב לעצמו והשיריים קריבין לעצמן. ושניהם מקרא אחד דורשין

דף יז, ב פרק ג הלכה ו גמרא (ויקרא ה) והיתה לכהן כמנחה. רבנין אמרין הרי היא כמנחת נדבתו. מה מנחת נדבתו קריבה בכלול. אף זו קריבה בכלול. רבי שמעון אומר הרי עשירית האיפה של כהן כעשירית האיפה של ישראל. מה עשירית האיפה של ישראל נקמצת אף זו נקמצת. אי מה זו נאכלת אף זו נאכלת. תלמוד לומר (ויקרא ז) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל. אילין שיריים מס מה הן באין משם קומץ משם שיריים. אין תימר משום קומץ אינו נותנן בלילה ואינו נותנן לאחר מיתה. ואינו מחשב להן ואין תימר משום שיריים נותנן בלילה ונותנן לאחר מיתה. מהו שיחשב להם. נישמענה מן הדא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר הקומץ קרב לעצמו והשיריים מתפזרין על גבי הדשן. רבי יוחנן בעי מה אנו קיימין אם בדשן שלמעלן כבר אמר ר' שמעון אלא אם אינו עניין לדשן של מעלן תניהו עניין לדשן של מטן. הדא אמרה נותנן בלילה ונותנן לאחר מיתה ומחשב להן. אמר רבי יוסי בי רבי בון אינו מחשב להן שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח. ר'

בא בר ממל בעי הך ר' אליעזר בי ר' שמעון בשיטת אביו או בשיטת חכמים. אין בשיטת אביו יקרב למעלן אין בשיטת חכמים לא קימוץ. בשיטת אביו הוא. רבי שמעון אומר הרי עשירית האיפה של כהן כעשירית האיפה של ישראל מה עשירית האיפה של ישראל נקמצת אף זו נקמצת. אי מה זו נאכלי אף זו נאכלת ת"ל וכל מנחת כהן כליל תהיי לא תאכל. ותהא כליל ולא תאכל היקשתי לא הקשתיה לכליל תקטר. אמר רבי יוסי ראה רבי דעתו של רבי אלעזר בי רבי שמעון ושנה כיוצא בו. ר' בא בר כהן בעי קומי ר"י ולמה לי כרבי לעזר בי רבי שמעון אפילו כרבי שמעון אביו. אמר ליה איכול בראש המזבח. ואין שריפה בראש המזבח. התיב רבי חנינה קומי רבי מנא והא תני ר' חייה ופליג ליקרב כליל אינה יכולה מפני שותפותה של אשה. להיאכל אינה יכולה מפני שותפותה של איש.

דף יח,א פרק ג הלכה ו גמרא א"ל רבי ראה דעתו של רבי אלעזר בי רבי שמעון ורבי חייה רובה ראה דעתו של רבי שמעון אביו:

דף יח,א פרק ג הלכה ז משנה בת ישראל שנישאת לכהן מנחתה נשרפת ובת כהן שנישאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת ומנחת כהן אינה נאכלת כהנת מתחללת ואין כהן מתחלל כהנת מטמאה למתים ואין כהן מיטמא למתים כהן אוכל בקדשי קדשים ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים:

דף יח,א פרק ג הלכה ז גמרא מה בין כהן לכהנת. מנחת כהנת נאכלת. מנחת כהן אינה נאכלת דכתיב (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל. לא כהנת. רבי אבהו בעא קומי רשב"ל והא כתיב (ויקרא כב) וכהן כי יקנה נפש קניין כספו. מעתה כהן ולא כהנת מאי כדון (ויקרא ה) והכהן המשיח תחתיו מבניו. את שבנו עומד תחתיו יצאת זו שאין

בנה עומד תחתיה. כהנת מתחללת. ואין כהן מתחלל דכתיב (ויקרא כב) ולא יחלל זרעו בעמיו. אין לי אלא זרע שהוא מתחלל. היא עצמה מניין. ודין הוא מה אם הזרע שלא עבר עבירה הרי הוא מתחלל. היא שעברה עבירה אינו דין שתתחלל. הוא עצמו יוכיח שעבר עבירה ואינו מתחלל. לא אם אמרת באיש שאינו מתחלל בכל מקום תאמר באשה שהיא מתחללת בכ"מ. הואיל והיא מתחללת בכ"מ דין הוא שתתחלל. מה נפשך לומר. לא יחל לא יחלל. אף מי שהיה כשר ונתחלל. כהנת מטמאה למתים. רבי דוסא ממלחיא רבי אחא בשם רבי לעזר כהנת מותרת לצאת חוצה לארץ. מה טעמא (ויקרא כא) אמור אל הכהנים לא אל הכהנת. דלכן מה אנן אמרין הואיל והיא בכלל גזירה לא תצא. ותהא בכלל גזירה ולא תצא. אם אומר את כן נמצאת מרחה פרשת טמאות. כהן אוכל בקדשי הקדשים. אין כהנת אוכלת בקדשי הקדשים דכתיב (ויקרא ז) כל זכר בכהנים יאכלנו :

דף יח, א פרק ג הלכה ח משנה ומה בין האיש לאשה האיש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר האיש מגלח על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה האיש מקדש את בתו ואין האשה מקדשת את בתה האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלי ערומה האיש נתלה ואין האשה נתלת האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה :

דף יח, ב פרק ג הלכה ח גמרא (ויקרא יג) איש אין לי אלא איש אשה מניין תלמוד לומר צרוע בין איש בין אשה בין קטן. אם כן למה נאמר איש לעניין של מטן האיש פורע ופורם אין האשה פורעת ופורמת. האיש מדיר והאיש מגלח. רבי יוחנן בשם רבי מאיר עשרים וארבע דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל וזה אחד מהם. בית שמאי אומרים אין האיש מדיר את בנו בנזיר. ובית הלל אומרים האיש מדיר את בנו

בנזיר. האיש מוכר את בתו דכתיב (שמות כא) וכי ימכר איש את בתו לאמה. האיש מקדש את בתו דכתיב (דברים כב) את בתי נתתי לאשה ואישה וישנאה. האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה דכתיב (ויקרא כד) וסקלת' אותו. לא את כסותו. רבי חגי בעא קומי רבי יוסי והכתיב (דברים כב) וסקלתם אותם באבנים. מעתה אותם לא את כסותם. מאי כדון איש על ידי שאין ניוולו מרובה לפיכך נסקל ערום. אבל אשה על ידי שניוולה מרובה לפיכך אינה נסקלת ערומה. האיש נתלה ואין האשה נתלית דכתיב (דברים כא) ותלו אותו ולא אותה. האיש נמכר (שמות כב) בגניבו ולא בכפילו. בגניבו ולא בזמימו. בגניבו אינו נמכר ונשנה. ואין לו עליו דמים. מעתה בגניבה אחת אבל בשתי גניבות נמכר ונשנה. ר' ירמיה בעי גנב משל שותפות מה את עבד לה כגניבה אחת כשתי גניבות. היה גונב ומוציא בלילה נימר אם ידוע בו הבעלים בנתים שתי גניבות הן ואם לאו גניבה אחת היא:

מסכת סוטה פרק ד

דף יח,ב פרק ד הלכה א משנה ארוסה ושומרת יבם לא שותה ולא נוטלת כתובה שנאמר (במדבר כא) אשר תשטה אשה תחת אישה ונטמאה פרט לארוסה ושומרת יבם אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין לא שותת ולא נוטלת כתובה:

דף יח,ב פרק ד הלכה א גמרא וישקינה גזירת הכתוב היא (במדבר כא) והביא האיש את אשתו אל הכהן. ולא יקנא לה. התורה אמרה וקנא את אשתו. וקנא את אשתו אפי' מקצת אשתו. מתניתא דבית שמאי. דבש"א נוטלת כתובתה ולא שותה. אמר ר' יוסי תמן טעמייהו דב"ש אומרים הביא לי בעלי ואני שותה

דף יט, א פרק ד הלכה א גמרא ברם הכא יודעת היית שאין ארוסה שותה למה הכניסה עצמה למספק המרובה הזה בשביל לפוסלה מכתובתה. ר' יודה בעי כמה דתימר תמן וקינא את אשתו וקינא את אשתו אפי' מקצת אישך. היך עבידה קינא לה עודה ארוסה וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. קינא לה עודה שומרת יבם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. קינא לה עודה ארוסה וכנסה ונסתרה וידע בה תצא בכתובתה ואם לאו תצא בלא כתובה. קינא לה בעלה ומת ונפלה לפני היבם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. לא קינא לה בעלה ומת ונפלה לפני היבם וקינא ולא ולא הספיק לכנוס עד שמת ונפלה לפני אחיו אינו משקה אותה שלא נפלה לו אלא מחמת אחיו הראשון. אבל אם קינא לה היבם וכנסה ומת ונפלה לפני היבם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. תמן תנינן איילוני וזקינה ושאינה ראויה לוולד לא שותה ולא נוטלת כתובתה. שנאמר (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע הראויה להזריע זרע. יצאת זו שאינה ראויה להזריע זרע. התיבון הרי אלמנה לכהן גדול הרי היא ראויה להזריע זרע. שנייא היא דכתיב (ויקרא כא) ולא יחלל זרעו בעמיו. תמן תנינן ממזר פוסל ומאכיל כיצד. והכא הוא אמר הכין. אמר רבי תנחומא תמן (שם) וזרע אין לה מכל מקום. ברם הכא זרע <אין לה> כשר לא זרע פסול. אמר רבי יוסי בי רבי בון כלום המים באין אלא להתירי לביתה. וזו כיון שנסתרה אומר לו הוצא:

דף יט, א פרק ד הלכה ב משנה ואילו לא שותות ולא נוטלו' כתובה האומרת טמאה אני לך ושבאו לה עדים שהיא טמאה האומר' איני שותה ואמר בעלה איני משקה <ושבעלה אינו רוצה להשקותה> ושבעלה בעלה בדרך נוטלת כתובתה ולא שותה מתו בעליהן עד שלא ישתו בית שמאי אומרים נוטלות כתובה ולא שותות ובית הלל אומרים לא שותות ולא נוטלות כתובה:

דף יט, א פרק ד הלכה ב גמרא אמר רבי יאשיה סח לי זעירא משום אנשי ירושלים שלשה הן שאם בקשו למחול מוחלין להן ואילו הן סוטה ובן סורר ומורה

דף יט, ב פרק ד הלכה ב גמרא וזקן ממרא כו' :

דף יט, ב פרק ד הלכה ג משנה מעוברת חבירו ומיניקת חבירו לא שותה ולא נוטלת כתובה דברי ר' מאיר וחכ"א יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן איילונית וזקינה ושאינה ראויה לילד לא שותה ולא נוטלת כתובה ר' לעזר אומר יכול הוא לישא לו אשה אחרת ולפרות ולרבות ממנה ושאר כל הנשים או שותות או לא נוטלות כתובה :

דף יט, ב פרק ד הלכה ג גמרא לא ישא אדם מעוברת חבירו ומיניקת חבירו ואם נשא עליו הכתוב אומר (משלי כג) אל תשג גבול עולם אשר גבלו ראשונים ובשדה יתומים אל תבוא. הנושא מעוברת חבירו ומיניקת חבירו יוציא ולא יחזיר עולמית דברי ר"מ. וחכמים אומרים יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן. ובכל הדברים רבי מאיר קונס. נישמענה מן הדא קטנה שחלצה תחלוץ משתגדיל. ואם לא חלצה חליצתה כשירה. רבי מנא אמר לה סתם ר' יצחק בריה דרבי חייה רובה בשם רבי יוחנן דרבי מאיר היא דר' מאיר אמר אין חולצין ואין מייבמין את הקטנה שלא תימצא איילונית. תני מניקה שמת בעלה לא תינשא עד עשרים וארבעה חדשים דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר שמונה עשר חדש. רבי יונתן בן יוסי אומר בית שמאי אומרים עשרים וארבעה חדשים. ובית הלל אומרים שמונה עשר חדש. אמר רבן שמעון בן גמליאל אם כדברי האומר עשרים וארבעה חדש מותרת להינשא לאחר עשרים ואחד חדש ואם כדברי האומר שמונה עשר חדש מותרת להינשא לאחר חמשה עשר חדש לפי שאין החלב נעכר אלא לאחר שלשה חדשים. ר' יעקב בר אחא אמר עקביה שאל את רבי שמעון בן לקיש והורי ליה עשרים

וארבעה חדשים ר' ירמיה עקביה שאל לרבי חנינא והורי ליה עשרים וארבעה חדשים. מה. תרין עובדין הוון. חד בשם רבי חנינא וחד בשם רשב"ל. רבי מנא הורי שמונה עשר חדש וצם כל ההוא יומא. רבי מר עוקבא הורי בארבלי עשרים וארבעה חדש ואפיי מת התינוק. מודין חכמים לרבי אלעזר שאם היו לו אשה ובנים שהיא שותת ונוטלי כתובה. היה לו אשה ובנים ומתו בין קינוי לסתירה כבר נראית לשתות. לא היה לו אשה ובנים <ומתו> [ונולדו לו] בין קינוי לסתירה כבר נראית שלא לשתות:

דף כ,א פרק ד הלכה ד משנה אשת כהן שותה ומותרת לבעלה אשת סריס שותה על ידי כל העריות כולן מקנין חוץ מן הקטן וממי שאינו איש:

דף כ,א פרק ד הלכה ד גמרא דלכן מה אנן אמרין שתת ולא בדקו אותה המים טהורה היא אני אומר הזכות תולה לה. ניחא כמאן דאמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת אמר רבי יצחק כן אנן קיימין כששתת ולא היו המים בודקין אותה שלא תאמר הואיל ואין המים בודקין באנוסה אלא במפותה וזו אנוסה היא. מה אנוסה שבכהונה כרצון שבישראל לפום כן צריך מימר מותרת לביתה. ומניין שאונסין פוסלין בכהונה באשת איש. מה אם שרצים הקלים עשה בהן את האונס כרצון. סוטה חמורה לא כל שכן. תני ר' יעקב בר אידי קומי רבי יונתן (במדבר ה) ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת פרט לאונסין. מה את שמע מינה. אמר ליה מה תחת אישך לרצון אף כאן לרצון. (שם) והיא לא נתפשה. הא נתפשה מותרת. ויש לך תפוסה בישראל והיא אסורה ואי זו זו שתחילתה ברצון וסופה באונס ויש לך שאינה תפוסה בישראל והיא מותרת ואי זו זו שתחילתה באונס וסופה ברצון. כהדא איתתא אתת לגביה רבי יוחנן אמרה ליה נאנסתי. אמר לה ולא ערב לך בסוף אמרה ליה ואם יטבול אדם אצבעו בדבש ויתננה לתוך פיו ביום

הכיפורים שמא אינו רע לו ובסוף אינו ערב לו. וקיבלה. ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת <פרט> [לרבות] לאשת סריס ויתן איש בך את שכבתו לרבות את הסריס. חוץ מן הקטן וממי שאינו איש:

דף כ,א פרק ד הלכה ה משנה ואילו שבית דין מקנין להן מי שנתחרש בעלה או נשטה או שהיה חבוש בבית האסורין לא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה רבי יוסי אומר אף להשקותה שכשיצא בעלה מבית האסורין ישקינה:

דף כ,א פרק ד הלכה ה גמרא (במדבר ה) בני ישראל וקינא וישקינה. גזירת הכתוב היא והביא האיש את אשתו אל הכהן.

דף כ,ב פרק ד הלכה ה גמרא ולא יקנא לה. התורה אמרה וקינא את אשתו. וקינא את אשתו אפילו מקצת אשתו. ביאת פסולין מניין שהיא פוסלה. מה אנן קיימין אם כאשת איש חמורה היא. אם כאלמנה לכהן גדול כבר כתיב (במדבר ד) והביא האיש את אשתו אל הכהן. הצד השווה שבהן את שזרעו פסול ביאתה פוסלת. ואת שאין זרעו פסול אין ביאתו פוסלת. ואילו הן בן תשע שנים ויום אחד גר עמוני ומואבי אדומי מצרי עבד ממזר חלל נתין כותי וגוי שבאו על בת כהן על בת לוי ועל בת ישראל פוסלת מן הכהונה. רבי יוסי אומר כל שזרעו פסול ביאתו פוסלת. וכל שאין זרעו פסול אין ביאתו פוסלת. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שאת מותר בבתו את מותר באלמנתו. וכל שאין את מותר בבתו אין את מותר באלמנתו:

מסכת סוטה פרק ה

דף כ,ב פרק ה הלכה א משנה כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו שנאמר (במדבר ה) ובאו ובאו כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבעל

שנאמר נטמאה נטמאה דברי ר' עקיבה א"ר יהושע כך היה דורש ר' זכריה בן הקצב רבי אומר שני פעמים האמורין בפרשה אם נטמאה אם נטמאה אחד לבעל ואחד לבועל:

דף כ,ב פרק ה הלכה א גמרא אן תנין באו באו. אית תניי תני ובאו ובאו. מאן דמר באו באו ר' עקיבה. ומאן דמר ובאו ובאו ר' ישמעאל. אן תנין נטמאה נטמאה. אית תניי תני ונטמאה ונטמאה. מאן דמר נטמאה נטמאה ר' עקיבה. ומאן דמר ונטמאה ונטמאה ר' ישמעאל. תני בוא ובה. וכתיב כן. כיי דמר רבי אמי בשם רבי יוחנן גורעין לדרוש מתחילתה לסופה. רבי חנינה בשם ר' ירמיה ואפילו באמצע התיבה. (ויקרא ב) ויצקת עליה שמן. ויצקת שמן מנחה. לרבות את כל המנחוי ליציקה. המאררים. אמר ר' תנחומא מניין המאררים כנגד מאתים וארבעים ושמונה איברים שיש בה. וכנגד מאתים ארבעים ושמונה איברים שיש בו.

דף כא,א פרק ה הלכה א גמרא והא תנין כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבועל. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בועל כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וביאה שהיא מקבלת את בעלה לאחר הבועל כך הן בודקין אותו. היא על ידי שדרכה ליאסר בין לו בין לאחר היא נבדקת. אבל הוא לכשתשתה הוא נבדק. בדקו אותו ולא בדקו אותה אני אומר הזכות תלה לה ניחא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת. הרי לא הוכרה. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצבה. הכין לא הוון בעיי מיבדקוניי אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרות נסתר. ולא כן סברנן מימר לכשתשתה הוא נבדק. תיפתר שהיה הוא מזיד והיא שוגגת ובדקו אותו ולא בדקו אותה [בדקו אותה ולא בדקו אותו] אני אומר הזכות תלה ליה. ניחא כמאן דמר הזכות תולה וניכרת הרי לא הוכר. אלא אני

אומר מים מגולין שתת ונצביי. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרים נסתרה. מעתה גירש יהא מותר בה. תיפתר שהיה הוא שוגג והוא מזידה. ובדקו אותה ולא בדקו אותו. הוא מזיד והיא שוגגת פשיטא שהיא מותרת לביתה. גירש מהו שהיא מותר בה. איפשר לומר מזיד בה ואת אמר הכין. הוא שוגג והיא מזידה פשיטא שהיא אסורה לביתה. גירש מהו שיהא מותר בה. איפשר לומר יוצאת מתחת ידו ותאמר הכין. ומניין שהדבר תלוי בה. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן כתיב (ויקרא יח) ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לזרע לטמאה בה. בה הדבר תלוי.

דף כא,ב פרק ה הלכה א גמרא אם היתה מזידה אסורה. שוגגת מותרת:

דף כא,ב פרק ה הלכה ב משנה בו ביום דרש רבי עקיבה (ויקרא יא) וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא אינו אומר טמא אלא יטמא לטמא את אחרים לימד על ככר השני שמטמא את השלישי אמר ר' יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהייתה אומר עתיד דור אחר לטהר את ככר השלישי שאין לו מקרא מן התורה והרי עקיבה תלמידך הביא לו מקרא מן התורה שהוא טמא שנאמר כל אשר בתוכו יטמא:

דף כא,ב פרק ה הלכה ב גמרא רבי יוסי בי רבי בון אמר רב ושמואל חד אמר בין בתרומה בין בחולין אמר ר' עקיבה. וחורנה אמר בתרומה אבל לא בחולין. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דמר רבי יוסי בשם ר' יונה אמרי לה רב בשם ר' חייה רובא השלישי בא מחמת השרץ. הוי אמר הוא דו אמר בין בתרומה בין בחולין אמר ר' עקיבה. מתניתא פליגא על רב אוכל מעשר שהוכשר במשקה ונגע בו טבול יום או ידים מסואבו מפרישין ממנו תרומת מעשר בטהרה מפני שהוא שלישי והשלישי טהור בחולין. פתר להקל

הוא בידיים שהן מדבריהן. והא תנינן טבול יום. תיפתר בטבול יום בית הפרס. אי"ר זעירא ואפי' תימר בטבול יום דבר תורה שנייא היא דכתיב טהור טמא טהור לחולין מבעוד יום ולתרומה משתחשך. התיב ר' חגיי קומי רבי יוסי או נימר טהור במגע וטמא באכילה. אמר ליה כלים אמורים בפרשה. אית לך מימר גבי כלים טהורים במגע וטמאים באכילה. מתניתא מסייעא לרב הראשון שבחולין טמא ומטמא והשיני פוסל ולא מטמא והשלישי נאכל בנזיד הדמע.

דף כב, א פרק ה הלכה ב גמרא הא לעשותו דמע אסור. ואמור דבתרה הראשון והשיני שבתרומה טמאין ומטמאין. והשלישי פוסל ולא מטמא. והרביעי נאכל בנזיד הקודש. אין תימר הא לעשותו קודש אסור. אשכחת מימר מחלפה שיטתיה דרב דמר רבי בא בשם רב שלישי בא מחמת השרץ והרביעי מותר לעשותו קודש שלא אמרו רביעי בקודש אלא בקדשי המקדש מקודישן. אמר רבי חונה ולא בתרומה אןן קיימין. ותרומה אסור לעשותה קודש שלא להמציא בה תקלה. ואמור דבתרה הראשון והשיני והשלישי שבקודש טמאים ומטמאים והרביעי פסול ולא מטמאה. והחמישי נאכל בנזיד הקודש אין תימר הא לעשות קודש אסור. וכי יש חמישי בקודש. ואת אמר לית כן והכא לית כן. אמר רבי יוחנן השלישי בא מחמת השרץ מותר לעשותו תרומה. בעי קומוי אפילו כר"ע. רבי יוסי בשם ר' הילא ואפילו כר"ע. ולמה. טבול יום פסיל. והשיני פסיל. מה טבול יום אינו פוסל את החולין מלעשותן תרומה. ר' יוסי בשם ר' יוחנן שלישי בא מחמת שרץ אסור לעשותו תרומה ומותר לעשותו קודש. ר' זעירא בעא קומי ר' יסא מטמא בקודש ואת אמר אכן. אמר ליה משום מעלה. אמר רבי שמואל בר רב יצחק עיקר טומאתו בקודש משום מעלה. אמר רבי יוסי ולמה הוא מטמא בקודש משם מעלה. אמר ר' יודן ואפילו כרבנן דאינון

אמרין אין השלישי בחולין ולמה הוא אמור מטמא בקודש משם מעלה. אמר ליה רבי יוסי ולית אנן צריכין שמעין ליה מן בר נש רב.

דף כב, ב פרק ה הלכה ב גמרא תמן אמרין ממה שקילס רבי יהושע את ר' עקיבה הדא אמרה הלכה כיוצא בו. רבנן דקיסרין אמרין למדרשו קילסו. אבל למעשה אין הלכה כיוצא בו. דמר ר' אחא רבי מיישא בשם רבי לעזר [אין] לוקין על השלישי שבמעשר ואפילו כרבי עקיבה אינן לוקין. למה טבול יום פוסל והשני פוסל מה טבול יום אין לו מגע אצל החולין. אף השיני אין לו מגע אצל החולין. אמר רבי אליעזר כמיניין החולין כך מיניין המעשר. ואתייה כיי דמר רבי יונה רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש בכל חולין אנן קיימין ואהן פירקא מעשר אינון. אמר ר' יוסי ואפילו ראשון שבו אינו מחוור. לא אוכל אין כתיב כאן אלא (דברים כו) לא אכלתי. אמר רבי אבא מרי מניין דכתיב (שם) ככל מצותך אשר צויתני כמי שאינו מחוור. רבי אבהו בשם רבי מנא מפני מה אמרו השיני שבחולין מטמא משקה חולין מפני הידים שהן מדברין מטמאות משקה חולין. שיני שהוא מדבר תורה לא כל שכן. אי מה הידים ספיקן לטמא את אחרים >טמא אף המשקין ספיקן לטמא את אחרים טמא<. [טהור אף השיני ספיקו לטמא אחרים טהור]. התיב ר' חנינא לרבי מנא הרי אוכל אוכלין טמאין ושותה משקין טמאין ספיקן לטמא את אחרים טמא. והמשקין היוצא מהן ספיקן לטמא את אחרים טמא.

דף כג, א פרק ה הלכה ב גמרא והא שיני שהוא דבר תורה ספיקו לטמא את אחרים טהור. אמר ר' מנא קומי ר' חנינה ולא בתרומה אנן קיימין אמר ליה ואפילו תימר בתרומה אנן קיימין מה אית ליה טמא יטמא דבר תורה לא ר' עקיבה. תמן אמרין שתי שאילות שאלן חגי הנביא אחת השיבו אותן כראוי ואחת לא השיבו לו כראוי. (חגי ב) הן ישא איש בשר קודש בכנף בגדו. כנף תחלה. בשר קודש שני. לחם

ונזיד שלישי. ויין ושמן ומאכל רביעי. וכי יש רביעי בקודש. ויענו הכהנים ויאמרו לא. לא השיבו אותו כראוי שיש רביעי בקודש. (שם) ויאמר חגי אם יגע טמא נפש בכל אלה היטמא אם תהיה כנף טמא נפש ונגעה בכל אלה היטמא. ויענו הכהנים ויאמרו יטמא. השיבו אותו כראוי. דמר ר' ירמיה רבי חייה בשם ר' יוחנן קודם עד שלא גזרו רביעי בקודש שאלן. ולמה הוא מקללן כאינש דבעי עילה על חבריה וביתא מה אספה ליה לא. דו אמר ואשר יקריבו שם טמא הוא. כמה דמר רבי סימון בר זבדי גולגולתו של ארנן היבוסי מצאו תחת המזבח. ר' אחא בשם רבי אבא בר כהנא בקיאין היו בהיסטות ולא היו בקיאין במדפות. (שם) הן ישא איש בשר קודש. שאלן טמא מת מטמא בהיסט. ויענו הכהנים ויאמרו לא. השיבו אותו כראוי שאין טמא מת מטמא בהיסט. שאלן טמא מת עושה מדף. ויענו הכהנים ויאמרו יטמא. לא השיבו אותו כראוי

דף כג, ב פרק ה הלכה ב גמרא שאין טמא מת עושה מדף. רבי תנחומא רבי פינחס בשם רבי לוי על החמישי בקודש שאלן. הן ישא איש בשר קודש בכנף בגדו. כנף תחילה ובשר קודש שני לחם ונזיד שלישי יין ושמן רביעי. ומאכל חמישי שאלן. וכי יש חמישי בקודש. ויענו הכהנים ויאמרו לא. השיבו אותו כראוי שאין חמישי בקודש. ולמה הוא מקללן כאינש דבעי עילה על חבריה וביתא מה איכפה ליה. ויאמר ואשר יקריבו שם טמא הוא. כיי דמר רבי סימון בר זביד גולגולתו של ארנן היבוסי מצאו תחת המזבח. תני אמר רבי יוסי מניין לרביעי בקודש שהוא פסול ודין הוא מה אם מחוסר כיפורים שאינו פסול בתרומה הרי הוא פסול בקודש שלישי שהוא פסול בתרומה אינו דין שיפסול בקודש. הרי למדנו לשלישי מן הכתוב. ולרביעי מקל וחומר. התיב רבי יוחנן האוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח שהוא פסול בתרומה ואינו פוסל בקודש. ר' חייה בשם רבי יוחנן אתייה דרבי יוסי

בשיטת ר' עקיבה רבו. כמה דרבי עקיבה אמר יטמא יטמא דבר תורה כן רבי יוסי אמר יטמא יטמא דבר תורה. רבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה לית ר' יוסי צריך להדין קל וחומר. קרייה דרש רבי יוסי (ויקרא ז) והבשר אשר יגע זה שני שנגע בראשון. בכל טמא. זה שלישי שנגע בשני. לא יאכל. סוף טמא לא יאכל. עד כדון באוכלין שנטמאו באויר כלי חרש שניטמא בשרץ. אוכלין עצמן שניטמאו בשרץ מניין. ודין הוא מה אם הכלים שאינן מטמאין מאויר כלי חרש שניטמא בשרץ הרי הן מטמאין כשרץ לטמא אוכלין אוכלין עצמן שניטמו בשרץ אינו דין שיטמו כשרץ לטמא אוכלין. עד כדון כר' עקיבה.

דף כד, א פרק ה הלכה ב גמרא כר' ישמעאל. תני ר' ישמעאל והבשר אשר יגע בכל טמא. זה ראשון שנגע בכל טמא. לא יאכל לרבות את השיני. השלישי מניין. ודין הוא ומה אם טבול יום שאינו פוסל בחולין הרי הוא פוסל בתרומה. שני שהוא פוסל בחולין אינו דין שיפסול בתרומה. רביעי בקודש מניין. ודין הוא מה אם מחוסר כיפורים שאינו פסול בתרומה הרי הוא פסול בקודש. שלישי שהוא פסול בתרומה אינו דין שיפסול בקודש. הא למדנו לראשון ולשני מן הכתוב. ולשלישי מן הדין. ולרביעי מקל וחומר. דנין לו דין מן הדין שיהא הכל משועבד להלכה שיהא השלישי פסול בתרומה והרביעי בקודש:

דף כד, א פרק ה הלכה ג משנה בו ביום דרש רבי עקיבה (במדבר לה) ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפיי באמה ומקרא א' אומר מקיר העיר וחוצ' אלף אמה סביב אי אפשר לומר אף אמה שכבר נאמר אלפיים אמה ואי אפשר לומר אלפיים אמה שכבר נאמר אלף אמה ולמה נאמר אלפיים אלא אלף אמה מגרש ואלפיים אמה תחום שבת רבי אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר אלף אמה מגרש ואלפיים שדות וכרמים:

דף כד, א פרק ה הלכה ג גמרא רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אלפיים אמה תחום ערי הלויים. צא מהן אלף אמה מגרש. נמצא רביע מגרש והשאר שדות וכרמים. רבי ירמיה ר' שמואל בר רב יצחק בשם רב רביע מאלף. אמר רבי יצחק ואפילו תימר רביע מכל צד רביע הוא. מאן דמרבע ארבע גרבין בעי אשיתסר. רבי מנא משער כהדא לבנה. ר' אבין משער כהדא רצועה. ר' אושעיה משער כהדא דסיקרין. אמר ר' יוסי בי רבי בון חמשין על חמשין בית סאה. מאת על מאת בית ארבעת סאין. כהדא ריש גלותא איטלק עילוי חד טריקלין ארבעין על ארבעין דימליניה מיטין אתא לגבי רב הונא

דף כד, ב פרק ה הלכה ג גמרא אמר ליה פייסון דיסבון מינד עשרין על עשרין כדון. ועשרין על עשרין בתר זמן ואת מיתגר פלגא. ר' בא בשם רבי יהודה רבי זעירא בשם רבי עוקבא אין מקדרין אלא בחבל חמשים אמה. ר' זעירא בשם רב חסדיי אין מקדרין לא בערי הלויים ולא במקום עריפה בנחל. ניחא כמאן דאמר אלף אמה מגרש ואלפיים אמה תחום שבת. ברם כמאן דמר אלף אמה מגרש ואלפיים אמה שדות וכרמים כלום למדו תחום שבת לא מערי הלויים. לעיקר אין מקדרין ולטפילי מקדרין. ומניין שלא היו קוברין בערי הלויים. רבי אבהו בשם ק' יוסי בר חנינה (במדבר לה) ומגרשיהם יהיו לבהמתם ולרכושם ולכל חייתם. לבהמתם ולחייתם ניתנה ולא ניתנו לקבורה:

דף כד, ב פרק ה הלכה ד משנה בו ביום דרש רבי עקיבה (שמות טז) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי' ויאמרו לאמר שאין תלמוד לומר לאמר ולמה נאמר לאמר אלא שהיו ישראל עונין אחריו של משה על כל דבר ודבר כקורין את ההלל אשירה ליי' כי גאה גאה לכך נאמר לאמר רבי נחמיה אומר כקורין את שמע היו קורין לא כקורין את ההלל:

דף כד, ב פרק ה הלכה ד גמרא לקטן שהוא מקרא את ההלל בבית המספר והן עונין אחריו על כל דבר ודבר. משה אמר אשירה והן עונין אחריו אשירה. משה אמר אשירה והן עונין אחריו אשירה. משה אמר עזי והן אומרים עזי. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר לגדול שהוא מקרא את ההלל בבית הכנסת והן עונין אשירה. משה אמר עזי והן עונין אחריו אשירה. רבי יוסי הגלילי אומר בשעה שהיו אבותינו בים היה מוטל עולל על ברכה של אמו ותינוק יונק משדי אמו. וכיון שראו את השכינה הגביה עולל את ראשו מברכה של אמו ושומט התינוק את פיו מדדה של אמו אף הן פתחו את פיהן בשירה ובשבח ואמרו זה אלי ואנוהו. רבי מאיר אומר אפי' עוברין ממעי אימותיהן היו אומרים שירה שנאמר (תהילים סח) במקלות ברכו אלהים יי' ממקור ישראל. רבי נחמיה אומר בשעה שעלו אבותינו מן הים ראו פיגרי אנשים חטאים שהיו משעבדין בהן בפרך בעבודה קשה וכולם פגרים מתים מושלכים על שפת הים. ביקשו לומר שירה ושרת עליהן רוח הקודש. ואפילו קטן שבישראל היה אומר שירה כמשה. הדא היא דכתיב (ישעיהו סג) ויזכר ימי עולם משה עמו איה המעלם מים. את רועה הצאן אין כתיב כאן אלא את רועה צאנו. מלמד שעשה כולם רועים. מה תלמוד לומר לאמר לאמר לדורות. רבי אבהו בשם ר' יוסי בי ר' חנינה

דף כה, א פרק ה הלכה ד גמרא כהדין פסוקי משה אמר אשירה והן עונין אחריו אשירה ליי' כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה ביום. משה אמר עזי וזמרת. והן עונין אחריו עזו וזמרת יה. כתיב (שופטים ה) בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם אתנדבו ראשי עם. שהקב"ה עושה להן ניסים יהו אומרים שירה. התיבון הרי גאולת מצרים. שנייא היא שהיא תחילת גאולתן. התיבון הרי גאולת מרדכי ואסתר שנייא היא

שהיו בחוצה לארץ. ואית דבעי מימר מרדכי ואסתר משונאיהן נגאלו. לא נגאלו מן המלכות:

דף כה, א פרק ה הלכה ה משנה בו ביום דרש ר' יהושע בן הורקנוס שלא עבד איוב את המקום אלא מאהבה שנאמר (איוב יג) הן יקטלנו לו אייחל עדיין הדבר שקול לו אני מצפה או איני מצפה לו ת"ל (איוב כז) עד אגוע לא אסיר תומתי ממנו לימד שמאהבה עשה:

דף כה, א פרק ה הלכה ה גמרא תני בשם ר' יהודה (איוב כז) חי אל הסיר משפטי ושדי המיר נפשי. שאין אדם נודר בחייו של מלך אלא אם כן אוהבו. משום ר' נתן אמרו (איוב יג) גם הוא לי לישועה כי לא לפניו חנף יבוא. כתוב אחד אומר (דברים ו) ואהבת את י"י אלהיך וכתוב אחד אומר (שם) את י"י אלהיך תירא ואותו תעבוד. עשה מאהבה ועשה מיראה. עשה מאהבה שאם באת לשנוא דעת שאת אוהב ואין אוהב שונא. עשה מיראה שאם באת לבעט אין ירא מבעט. שבעה פירושין הן. פרוש שכמי. פרוש ניקפי. פרוש קיזי. פרוש מנכייה. פרוש אדע חובתי ואעשנה. פרוש יראה. פרוש אהבה. פרוש שכמי. טעין מצותיה על כתפיה. פרוש ניקפי. אקיף לי ואנא עבד מצוה. פרוש קיזי. עבד חדא חובה וחדא מצוה ומקזז הדא עם הדא. פרוש מנכייה. מאן דית לי מה אנא מנכי עביד מצוה. פרוש אדע חובתי ואעשנה. איידי חובתא עבדית דנעביד מצוה דכוותה. פרוש יראה כאיוב. פרוש אהבה כאברהם. אין לך חביב מכולן אלא פרוש אהבה כאברהם. אברהם עשה יצר רע טוב ומה טעמא (נחמיה ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך. אמר רבי אחא והפשיר עמו (שם) וכרות עמו הברית. אבל דוד לא היה יכול בו והרגו בלבבו מה טעמא (תהילים קט) ולבי חלל בקרבי. רבי עקיבה הוה מותדין קומי טונוסטרופוס הרשע. אתת ענת דקריאת שמע שרי קרי וגחך. אמר ליה סבא סבא או חרש את או מבעט בייסורין את. אמר ליה תיפח רוחיה דהווא גברא לא חרש אנא

ולא מבעט בייסורין אנא. אלא כל ימיי הייתי קורא את הפסוק הזה ואהבת את י"י אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך.

דף כה,ב פרק ה הלכה ה גמרא ריחמתיה בכל לבי. ורחמתיה בכל ממוני. ובכל נפשי לא הוות בדיקה לי. וכדון דמטת לי בכל נפשי ואתת ענתה דקרית שמע ולא אפלגית עליה בגין כן אנא קרי שמע וגחך. נחמיה עמסוני ששימש את רבי עקיבה עשרים ושתים שנה הוא היה אומר אתים גמין ריבויין. אכין ורכין מיעוטיין. אמר ליה מהו דין דכתיב (דברים ו) את יי אלהיך תירא וגו'. אמר ליה אותו ואת תורתו:

דף כה,ב פרק ה הלכה ו משנה אמר רבי יהושע מי יגלה עפר מעיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית דורש כל ימך שלא עבד איוב את המקום אלא מיראה שנאמר (איוב א) איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע והרי יהושע תלמיד תלמידך לימד שמאהבה עשה:

דף כה,ב פרק ה הלכה ו גמרא אימתי היה איוב רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא בימי אברהם אבינו היה הדא היא דכתיב (איוב א) איש היה בארץ עוץ איוב שמו. וכתוב (בראשית כב) את עוץ בכורו. רבי אבא אמר בימי אבינו יעקב היה ודינה היתה אשתו הדא הוא דכתיב (איוב א) כדבר אחת הנבלות תדברי. וכתוב (בראשית לד) כי נבלה עשה בישראל. רבי לוי אמר בימי השבטים היה. הדא הוא דכתיב (איוב טו) אשר חכמים יגידו ולא כחדו מאבותם. רבי יוסי בן חלפתא אמר בירידתן למצרים היה ובעלייתן מת. משל לרועה שבא זאב ונזדווג לצאנו מה עשה העמיד תייש אחד לנגדו. הדא הוא דכתיב (איוב טו) יסגירנו אל עויל ועל ידי רשעים ירטני. תני ר' ישמעאל איוב מעבדי פרעה היה ומגדולי פמיליאי שלו היה הדא הוא דכתיב (שמות ט) הירא את דבר י"י וגו'. וכתוב ביה (איוב א) איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע. רבי יוסי בר יהודה אומר בימי שפוט השופטים היה. הדא הוא דכתיב (איוב כז)

הן אתם כולכם חזיתם ולמה זה הבל תהבלו. חזיתם מעשה דורי. שהיו נוטלין מעשר בגרנות (הושע ט) אהבת אתנן על כל גרנות דגן. רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן בימי מלכות שבא היה שנאמר (איוב א) ותפל שבא ותקחם. רבי נתן אמר בימי כשדים היה שנאמר (שם) כשדים שמו שלשה ראשים. רבי יהושע בן קרחה אמר בימי אחשורוש היה שנאמר (אסתר ב) יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה. וכתוב (איוב מב) ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב. רבי יהושע בן לוי אמר מעולי גולה היה. רבי יוחנן אמר מעולי גולה היה וישראל היה. לפום כן רבי יוחנן למד ממנו הילכות אבל. (איוב א) ויקם איוב ויקרע את מעילו. רבי יהודה בן פזי בשם ר' יוחנן מיכן שאבל צריך לקרוע מעומד. תני ר' חייה היה לי בעולמי גוי אחד צדיק ונתתי לו שכרו ופטרתי מעולמי. רבי שמעון בן לקיש אמר איוב לא היה ולא עתיד להיות. מחלפה שיטתיה דר' שמעון בן לקיש. תמן אמר רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא בימי אברהם אבינו היה והכא הוא אמר הכין אלא הוא היה וייסורין לא היו. ולמה נכתבו עליו אלא לומר שאילולי באו עליו היה יכול לעמוד בהן. דרש רבי עקיבה (איוב לב) ויחר אף אליהוא בן ברכאל הבוזי משפחת רם אליהוא זה בלעם בן ברכאל שבא לקלל את ישראל ובירכן (דברים כב) ולא אבה י"י אלהיך לשמוע אל בלעם הבוזי שהיתה נבואתו בזויה (במדבר כד) נופל וגלוי עינים ממשפחת רם (במדבר כג) מן ארם ינחני בלק אמר לו ר' אלעזר בן עזריה אין הוא הוא כבר כסה עליו המקום ואין לית הוא עתיד להתוכח עמך אלא אליהוא זה יצחק בן ברכאל בן שבירכו האל שנאמר (בראשית כד) ויברכהו י"י. הבוזי

דף כו, א פרק ה הלכה ו גמרא שביזה כל בתי ע"ז בשעה שנעקד על גבי המזבח ממשפחת רם בן אברם משה כתב חמשה ספרי תורה וחזר וכתב פרשת בלק ובלעם וכתב ספרו של איוב (איוב א) איש תם וישר וירא

אלהים וסר מרע אמר רבי תחליפא קיסרייא שהיה וותרן אמר ליה רבי זעירא ומאן דלית הוא וותרן לית הוא כשר אלא שהיה מוותר על קללתו:

מסכת סוטה פרק ו

דף כו, א פרק ו הלכה א משנה מי שקינא לה ונסתרה אפילו שמע מן העוף הפורח יוציא ויתן כתובה דברי רבי אלעזר רבי יהושע אומר משישאו ויתנו בה מוזרות כלבנה:

דף כו, א פרק ו הלכה א גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי כל ההן פירקא משהתרה בה ואמר לה אל תיסתרי עם איש פלוני. משקינא לה ונסתרה. ר' שמעון בן לקיש אמר אפיי לא נסתרה. אמר רבי זעירא קומי ר' יסא לא דר"ש בן לקיש פליג אלא סבר כההן תנייא והוא מיקל בעידי סתירה אנן תנינן מחלוקת. אית תניי תני סתם. אמר רבי זעירא קומי רבי מנא

דף כו, ב פרק ו הלכה א גמרא לא על מה דרבי אליעזר אמר רבי יושוע פליג. אלא בגין דתנינן ר' יהושע אומר עד שישאו ויתנו בה מוצרות בלבנה. רבי אבא מרי בעי תמן א"ר חזקיה רבי אבהו בשם ר' אלעזר כל מקום ששנה ר' מחלוקת וחזר ושנה סתם הלכה כסתם וכא הוא אמר הכין. אנן תנינן מוצרות. אית תניי תני מוצרות. מאן דמר מוצרות מצרן עמר. ומאן דמר מוצרות שזרן כיתן. מה נן קיימין אין בהן דשמע ולא ידע מן מאן שמע כעוף הפורח הוא. ואין בהן דשמע וידע ממאן שמע כעד מפי עד הוא. אלא כן אנן קיימין פלוני מפלוני ופלוני מפלוני מילה דלית בה תימליוסים:

דף כו, ב פרק ו הלכה ב משנה אמר עד אחד אני ראיתיה שנטמאה לא היתה שותה ולא עוד אלא אפילו עבד אפילו שפחה הרי אלו נאמנין אף לפוסלה מכתובתה חמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת

בעלה הרי אלו נאמנות לא לפוסלה מכתובתה אמרו
אלא שלא תשתה :

דף כו, ב פרק ו הלכה ב גמרא (במדבר ה) ועד אין
בה. אין לי אלא עד מניין אפילו עבד אפילו שפחה ת"ל
ועד אין בה מכל מקום וכר' ישמעאל דרבי ישמעאל
אמר כל מקום שנאמר בתורה עד סתם הרי אילו בכלל
שני עדים עד שיפרש הכתוב שהוא עד אחד. אשכח תני
רבי ישמעאל אומר שני עדים. מתניתא משהודה רבי
עקיבה לרבי טרפון דתני רבי טרפון אומר עד אחד נאמן
לטמאותה ואין עד אחד נאמן להפסידה
מכתובתה. רבי עקיבה אומר כשם שעד אחד נאמן
לטמאותה. כך עד אחד נאמן להפסידה
מכתובתה. אמר לו רבי טרפון איכן מצינו עד אחד
בממון כלום. אמר לו רבי עקיבה ואיכן מצינו עד אחד
באשת איש כלום. אלא כשם שעד אחד נאמן
לטמאותה. כך עד אחד נאמן להפסידה
מכתובתה. חזר רבי עקיבה להיות שונה כרבי
טרפון. ר' בון בר חייה בעי חמותה שאמרה אני ראיתי
שניטמאת [ובא אחד ואמר אני ראיתי שניטמאת]

דף כז, א פרק ו הלכה ב גמרא מה בא להעיד אם
להשותה כבר נראית שלא לשתות. אלא לא בא אלא
להפסידה מכתובתה שאין מפסידין ממון על פי עד
אחד. רבי יוסי בעי שמע מן העוף הפורח אני ראיתי
שנטמאת את אמר לא היתה שותה. ובא אחד ואמר
אני ראיתי שניטמאת. מה בא להעיד אם להשקותה
כבר נראית שלא לשתות אלא לא בא אלא להפסידה
מכתובתה שאין מפסידין ממון ע"פ עד א'. ממה דר"י
אמר פלוני אכל חלב והתריתי בו אינו לוקה אמר לו
אחד חלב הוא והתרו בו שנים לוקה ועיקר עידותו לא
בעד אחד הוא. ממה דר' יודה אומר פלוני נזיר וניטמא
היתריתי בו אינו לוקה. אמר לו אחד נזיר אתה והיה
נוהג בנזירות על פיו. שתה יין וניטמא למתים התרו בו
שנים לוקה. ועיקר עדותו לא בעד אחד הוא. ממה דר'
מנא אמר פלנית כדנת וזינת ובא עליה בעלה ובעלה כהן

והתריתי בו אינו לוקה. נסתרה בפני שנים אמר אחד
אני ראיתיה שניטמאת ובא בעלה עליה כהן התרו בו
שנים לוקה. עיקר עדותו לא בעד אחד הוא :

דף כז, ב פרק ו הלכה ג משנה שהיה בדין ומה אם
עדות הראשונה שאינה אוסרה איסור עולם אינה
מתקיימת בפחות משנים עדות האחרונה שהיא
אוסרתה איסור עולם אינו דין שלא תתקיים בפחות
משנים תלמוד לומר (במדבר ה) ועד אין בה כל שיש בה
קל וחומר לעדות הראשונה מעתה ומה אם עדות
האחרונה שהיא אוסרתה איסור עולם הרי היא
מתקיימת בעד אחד עדות הראשונה שאין אוסרתה
איסור עולם אינו דין שתתקיים בעד אחד תלמוד לומר
(דברים כד) כי מצא בה ערות דבר ולהלן הוא אומר
(דברים יט) על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים
יקום דבר מה דבר האמור להלן על פי שנים עדים אף
דבר האמור כאן על פי שנים עדים :

דף כז, ב פרק ו הלכה ג גמרא עדות הראשונה זו סתירה
עדות האחרונה זו טומאה. מתניתא דרבי יהושע דרבי
יהושע אמר מקנא מתרה לה על פי שנים ומשקה לה על
פי שנים. אמר רבי מנא

דף כח, א פרק ו הלכה ג גמרא ואפיי כאהן תנא אתיאי
היא. דתני רבי יוסי בי רבי יהודה אומר משום רבי
לעזר מקנא לה על פי עד אחד או על פי עצמו. ומשקה
על פי שנים :

דף כח, א פרק ו הלכה ד משנה עד אומר ניטמאת ועד
אומר לא ניטמאת אשה אומרת ניטמאת ואשה אומרת
לא ניטמאת היתה שותה עד אומר ניטמאת ועדים
שנים אומרים לא ניטמאת היתה שותה שנים אומרים
נטמאת ואחד אומר לא ניטמאת לא היתה שותה :

דף כח, א פרק ו הלכה ד גמרא גידול בר מיניימין בשם
רב כל מקום שהכשירו עדות האשה באיש האיש

מכחיש את האשה והאשה מכחשת את האיש. ניתני עד אחד אמר ניטמאת ואשה אמרה לא ניטמית. אשה אמרה ניטמית. ועד אמר לא ניטמאת. תניי דבית רבי כן תני בשם רבי נחמיה הולכין אחר רוב עדות. היך עבידה שתי נשים ואשה אחת עשו אותה כשני עדים ועד אחד. הדא דתימר באשה ונשים. אבל אם היו מאה נשים ועד אחד כעד בעד אינון. רב אדא בר אחוה אמר עד אחד נאמן לטמותה. אין עד אחד נאמן להפסידה מכתובתה. אמר רב חסדא מה טעם אמרו עד אחד נאמן לטמותה מפני שרגלים לדבר. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן כאן לא היתה שותה ובעגלה ערופה היו עורפין. רב אמר היתה שותה.

דף כח, ב פרק ו הלכה ד גמרא מתניתא פליגא על רב עד אחד אומר נטמאת ושנים אומרים לא נטמאת היתה שותה. הא בעד אחד לא היתה שותה. פתר לה בפסולי עדות. ואין בפסולי עדות אמור סיפא שנים אומרים ניטמאת. ועד אחד אומר לא נטמאת לא היתה שותה הא עד בעד לא היתה שותה. והיך רב אמר היתה שותה. רבי יוחנן אמר לא היתה שותה. מתניתא פליגא על ר' יוחנן שנים אומרים ניטמאת ועד אמר לא ניטמאת לא היתה שותה הא עד בעד היתה שותה. פתר לה בפסולי עדות. ואין בפסולי עדות אמור ראשה עד אומר נטמאת ושנים אומרים לא נטמאת היתה שותה הא עד בעד היתה שותה היך רבי יוחנן אמר לא היתה שותה. אמרין בשם ר' שמואל בפסולי עדות היא מתניתא. אמרין בשם רבי שמואל בסתירה אחרת היא מתניתא. רבי זעירא בעא קומי רבי מנא מהו בסתירה אחרת היא מתניתא. אמר ליה כן אמר ר' יוחנן בשם רבי ינאי כל ההן פירקא משקינא לה ונסתרה. נסתרה בפני שנים אמר עד אחד אני ראיתיה שנטמאת בתוך כדי סתירה יש כאן סתירה ויש כאן טומאה. לאחר כדי סתירה יש כאן סתירה ואין כאן טומאה. היו שלשה אחד אומר אני ראיתיה שנטמאת בתוך כדי

סתירה. יש כאן סתירה ואין כאן טומאה. לאחר כדי סתירה אין כאן סתירה ואין כאן טומאה.

דף כט, א פרק ו הלכה ד גמרא היו שלשה אחד אומר אני ראיתיה שלא ניטמאת בתוך כדי סתירה מה את עבד לה כעדות שבטלה מקצתה בטלה כולה או תתקיים העדות בשאר. אמר רבי אבמרי מכיון דאת מר בעידות שבטלה מקצתה בטלה כולה מודה הוא הכא שתתקיים העדות בשאר מפני שרגלים לדבר:

מסכת סוטה פרק ז

דף כט, א פרק ז הלכה א משנה אילו נאמרין בלשונם פרשת סוטה ווידוי מעשר וקרית שמע ותפילה וברכת המזון ושבועת העדות ושבועת הפיקדון:

דף כט, א פרק ז הלכה א גמרא כתיב (במדבר ה) ואמר הכהן לאשה בכל לשון שהיא שומעת דברי רבי יאישיה. אמר ליה רבי יונתן ואם אינה שומעת ולמה היא עונה אחריו אמן. אלא שלא יאמר לה על ידי תורגמן. רבי יוחנן בשם ר' לעזר בי ר' שמעון לא מצינו שדיבר המקום עם אשה אלא עם שרה בלבד. והא כתיב (בראשית ג) אל האשה אמר הרבה ארבה וגו'. אמר רבי יעקב דכפר חנין ע"י התורגמן. והא כתיב (בראשית כה) ויאמר י"י לה שני גוים בבטנך א"ר בא בר כהנא הדיבור נפלה לה. אמר רבי בירי כמה כירכורי כירכורים הקב"ה מתאוה לשמוע שיחתן של צדקניות (בראשית יח) ויאמר לא כי צחקת. וידוי מעשר כתיב (דברים כו) וענית ואמרת. וקרית שמע דכתיב (דברים טז) ודברת בס. רבי אומר אומר אני קרית שמע אינו נאמר אלא בלשון הקודש מה טעמא (שם) והיו הדברים האלה. רבי לוי בר חיתה אזל לקיסרין שמע קלון קריין שמע אלוניסתין בעא מעכבתון. שמע רבי ייסי ואיקפד אמר כך אומר אני מי שאינו יודע לקרות אשורית לא יקרינה כל עיקר. אלא

יוצא בכל לשון שהוא יודע. השיב ר' ברכיה הרי מגילת אסתר היה יודע לקרותה אשורית ולעז אינו יוצא בה אלא אשורית אמר ר' מנא מגילת אסתר היה יודע לקרותה אשורית ולעז אינו יוצא אלא אשורית

דף כט,ב פרק ז הלכה א גמרא בלעז יוצא בה בלעז. וכן יוצא בה בכל לשון שהוא יודע. ותפילה כדי שיהא יודע לתבוע צרכיו. וברכת המזון כדי שיהא יודע למי מברך. ושבועת העדות ושבועת הפקדון משביעין אותו בלשונו. השביען שלא בלשונו ואמרו אמן הרי אילו פטורין כהדא דתני שבועת הדיינין כתניין שבלבנו לא כתניין שבלבכם. אמר רבי יודן חזקה כתניין שבלבנו הוא משביעו. ולמה הוא מתנה עמו מפני הדיוטות שלא יאמרו יש תניין בשבועת. תני רבי חנניה קומי ר' מנא והא כתיב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום. מה שמע מינה. אמר ליה הדורות הבאים אחרינו אין בלבם תניי:

דף כט,ב פרק ז הלכה ב משנה ואילו נאמרים בלשון הקודש מקרא הביכורים וחליצה ברכות וקללות ברכת כהנים וברכת כהן גדול ופרשת המלך ופרשת עגלה ערופה ומשוח מלחמה בשעה שהוא מדבר אל העם מקרא הביכורים כיצד (דברים כ) וענית ואמרת לפני יי אלהיך ולהלן הוא אומר (דברים כד) וענו הלויים ואמרו אל כל איש ישראל קול רם מה ענייה האמורה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש חליצה כיצד (דברים כה) וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש ולהלן הוא אומר וענו הלויים ואמרו מה ענייה האמורה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש רבי יהודה אומר וענתה ואמרה ככה עד שתאמר בלשון הזה:

דף כט,ב פרק ז הלכה ב גמרא תני בשם ר' יודה כל מקום שנאמר בלשון הזה ענייה ואמירה כפה וכה הרי הוא בלי הקודש. אמר ר' אלעזר בניין אב שבכולן (שמות יט) משה ידבר והאלהים יעננו בקול. התיב ר'

חגי והכתיב (בראשית כד) ויען לבן ובתואל אין תימר
ע"י עניי' והכתיב ויאמרו

דף ל,א פרק ז הלכה ב גמרא אין תימר על ידי אמירה
והכתיב (בראשית כד) מיי' יצא הדבר. אין תימר
בלשון הקודש והכתיב (בראשית לא) ויקרא לו לבן יגר
שהדותא. ואין תימר קודם למתן תורה. הרי פרשת
וידוי מעשר הרי הוא לאחר מתן תורה והוא נאמר בכל
לשון. ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יוחנן שלא יהא לשון
סורסי קל בעיניך. שבתורה ובנביאים ובכתובים הוא
אמור. בתורה כתיב (שם) ויקרא לו לבן יגר
שהדותא. בנביאים כתיב (ירמיהו י) כדנה תימרון
להון. בכתובים כתיב (דניאל ב) וידברו הכשדים למלך
ארמי'. אמר ר' יונתן דבית גוברין ארבעה לשונות נאין
להשתמש בהן העולם. ואילו הן לעז לזמר רומי לקרב
סורסי לאיליי עברי לדיבור. ויש אומרים אף אשורי
לכתב. אשורי יש בו כתב ואין בו לשון. עברי יש בו
לשון ואין בו כתב. בחרו להם כתב אשורי ולשון
עברי. ולמה נקרא שמו אשורי שהוא מאושר
בכתבו. אמר רבי לוי על שם שעלה בידם
מאשור. כתיב (דברים כז) וענו הלויים ואמרו אל כל
איש ישראל קול רם. בקולו של רם. מלמד ששיתף
הקב"ה קולו עמהן. ד"ע קול רם המעולה
שבקולות. אמר ר' יצחק לא קטון ולא גדול אלא
בינוני:

דף ל,א פרק ז הלכה ג משנה ברכות וקללות כיצד כיון
שעברו ישראל את הירדן ובאו להר גריזים ולהר עיבל
שבשומרון שבצד שכם אצל אלוני מורה שנאמר
(דברים יא) הלא המה בעבר הירדן ולהלן הוא אומר
(בראשית יב) ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד
אלון מורה מה האלון מורה האמורה להלן שכם אף
אלון מורה האמור כאן שכם:

דף ל,א פרק ז הלכה ג גמרא הלא המה בעבר הירדן מן
הירדן ולהלן. אחרי דרך מבוא השמש מקום שהחמה

זורחת. בארץ הכנעני היושב בערבה מול הגלגל אצל אלוני מורה זה הר גריזים והר עיבל שבין הכותים דברי רבי יהודה. רבי אליעזר אומר אין זה הר גריזים והר עיבל של כותים שנאי הלה המה בעבר הירדן מן הירדן ולהלן. אחרי דרך מבוא השמש. מקום שהחמה שוקעת. בארץ הכנעני אילו בין החוי. היושב בערבה אילו בין ההרים. מול הגלגל אין כאן גלגל אצל אלוני מורה. אין כאן אלוני מורה. מה מקיים ר' אלעזר הר גריזים והר עיבל. שתי גבשושיות עשו וקראו זה הר גריזים וזה הר עיבל. על דעתיה דרבי יהודה מאה ועשרים מיל הלכו באותו היום. על דעתיה דרבי אלעזר

דף ל,ב פרק ז הלכה ג גמרא לא זזו ממקומן. תני רבי אליעזר בן יעקב אומר לא בא הכתוב אלא להשוות להן אתה דרך ולומר בדרך ילכו ולא בשדות. ביישוב ילכו ולא במדבר. בערבה ילכו ולא בהרים. אמר ר' אלעזר בר' שמעון נמייתי לסופרי כותים זייפתם תורתכם ולא הועלתם לעצמיכם כלום. שכתבתם בתורתכם אצל אלוני מורה שכם. והלא ידוע שהוא שכם אלא שאין אתם דורשין לגזירה שוה ואנו דורשין לגזירה שוה. נאמר כאן אלוני מורה ונאמר להלן אלוני מורה. מה אלוני מורה האמור להלן שכם אף אלוני מורה האמור כאן שכם. וכדרי' ישמעאל דרי' ישמעאל אמר כל ביאות שנאמרו בתורה לאחר ארבע עשרה שנה נאמרו. שבע שכיבשו ושבע שחילקו. ודכוותה לא נאמרו ברכות וקללות אלא לאחר ארבע עשרה שנה. התיב ר' חנניה קומי ר' מנא והכתיב (דברים כז) והיה בעברכם את הירדן תקימו את האבנים האלה. אמר ליה אבנים הקימו אותן מיד ברכות וקללות לאחר ארבע עשרה שנה נאמרו:

דף ל,ב פרק ז הלכה ד משנה ששה שבטים עלו לראש הר גריזים וששה שבטים עלו לראש הר עיבל והכהנים והלויים והארון עומדין מלמטה באמצע הכהנים מקיפין את הארון והלויים את הכהנים וכל ישראל מיכן ומיכן שנאמר (יהושוע ח) וכל ישראל וזקניו

ושוטריו עומדים מזה ומזה לארון וגוי הפכו פניכם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה תועבת י"י מעשה ידי חרש ולא שם בסתר והיו אילו ואילו עונין ואומרים אמן הפכו פניהן כלפי הר עיבל ופתחו בקללה (דברים כז) ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה תועבת י"י וגוי והיו אילו ואילו עונין ואומרים אמן עד שגומרין ברכות וקללות:

דף לב, פרק ז הלכה ד גמרא תני רבי אומר אי אפשר לומר לוי למעלן שכבר נאמר לוי למטן אי אפשר לומר לוי למטן שכבר נאמר לוי למעלן מעתה זקני כהונה ולויה למטן ושאר כל השבט למעלן רבי שמעון אומר אי אפשר לומר לוי למעלן שכבר נאמר לוי למטן ואי אפשר לומר לוי למטן שכבר נאמר לוי למעלן. אמור מעתה הראוי לשרת למטה ושאר כלה שבט למעלה. ר' שמעון אומר שמעון ולוי מה שמעון כולו למעלה אף לוי כולו למעלה. מה מקיים הדין תנייה נגד הכהנים הלויים כיי דאמר רבי יהושע בן לוי בעשרים וארבעה מקומות נקראו הכהנים לויים וזה אחד מהן. (יחזקאל מד) והכהנים הלויים בני צדוק. יכול אילו שבהר גריזים היו אומרים ברכות ואילו שבהר עיבל היו אומרים קללות. תלמוד לומר (יהושוע ח) הברכות והקללות אילו ואילו היו אומרים ברכות וקללות. יכול משהיו אומרים הברכות היו אומרים הקללות. ת"ל (דברים ל) הברכה והקללה. ברכה אחת וקללה אחת. יכול אילו שבהר גריזים היו עונין אחר הברכות אמן. ואילו שבהר עיבל היו עונין אחר הקללות אמן תלמוד לומר (דברים כז) וענו כל העם ואמרו אמן. אילו ואילו היו עונין אחר הברכות ואחר הקללות אמן. הא כיצד בשעה שהיו אומרים ברכות היו הופכין פניהן כלפי הר גריזים. ובשעה שהיו אומרים קללות היו הופכין פניהן כלפי הר עיבל.

דף לא, פרק ז הלכה ד גמרא ברוך בכלל וברוך בפרט. ארור בכלל וארור בפרט. שש עשרה בריתות על כל דבר ודבר. ללמוד וללמד לשמור ולעשות וכן בהר

סיני וכן בערבות מואב. ר' שמעון היה מוציא של הר גריזים ושל הר עיבל ומביא של אהל מועד תחתיהן. וכן היה ר' שמעון אומר אין כל דבר ודבר מן התורה שאין כרות עליו חמש מאות ושבעים ושש בריתות. שתים עשרה בברוך ושתים עשרה בארור. ושתים עשרה בכלל ושתים עשרה בפרט. הרי ארבעים ושמונה בריתות ללמוד וללמד לשמור ולעשות הרי מאה ותשעים ושנים בריתות. וכן בהר סיני וכן בערבות מואב הרי חמש מאות ושבעים ושש בריתות. רבי שמעון בן יהודה איש כפר אמום אומר משום רבי שמעון שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. רבי אומר אם כדברי ר' שמעון בן יהודה איש כפר אמום שאמר משום רבי שמעון אין כל דבר ודבר מן התורה שאין כרות עליו ארבעים ושמונה פעמים על כל פעם ופעם שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. עד כדון דברים שנכללו ונפרטו. דברים שנכללו ולא נפרטו. אמר ליה כן אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון כל שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד. לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא. אמר ליה לא בדבר אחד. דילמא בשני דברים והכא בשני דברים אגן קיימין. אמר רבי תנחומא מכיון דכתיב בסוף אמן כמי שכולו דבר אחד. כתיב (דברים כז) ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת. וכי יש תורה נופלת. שמעון בן יקים אומר זה החזן שהוא עומד. רבי שמעון בן חלפתא אומר זה הבית שלמטן דאמר רב חונה רב יהודה בשם שמואל עלה דבר הזה קרע יאשיהו ואמר עלי להקים. ר' אחא בשם רבי תנחום ברבי חייה למד ולימד ושמר ועשה והיתה ספיקה בידו להחזיק ולא החזיק הרי זה בכלל ארור. ר' ירמיה בשם רבי חייה בר בא לא למד ולא לימד ולא שמר ולא עשה ולא היתה ספיקה בידו להחזיק והחזיק הרי זה בכלל ברוך. ואמר רבי חנה רבי ירמיה בשם רבי חייה עתיד הקב"ה לעשות צל לבעלי מצות בצילה של בעלי

תורה. מאי טעמא (קוהלת ז) כי בצל החכמה בצל
הכסף. ואומר

דף לא, ב פרק ז הלכה ד גמרא (משלי ג) עץ חיים היא
למחזיקים בה. מה ת"ל והחציו אלא מלמד שמעוטין
בהר גריזים ומרובים בהר עיבל. למה שאין שבטו של
לוי כולו שם שאם היה כל שבט לוי כולו שם היו
שוין. רבי שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן אילו היה כל
שבטו של לוי שם לא היו שוין. למה שכבר נפלו משבטו
של שמעון עשרים וארבעה אלף בשיטים. אמר רבי
יוסי בי רבי בון אילו היה כל שבטו של לוי שם היו שוין
למה שלא בא משבט ראובן וגד אלא ארבעים אלף
חלוצי צבא. כהנא אמר כשם שהן חולקין כאן כך הן
חולקין בתחילת החומש השני. אית תניי תני כשם שהן
חולקין כאן כך הן חולקין בדגלים. בני לאה מיכן. ובני
רחל מיכן חד מיכן וחד מיכן. ובני השפחות
באמצע. אמר רבי מתניה טעמיה דהדין תנייה (ישעיהו
מח) שמע אלי יעקב עבדי וישראל מקוראי. מה
התקרה הזו עובייה דהן גבי קוטנה דההן ועיביי דהן
גבי קוטנה דההן. אית תניי תני כשם שהן חלוקין כאן
כך הן חלוקין באבני אפוד. במלואותם. כדי שיהיו
עשרים וחמשה מיכן ועשרים וחמשה מיכן. והלא אינן
אלא ארבעים ותשעה. אמר רבי יוחנן בנימין
דותולדותם מלא. אמר רבי יודה בר זבידא יהוסף מלא
(תהילים פא) עדות ביהוסף שמו. והלא אינן אלא
עשרים ושלושה מיכן ועשרים ושבעה מיכן.

דף לב, א פרק ז הלכה ד גמרא אמר ר' יוחנן בנימין היה
חציו. בן מיכן. ימן מיכן. אמר ר' זבידא ויאות מי
כתיב (שמות כח) ששה שמותם לא. אלא
משמותם. משמותם ולא כל שמותם. הראשונים
נכתבין ממינו של כהן גדול משמאלו של
קורא. והאחרונים נכתבין משמאלו של כהן גדול
מימינו של קורא. הראשונים אינן נכתבין על סדר
שיהודה מלך האחרונים נכתבין על סדר:

דף לב,א פרק ז הלכה ה משנה ואח"כ הביאו את האבני' ובנו את המזבח וסדום בסיד וכתבו עליהם את כל דברי התורה הזאת בשבעים לשון שנאמר (דברים כו) באר היטב ונטלו את האבנים ובאו ולנו במקומן:

דף לב,א פרק ז הלכה ה גמרא תני על אבני המלון נכתבו דברי רבי יודה. רבי יוסי אומר על אבני המזבח נכתבו. מאן דמר על אבני המלון נכתבו בכל יום ויום אומות העולם משלחין נוטריהון ומשיאין את התורה שהיתה כתובה בשבעים לשון. מאן דמר על אבני המזבח נכתבו לא לשעה היו ונגנזו. עוד הוא מעשה נסים. נתן הקב"ה בינה בלב כל אומה ואומה והשיאו את התורה שהיתה כתובה בשבעים לשון. מאן דמר על אבני המלון נכתבו ניחא (דברים כו) ושדת אותם בשיד. מאן דמר על אבני המזבח נכתבו מה מקיים ושדת אותם בשיד. בין כל אבן ואבן. רבי שמואל בר נחמני בשם ר' יוחנן (ישעיהו לג) והיו עמים משרפות סיד. מסיד נטלו איפיפסין שלהן מיתה. רבי אבא בר כהנא בשם רבי יוחנן (ישעיהו ס) והגוים חרוב יחרבו מחורב נטלו איפיפסין שלהן מיתה. נמצאת אומר שלשה מיני אבנים הן. אבני המלון. ואבנים שהניח יהושע תחת כפות רגלי הכהנים. ואיסטליות שנתן להן משה. אמר רבי חנינן פשיט לן ארבעה מיני אבנים הן. אמר רבי סימון בר זביד ויאות אין תימר אבני המלון לשעה היו ונגנזו. אין תימר אבנים שהקים יהושע תחת כפות רגלי הכהנים

דף לב,ב פרק ז הלכה ה גמרא משוקעות היו במים. אין תימר איסטליות שנתן להן משה כבר נכנסו עמהן לארץ. אלא כן אנן קיימין באבנים שהקים להן יהושע על גב הירדן. תני ר' יודה בר אלעאי אומר אבא חלפתא ורבי אלעזר בן מתיה וחנינה בן חכינאי עמדו על אותן האבנים ושיערום כל אחת ואחת משוי ארבעים סאה. מיכן את למד כמה היה באשכול כתיב (יהושוע ד) והרימו לכם איש אבן אחת על שכמו. לא דמי ההוא דטען מן ארעא לכתפיי לההוא דטען מארעא

לארכובתיה ומן ארכובתיה לכתפיה לא דמי ההוא
דטען מן ארעא לארכובתיה ומן ארכובתיה לכתפיה
לההוא דאחרון תלי ליה. לא דמי ההוא דאחרון תלי
ליה לההוא דטעין בתריין. כתיב (במדבר יג) איש אחד
לשבת על דעתיה דרבי עקיבה דו אמר לשונו רבויים הן
עשרים וארבעה היו ששה עשר באשכול ושמנה בתאנים
ורמוני ובנושא כלים. ועל דעתיה דרבי ישמעאל דהוא
אומר לשונות כפולין הן שנים עשר היו שמונה באשכול
וארבעה בתאנים ורימוני ובנושא כלים. על דעתיה
דרבי ישמעאל טורטורין על דעתיה דר' עקיבה טורטורין
וטורטורי טורטורין. כתיב (יהושוע ג) ויעמדו המים
היורדים מלמעלה קמו נד אחד הרחק מאד מאד
העיר אשר מצד צרתן. אמר ר' יוחנן אדם קרייה וצרתן
קרייה. שנים עשר מיל מזו לזו. מלמד שהיו המים
גדושין ועולין כמצד צרתן. וכי איזה קל המים או
אדם. המים קלים מאד תדע לך שהוא כן אלא מלמד
שהיו המים גדושין ועולין כיפין על כיפין. רבי לוי אמר
עד לבו של רקיע. תמן אמרין עד בבל. נאמר כאן
הרחק ונאמר להלן (מלכים ב כ) מארץ רחוקה מאד
באו אלי מבבל. תני רבי אליעזר בן יעקב אומר יותר
משלש מאות מיל היו המים גדושין ועולין כיפין על גבי
כיפין עד שראו אותן כל אומות העולם הדא היא דכתיב
(יהושוע ח) ויהי כשמוע כל מלכי האמורי אשר בעבר
הירדן וכל מלכי הכנעני אשר על הים את אשר הוביש
ה' את מי הירדן מפני בני ישראל עד עברם וגו'. אמר
רבי שמעון בן לקיש בירדן קיבלו עליהן את
הנסתרות. אמר להן יהושע אם אין אתם מקבלין
עליכם את הנסתרות המים באין ושוטפין אתכם. אמר
רבי סימון בר זבדא ויאות תדע לך

דף לג, א פרק ז הלכה ה גמרא שהוא כן שהרי עכן חטא
ורובה של סנהדרין נפלה בעי. אמר רבי לוי ביבנה
הותרה הרצועה יצתה בת קול ואמרה אין לכם עסק
בנסתרות:

דף לג,א פרק ז הלכה ו משנה ברכת כהנים כיצד במדינה אומרים אותה שלש ברכות ובמקדש ברכה אחת במקדש היו אומרים את השם ככתבו ובמדינה ככינוייו במדינה כהנים נושאים את ידיהם כנגד כתפותיהן ובמקדש על גבי ראשיהן חוץ מכ"ג שאינו מגביה ידיו למעלה מן הציץ ר"י אומר אף כ"ג מגביה את ידיו למעלה מן הציץ שנאמר (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם ברכת כהן גדול כיצד חזן הכנסת נוטל ספר התורה ונותנו לראש הכנסת ראש הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול כהן גדול עומד ומקבל וקורא עומד וקורא אחרי מות ואך בעשור וגולל את התורה ומניח' בחיקו ואומר יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב כאן ובעשור שבחומש הפיקודים קורא אותו על פה ומברך עליה שמונה ברכות על התורה ועל העבודה ועל ההודייה ועל מחילת העון ועל המקדש ועל ישראל ועל הכהנים ושאר תפילה :

דף לג,א פרק ז הלכה ו גמרא אמר רב חסדא צער גדול היה להן. בכל אתר את אמר הולכין אצל התורה. והכא את אמר מוליכין את התורה אצלן. אלא על ידי שהן בני אדם גדולים התורה מתעלה בהן. והא תמן מויבלין אורית' גבי ריש גלותא. אמר רבי יוסי בי ר' בון על ידי שזרעו של דוד משוקע שם אינון עבדין לו כמנהג אבהתהון. תמן תנינן מדלגין בנביא ואין מדלגין מנביא לנביא. ובנביא של י"ב מותר. ואין מדלגין בתורה. ר' ירמיה בשם רשב"ל לפי שאין גוללין ס"ת ברבים. ר' יוסי בעי

דף לג,ב פרק ז הלכה ו גמרא הגע עצמך שהיתה פרשה קטנה. אלא כדי שישמעו ישראל על סדר. והא תנינן וקורא אחרי מות ואך בעשו'. שנייא היא שחיא סדרו של יום. תדע לך דמר רבי שמעון בן לקיש בכל מקום אינו קורא על פה וכא קורא על פה. רבי יוסי מפקד לבר עולא חזנא דכנישתא דבבלאי כד דהיא חדא אורייתא תונייל לה לחורי פרוכתא. כד אינון תרתיי תי מייבל חדא ומייתי חדא. ומברך עליה שמונה ברכות

על התורה. הבוחר בתורה. על העבודה שאותך לבדך בירה נעבוד. על ההודיה הטוב לך להודות. על מחילת העון מוחל עונות עמו ישראל ברחמים. על המקדש הבוחר במקדש. ואמר רבי אידי השוכן בציון. ועל ישראל הבוחר בישראל. ועל הכהנים הבוחר בכהנים. ועל שאר תפילה תחינה ובקשה שעמד ישראל צריכין להוושע לפניך ברוך אתה ה' שומע תפילה:

דף לג,ב פרק ז הלכה ז משנה פרשת המלך כיצד מוצאי י"ט האחרון של חג בשמיני מוצאי שביעי עושין לו בימה של עץ בעזרה והוא יושב עליה שנאמר (דברים לא) מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות בבוא כל ישראל לראות וגו' חזן הכנסת נוטל ספר התורה ונותנו לראש הכנסת ראש הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול וכהן גדול נותנו למלך והמלך עומד ומקבל וקורא יושב אגריפס המלך עמד וקיבל וקרא עומד ושיבחוהו חכמים וכשהגיע (דברים יז) ללא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא זלגו עיניו דמעות אמרו לו אל תתירא אגריפס אחינו אתה אחינו אתה:

דף לג,ב פרק ז הלכה ז גמרא לא כן תני רבי חייה לא היתה ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד. ואמר ר' אמיב שם רבי שמעון בן לקיש אף למלכי בית דוד לא היתה ישיבה בעזרה. תיפתר שסמך לו בכותל וישב לו. והא כתיב (שמואל ב ז) ויבא המלך דוד וישב לפני ה' אמר רבי אייבו בר נגריי יישב עצמו בתפילה. תמן תנינן יצאה כת הראשונה וישבה לה בהר הבית. השניה בחיל. והשלישית במקומה. רבי נחמן בשם רבי מנא מה תנינן ישבה לה במקומה. עמדה לה במקומה. תני רבי חנינה בן גמליאל אומר

דף לד,א פרק ז הלכה ז גמרא הרבה חללים נפלו באותו היום שהחניפו לו:

דף לד, א פרק ז הלכה ח משנה וקורא מתחילת אלה הדברים ועד שמע ושמע והיה אם שמוע עשר תעשר וכי תכלה לעשר ברכות וקללות עד שהוא גומר את כולם ברכות שכהן גדול מברך <הם> המלך מברך אלא שהוא נותן של רגלים תחת מחילת העון:

דף לד, א פרק ז הלכה ח גמרא אמר רבי אבהו ולמה קורין עשר תעשר. כי תכלה לעשר. על ידי שיצאו ישראל משביעית לשמינית שלא לשכח את המעשרות. רבי חגיי בעא קומי רבי יוסי ואינו צריך להבדיל. אמר ליה כבר הבדיל מראש השנה:

מסכת סוטה פרק ח

דף לד, א פרק ח הלכה א משנה משוח מלחמה בשעה שהוא מדבר אל העם בלשון הקודש היה מדבר שנאמר (דברים ב) והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן זה משוח מלחמה ודבר אל העם בלשון הקודש ואמר אליהם שמע ישראל אתם קריבים היום למלחמה על אויביכם על אויביכם ולא על אחיכם לא יהודה על שמעון ולא שמעון על בנימין שאם תפלו בידם ירחמו עליכם:

דף לד, א פרק ח הלכה א גמרא משוח מלחמה למה. בגין דכתיב ודיבר. הרי קרית שמע הרי כתיב בה (דברים ו) ודברת בס והיא נאמרת בכל לשון. אלא בגין דכתיב בה אמירה. הרי פרשת וידוי מעשר הרי כתיב בה אמירה והיא נאמרת בכל לשון. אמר רבי חגיי נאמר כאן נגישה. ונאמר להלן (דברים כא) ונגשו הכהנים בני לוי מה נגישה שנאמר להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש. עד כדון כר' עקיבה דו אמר לשונות ריבויים הן כרבי ישמעאל דו אמר לשונות כפולין הן. אמר רבי חייה בר אבא

דף לד, ב פרק ח הלכה א גמרא נאמר כאן נגישה ונאמר להלן (שמות כ) ונגש משה אל הערפל. מה נגישה שנאמר להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש. לא מסתברי דלא. ופקדו שרי צבאות בראש העם. ואחר כך ונגש הכהן ודבר אל העם. מאן די מתקון לון הוא משמע לון. אין מקרא אמור על סדר. בספר את אמר שוטר שומע מפי כהן פרשה ואומרה בכל לשון. אבל בערכי המלחמה מספקין מים ומשון ומתקנין את הדרכים. רבי חגיי בעי כמה דתימר בספר שוטר שומע פרשה מפי כהן ואומרה לעם בכל לשון. ואמור אף בערכי המלחמה כן. התיב רבי חייה בר אדא לא מסתברא דלא והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ואחר כך ונגש הכהן ודבר אל העם. אמר ליה מכיון דאת אמר אין מקרא אמור על הסדר לית שמע מינה כלום:

דף לד, ב פרק ח הלכה ב משנה כמה שנאמר להלן (דברי הימים ב כח) ויקומו האנשים אשר נקבו בשמוי ויחזיקו בשביה וכל מערומיהי הלבישו מן השלל על אויביכם אתם הולכין שאם תפלו בידם אין מרחמין עליכם:

דף לד, ב פרק ח הלכה ב גמרא אמר ר' יוחנן כל שאינו כגון אילו שהיתה ספיקה למחות אל ימחה. רבי אחא בשם רבי יוחנן כשם שמצוה לומר על דבר שהוא נעשה. כך מצוה שלא לומר על דבר שאינו נעשה. אמר רבי לעזר כשם שאסור לטהר את הטמא כך אסור לטמא את הטהור. רבי בא בר יעקב בשם רבי יוחנן

דף לה, א פרק ח הלכה ב גמרא אם באת הלכה תחת ידך ואין את יודע אם לשרוף אם לתלות לעולם הוי רץ אחר השריפה יותר מן התלייה שאין לך חביב בתורה יותר מפריס הנשרפין ושעירים הנשרפין והן בשריפה. רבי יוסי בעי למידין דבר שאין מצותו לכאן מדבר שמצותו לכאן:

דף לה, א פרק ח הלכה ג משנה (דברים כ) אל ירך לבבכם ואל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים וציחצוח חרבות אל תיראו מפני הגפת התריסין ושפעת הקלגסים על תחפזו מפני קול קרנות ואל תערצו מפני קול צווחה כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם הן באין בנצחת בשר ודם ואתם באין בנצחוננו של מקום פלשתיי באו בנצחוננו של גלית ומה היה בסופו סופו שנפל בחרב והן נפלו עמו אבל אתם אין אתם כן אלא כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם זו מחנה הארון:

דף לה, א פרק ח הלכה ג גמרא כתיב (תהילים יח) מנוגה נגדו עביו עברו. כנגד טומאיות שלהן עברו כנגד הכיתתי שלהן. ברד כנגד בליצטריי שלהן. וגחלי כנגד טרמנטן שלהן. אש כנגד הנפט שלהן. וירעם משמים כנגד הלפידים שלהן. ועליון יתן קולו כנגד קול הקרנות שלהן. וישלח חציו כנגד החיצים שלהן. ויפיצם מלמד שהיו מפזרין אותן. אמר רבי בא בר כהנא מלמד שהיו עשויין תיבות תיבות והיו החיצים מפזרין אותן. והברקים מכניסין אותן. ברקים כנגד החרבות שלהן. ויהמם הממם ועירבבם והפיל סגנם שלהם. רבי אומר אין לשון הזה ויהמם אלא לשון מגיפה כמה דאת אמר (דברים ז) והמם מהומה גדולה עד השמדם. (דברים כ) להושיע אתכם זה מחנה הארון. ויש אומרים זה השם שהיה נתון בארון. דתני ר' יודה בן לקיש אומר שני ארונות היו מהלכים עם ישראל במדבר. אחד שהיתה התורה נתונה בו ואחד שהיו שברי הלוחות מונחין בתוכו. זה שהיתה התורה נתונה בתוכו היי נתון באוהל מועד. הדא היא דכתיב (במדבר יד) וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה. וזה שהיו שברי הלוחות נתונים בתוכו היה נכנס ויוצא עמהן. ורבנן אמרי אחד היי ופעם אחת יצא ובימי עלי נשבה. קרייא מסייע להן לרבנין (שמואל א ד) אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים

האלה מילא דלא חמוון מן יומיהון. קרייא מסייע לרי יודה בן לקיש (שמואל א יד) ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון האלהים. והלא ארון בקרית יערים היה. מאי עבדין לה רבנין <היה נכנס> הגישה אלי הציץ. וקרא מסייע לרבי יודה בן לקיש (שמואל ב יא) הארון וישראל ויהודה יושבים בסוכות.

דף לה, ב פרק ח הלכה ג גמרא והלא ארון בציון היה. מה עבדין לה רבנין סכך שהיה בקירו שעדיין לא נבנה בית הבחירה. משנגנז הארון נגנז עמו צנצנת המן וצלוחית שמן המשחה ומקלו של אהרן ופרחיו ושקידיו וארגז שהשיבו פלשתים אשם לאלהי ישראל. ומי גנזן יאשיהו. וכיון שראה הכתוב (דברים כח) יולך ה' אותך ואת מלכך. הדא היא דכתיב (דברי הימים ב לה) ויאמר ללויים המבינים לכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקודש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף. אמר אם גולה הוא עמכם לבבל אין אתם מחזירין אותו למקומו אלא עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל. פיטום שמן המשחה (שמות ל) ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור חמש מאות וגוי' וקדה חמש מאות בשקל הקודש שהן אלף וחמש מאות מנים. ושמן זית הין. שהן שנים עשר לוג שבו היה שולק את העיקרין דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר שולקן היה במים ונותן שמן על גביהן וכיון שהיה קולט את הריח היה מעבירו כדרך שהפטמין עושין הדא היא דכתיב (שם) ועשית אותו שמן משחת קודש. יהיה זה לי לדורותיכם. תני ר' יהודה בי ר' אילעאי אומר שמן משחה שעשה משה במדבר מעשה ניסים נעשה בו מתחילה ועד סוף שמתחילה לא היה בו אלא שנים עשר לוג שנאמר (שם) ושמן זית הין. אם לסוך בו את העצים לא היה מספיק על אחת כמה וכמה שהאור בולע והעצים בולעין. והיורה בולעת. וממנו נמשחו המשכן וכל כליו. השולחן וכל כליו. המנורה וכל כליה. ממנו נמשח אהרן ובניו כל שבעת ימי המילואים. ממנו

נמשחו כהנים גדולים ומלכים. מלך בתחילה טעון משיחה מלך בן מלך אינו טעון משיחה שנאמר (שמואל א טז) קום משחהו כי זה הוא. זה טעון משיחה. אין בנו טעון משיחה. אבל כהן גדול בן כהן גדול אפילו עד עשרה דורות טעונין משיחה. וכילו קיים לעתיד לבוא שנאמר שמן משחת קודש יהיה זה לי לדורותיכם. אין מושחין את המלכים אלא על גבי המעיין שנאמר (מלכים א א) והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי והורדתם אותו אל גיחון ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא וגו'. אין מושחין מלך בן מלך אלא מפני המחלוקת מפני מה נמשח שלמה מפני מחלוקתו של אדוניה. יואש מפני עתליה. יהוא מפני יורם. לא כן כתיב קום משחהו כי זה הוא. זה טעון משיחה ואין מלכי ישראל טעונין משיחה. [אלא] יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים.

דף לו, א פרק ח הלכה ג גמרא ולא יאשיהו גנזו. הדא אמרה באפרסמון משחו. אין מושחין את המלכים אלא מן הקרן. שאול ויהוא נמשחו מן הפך שהיתה מלכותן מלכות עוברת. דוד ושלמה נמשחו מן הקרן שהיתה מלכותן מלכות קיימת. אין מושחין כהנים מלכים. אמר רבי יודן ענתונדריה על שם (בראשית מט) לא יסור שבט מיהודה. אמר ר' חייה בר אדא על שם (דברים יז) למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל. מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלויים. אמר רבי יוחנן הוא יוחנן הוא יהואחז. והא כתיב (דברי הימים א ג) הבכור יוחנן בכור למלכות. אמר רבי יוחנן הוא שלום הוא צדקיהו. הכתיב (שם) השלישי צדקיהו והרביעי שלום. שלישי לתולדות ורביעי למלכות. צדקיהו שצידק עליו את הדין. שלום שבימיו שלמה מלכות בית דוד. לא שלום הוה שמיה ולא צדקיהו הוה שמיה אלא מתניה. הדא היא דכתיב (מלכים ב כד) וימלך מלך בבל את מתניה דדו תחתיו ויסב את שמו

צדקיהו. אמר רבי יוחנן באמה של ששה טפחים היה הארון עשוי. מאן תנא אמה של ששה טפחים רבי מאיר היא דתנן רבי מאיר אומר כל האמות היו בבינוניות. על דעתיה דרבי מאיר דאמר באמה של ששה טפחים היה הארון עשוי ארכו של ארון חמשה עשר דכתיב (שמות כה) אמתים וחצי ארכו אמה אשתה ואמה אשתה. ופלגות אמתא תלתא. וארבעה לוחות היו בו שנים שבורים ושנים שלמים. דכתיב (דברים י) אשר שברת ושמת' בארון. והלוחות היו כל אחד ואחד ארכן ששה טפחים ורחבן שלשה. תן רחבן של לוחות לאורכו של ארון נשתיירו שם שלשה טפחים. תן מהם חצי טפח לכל כותל נשתיירו שני טפחים לספר תורה. תנם לאיסטווה ורחבו של ארון תשעה טפחים דכתיב (שמות כה) אמה וחצי רחבו. אמתא אישתא. ופלגות אמתא תלתא. וארבעה לוחות היו בו שנים שבורים ושנים שלימין דכתיב אשר שברת ושמתם בארון. והלוחות היה כל אחד ואחד ארכן ששה טפחים. ותן ארכן של לוחות לרחבו של ארון. נשתייר שם שלשה טפחים חצי טפח מיכן וחצי טפח מיכן לשילוט. ומקום שמניחין בו ספר תורה טפחיים. רבי שמעון בן לקיש אמר באמה של חמשה טפחים היה הארון עשוי. מאן תנא אמה של חמשה טפחים רבי יהודה. דתנינן תמן רבי יודה אומר אמת הבניין ששה טפחים ושל כלים חמשה.

דף לו, ב פרק ח הלכה ג גמרא והן ארון כלי הוא. על דעתיה דרבי יודה דאמר של חמשה טפחים היה הארון עשוי ארכו של ארון שנים עשר טפחים ומחצה. דכתיב אמתיים וחצי ארכו אמתא חמשה ואמתא חמשא ופלגות אמתא תרין ופלג וארבעה לוחות היו בו שנים שלימין ושנים שבורין דכתיב אשר שברת ושמתם בארון והלוחות היו כל אחד ואחד ארכן ששה טפחים ורחבן שלשה. תן רחבן של לוחות לאורכו של ארון נשתייר שם חצי טפח אצבע לכתלים מיכן ואצבע לכתלים מיכן. ורחבו של ארון שבעה טפחים ומחצה

דכתיב ואמה וחצי רחבו. אמתא חמשה טפחים ופלגות
אמתא תרין ופלג וארבעה לוחות היו בו שנים שלימין
ושנים שבורין דכתיב אשר שברת ושמת'
בארון. והלוחות היו כל אחד ואחד ארכן ששה טפחים
ורחבן שלשה. תן ארכן של לוחות לרחבו של ארון
נשתייר שם טפח ומחצה אצבע לכתלים מיכן ואצבע
לכתלים מיכן. וחצי טפח מיכן וחצי טפח מיכן
לשילוט. כיצד עשה בצלאל את הארון רבי חנינה אמר
שלש תיבות עשאן שתים של זהב ואחת של עץ ונתן של
זהב בשל עץ ושל עץ בשל זהב וציפהו הדא היא דכתיב
(שמות כה) וציפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ. מה
תלמוד לומר (שם) תצפנו להביא שפתו העליונה. ר"ש
בן לקיש אמר תיבה אחת עשאו וציפהו הדא היא
דכתיב וצפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ מה תלמוד
לומר תצפנו. אמר רבי פינחס להביא בין נסר
לנסר. כיצד היו הלוחות כתובים רבי חנניה בן גמליאל
אומר חמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה. ורבנין
אמרין עשרה על לוח זה ועשרה על לוח זה. דכתיב
(דברים ד) ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות
עשרת הדברים. עשרה על לוח זה ועשרה על לוח
זה. ר"ש בן יוחי אומר עשרים על לוח זה ועשרים על
לוח זה דכתיב ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם
לעשות עשרת הדברים עשרים על לוח זה ועשרים על
לוח זה. ר' סימאי אומר ארבעים על לוח זה וארבעים
על לוח זה ומזה ומזה הם כתובים. מטרגונה. חנניה בן
אחי רבי יהושע אומר בין כל דיבור ודיבור דידוקיה
ואותותיה (שיר השירים ה) ממולאים בתרשיש. כימא
רבא. רבי שמעון בן לקיש כד הוי מטי להדין קרייא
הוה אמר יפה לימדני חנניה בן אחי רבי יהושע. מה
הים הזה בין גל גדול לגל גדול גלים קטנים כך בין כל
דבר ודבר דיקדוקיה ואותותיה של תורה. אמר רבי
תנחומא איתקשיית קומי רבי פינחס אתיא כרבי יודה
ולא אתיא כרבי מאיר. מה טעמא דר' יודה (דברים
לא) לקוח את ספר התורה הזה. על דעתיה דרבי יודה
דו אמר איכן ספר תורה היה נתן כמין גלוסקוס עשו לו

מבחוץ והיה ספר תורה נתון בתוכו. מה טעמא דרבי מאיר

דף לז, א פרק ח הלכה ג גמרא (שמות כה) ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה על דעתיה דר' מאיר דו אמר אין מוקדם ומאוחר בתורה. (שם) ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך. ואחר כך ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה. רבי פינחס בשם רבי שמעון בן לקיש תורה שנתן הקב"ה עורה אש לבנה. חרותה אש שחורה. היא אשת ומובללת באש חצובה מאש. נתונה מאש (דברים לג) מימינו אש דת למו:

דף לז, א פרק ח הלכה ד משנה (דברים כ) ודברו השוטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישוב לביתו וגו' אחד הבונה בית חדש ואחד הבונה בית התבן בית הבקר בית העצים בית האוצרות אחד הבונה ואחד הלוקח ואחד היורש ואחד שניתן לו במתנה:

דף לז, א פרק ח הלכה ד גמרא אשר בנה בית. אין לי אלא אשר בנה. לקח ירש ניתן לו במתנה מניין. תלמוד לומר האיש מי האיש. מניין הבונה בית התבן בית הבקר בית העצים בית האוצרות מניין תלמוד לומר אשר בנה מכל מקום. יכול הבונה בית שער ואכסדרה ומרפסת יהא חוזר תלמוד לומר בית. מה בית מיוחד שהוא בית דירה יצאו אלו שאינן בית דירה יצא בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות. דתני בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המעקה ומן המזוזה ומן העירוב ואינו טובל למעשרות. ואין נותנין לו ארבע אמות לפני פתחו. ואין עושין אותו חיבור לעיר. והנודר מן הבית מותר לישב בו. ואינו צמית ביובל ואינו מיטמא בנגעים. ואין הבעלים חוזרין לו במלחמה. מה תלמוד לומר אשר בנה פרט לשנפל ביתו ובנאו. אמר רבי יוסי זאת אומרת המחזיר את גרושתו לא היה חוזר. יכול הבונה בית בחוצה לארץ יהא חוזר

תלמוד לומר ולא חנכו. את שמצוה לחנכו יצא זה שאינו מצוה לחנכו. הקדים לו שכרו כמי שחנכו. נתן לו שכרו לאחר שנים עשר חודש כמי שלא חנכו.

דף לז, ב פרק ח הלכה ד גמרא נעלו אם היה בתוכו חפצים את שדרכו ליבטל עליה כמי שחנכו ואם לאו כמי שלא חנכו:

דף לז, ב פרק ח הלכה ה משנה (דברים כ) ומי האיש אשר נטע כרם ולא חיללו וגוי אחד הנוטע את הכרם ואחד הנוטע חמשה אילני מאכל אפילו מחמשת המינים אחד הנוטע ואחד המבריך ואחד המרכיב ואחד הלוקח ואחד היורש ואחד שניתן לו במתנה:

דף לז, ב פרק ח הלכה ה גמרא אשר נטע. אין לי אלא אשר נטע. לקח ירש ניתן לו במתנה מניין. תלמוד לומר האיש. מי האיש. מניין הנוטע חמשה אילני מאכל אפילו מחמשת המינים. ת"ל אשר נטע מכל מקום. יכול ארבעה אילני מאכל או חמשה אילני סרק יהא חוזר ת"ל כרם. מה כרם מיוחד שהוא של חמש גפנים. יצא זה שאינו של חמש גפנים. שהיין מגיתו שהיין קוסס מערבין בו ומשתתפין בו ומברכין עליו ומזמנין עליו ומקדשין בו את הכלה ומנחמין בו את האבל ונמכר בחנות לשם יין והמוכר לחבירו יין סתם לא מכר לו יין קוסס. ואסור בהורייה ובהיתר נדרים. ועל ביאת המקדש לית לך אלא שהוא אסור על גבי המזבח. וההן בן סורר ומורה צריכה. יכול הנוטע כרם בחוצה לארץ יהא חוזר ת"ל ולא חללו. את שמצוה לחללו יצא זה שאין מצוה לחללו. תני ר' אליעזר בן יעקב אומר אין משמע אלא כרם ודכוותה אין משמע אלא נטע. תני ולא חללו פרט למבריך ולמרכיב. א"ר יוחנן דר' אליעזר בן יעקב היא. אמר רב חסדא דברי הכל היא. כשהרכיב פירות עבירה. מה אנו קיימין אם כשהרכיב אילן מאכל על גבי אילן מאכל מין בשאינו מינו פירות עבירה הן. ואם בשהרכיב אילן מאכל על גבי אילן סרק מין במינו נוטע

כבתחילה הן. אלא כן אנן קיימין בשהרכיב תאינה שחורה על גבי תאינה לבנה. אימתי הוא מחלל ברביעית ובחמישי.

דף לח, א פרק ח הלכה ה גמרא מסתברא בחמישית אבל ברביעית דמים הוא חייב לו. ורבנן דקיסרין אמרין לא מסתברא אלא ברביעית דכתיב (ויקרא יט) ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קודש הילולים ליי: :

דף לח, א פרק ח הלכה ו משנה (דברים כ) ומי האיש אשר אירש אשה ולא לקחה וגוי אחד המארש בתולה ואחד המארש את האלמנה אפי' שומרת יבם ואפילו שמע שמת אחיו במלחמה חוזר ובא לו כל אילו שומעין דברי כהן מערכי המלחמה וחוזרין ומספקין מים ומזון ומתקנין את הדרכים :

דף לח, א פרק ח הלכה ו גמרא אשר ארש אשה אין לי אלא רובה שנשא ריבה. מניין רובה שנשא אלמנה. אלמון שנשא ריבה מנין תלמוד לומר אשה מכל מקום. מה תלמוד לומר חדשה פרט למחזיר את גרושתו. אמר רבי יוסי זאת אומרת הנושא את האיילנית הואיל ואין מצוה לישב עמה אינו חוזר. אפי' שומרת יבם לחמשה אחים. ודכוותה אפילו בית אחד לחמשה אחין. תמן אין כל אחד ואחד ראוי לישב בו. ברם הכא כל אחד ואחד ראוי לייבם. מה דמי לה קידש אשה מעכשיו לאחר י"ב חדש ושלם הזמן במלחמה חוזר ובא לו :

דף לח, א פרק ח הלכה ז משנה ואילו שאין חוזרין הבונה בית שער אכסדרה ומרפסת והנוטע ארבעה אילני מאכל או חמשה אילני סרק והמחזיר את גרושתו אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין לא היה חוזר רבי יהודה אומר אף הבונה בית על מכונו לא היה חוזר רבי לעזר אומר אף הבונה בית לבינים בשרון לא היה חוזר :

דף לח, א פרק ח הלכה ז גמרא תני רבי יודה אומר אם חידש בה דבר חוזר ואם לאו אינו חוזר סדו בסיד ופתח בה חלונות לא היה חוזר. היה גדול ועשאו קטן חוזר ואחד ועשאו שנים. תני רבי אלעזר אומר אף אנשי השרון לא היו חוזרין שהן מתחדשין פעמים בשבוע אף כהן גדול היה מתפלל עליהן ביום הכיפורים שלא יעשו בתיהן קבריהן :

דף לח, ב פרק ח הלכה ח משנה ואילו שאינן זזין ממקומן בנה בית וחנכו נטע כרם וחיללו והנושא את ארוסתו והכונס את יבמתו שנאי (דברים כד) נקי יהיה לביתו נקי לביתו זה ביתו יהיה זה כרמו (שם) ושמח את אשתו זו אשתו (שם) אשר לקח להביא את יבמתו ואינם מספקין מים ואינם מתקנין את הדרכים :

דף לח, ב פרק ח הלכה ח גמרא בנה בית וחנכו ולא שהא בתוכו י"ב חדש נטע כר וחיללו ולא שהא בתוכו שנים עשר חודש. וכולהן למידין מן האשה מה אשה צריכה שנים עשר חודש אף כולהן צריכים שנים עשר חדש. תני כל אילו שהיו אומרים יושבין בטילין בתוך העיר ואינן מספקים מים ומזון ואינן מתקנין את הדרכי שנאמר (דברים כד) ולא יעבר עליו לכל דבר. עליו אינו עובר אבל עובר הוא על אחרים :

דף לח, ב פרק ח הלכה ט משנה (דברים כו) ויספו השוטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו רבי עקיבה אומר הירא ורך הלבב כשמועו שאינו יכול לעמוד בקישוי המלחמה ולראות חרב שלופה ר"י הגלילי אומר הירא ורך הלבב זה שהוא מתיירא מן העבירות שבידו לפיכך תלת לו התורה את כל אילו שיחזור בגללן רבי יוסי אומר אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין זהו הירא ורך הלבב :

דף לח,ב פרק ח הלכה ט גמרא כתיב ויספו השוטרים. אין לי זה ויספו אלא לשון תוספת כאינש דאמר מוסיף אני על דברי רבי. תני דאחרונין מן התוספת. אמר רבי יוסי תרין תניין אינון מאן דאמר מוסיף אני על דברי רבי אחד הראשונים ואחד האחרוני' אמרן הוא אמרין רבו.

דף לט,א פרק ח הלכה ט גמרא מאן דאמר האחרונים מן התוספת הראשונים אמרו הוא אמרו רבו והאחרונים אמרו הוא ולא אמרו רבו. א"ר מנא חד תניי הוא ראשונים אמרין הוא אמרן רבו האחרונים אמרן הוא לא אמרן רבו. מתניתא פליגא על רבי יוסי שומע פרשה מפי כהן ואומרה לעם בכל לשון וסיפא פליגא על ר' מנא עוד דבר אחד היה מוסיף. משלו. אין תימר כן אפילו על דרבי יוסי לית הוא פליגא דתני הראשונים אמרן הוא אמרן רבו האחרונים אמרן הוא לא אמרן רבו. תני כולהן צריכין להביא ראייה לדבריהן חוץ מזה שעדיו עמו. ואתייה כמאן דאמר שאינו יכול לעמוד בקישרי המלחמות וחרב שלופה. ברם כמאן דמר שהוא מתיירא מעבירות שבידו עוד הוא צריך להביא ראייה. לפיכך תלת לו התורה את כל אילו שיחזור בגללן שלא לפרסם את החטאים. ואתייה כיי דמר רבי לוי בשם ר' שמעון בן לקיש (ויקרא ו) במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת לפני י"י שלא לפרסם את החטאים :

דף לט,א פרק ח הלכה י משנה (דברים כ) והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופדו שרי צבאות בראש העם בעקיבו של עם מעמידין זקופין מלפניהן ואחרים מאחריהן וכשילים של ברזל בידיהן וכל המבקש לחזור הרשות בידיהן לקפח את שוקיו שתחילת נפילה ניסה שנאמר (שמואל א ד) נס ישראל מפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם ולהלן הוא אומר (שמואל א לא) וינוסו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים בהר הגלבוע במה דברים אמורים במלחמת הרשות

דף לט, ב פרק ח הלכה י משנה אבל במלחמת מצוה הכל יוצאין אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה אמר רבי יהודה במה דברים אמורים במלחמה מצוה אבל במלחמת חובה הכל יוצאין אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה:

דף לט, ב פרק ח הלכה י גמרא כתיב והיה ככלות השוטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש העם. אין לי אלא בראש העם. בסוף העם מניין תלמוד לומר פקדו ופקדו. עד כדון כרבי עקיבה כרבי ישמעאל. רבי ישמעאל כר' מאיר דר' מאיר צווח לסופיה דחבלי רישיה. אמר ר' מאיר כתיב (קוהלת ב) החכם עיניו בראשו. הכסיל במה ברגליו. אמר רבי אבא מרי החכם עד שהוא בראשו של דבר הוא יודע מה בסופו. (בראשית מט) גד גדוד יגודנו. גייסא אתי מגייסתיה והוא מגייס ליה. כיני מתניתא שתחילת נפילה ניסה. אמר ר' יוחנן משמעות ביניהון. ר' יהודה היה קורא למלחמת הרשות מלחמת מצוה אבל במלחמת חובה הכל יוצא אפיי חתן מחדרו וכלה מחופתה. אמר רב חסדא מחלוקת ביניהון. רבנין אמרין מלחמת מצוה זו מלחמת דוד מלחמי חובה זו מלחמת יהושע. רבי יהודה היה קורא מלחמת רשות כגון אנן דאזלין עליהון. מלחמת חובה כגון דאתיין אינון עלינן. כתיב (מלכים א טז) והמלך אסא השמיע את כל יהודי אין נקי. מהו אין נקי. ר' סימון ורבנין רבי סימון אין נקי לביתו שעה אחת ורבנין אמרין לית רבי בריבי:

מסכת סוטה פרק ט

דף לט, ב פרק ט הלכה א משנה עגלה ערופה בלשון הקודש שנאמר (דברים כא) כי ימצא חלל באדמה וגו' ויצאו זקניך ושופטיך ושלשה מבית דין הגדול שבירושלים היו יוצאין רבי יהודה אומר חמשה שנאמר

זקניך שנים ושפטיך שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד אחד :

דף לט, ב פרק ט הלכה א גמרא לא מסתברא דלא וענו ואמרו :

דף מ, א פרק ט הלכה א גמרא בא להתחיל מתחילת הפרשה. כי ימצא לא בשעה שהן מצויין. כי ימצא לא שתהא חוזר ומצותת עליו כי ימצא אין מציאה בכל מקום אלא בעדים. לא נודע מי הכהו. הא נודע מי הכהו אפילו עבד אפילו שפחה לא היו עורפין וכא את אמר אכין. כאן להורג כאן לנהרג. ודא דאת אמר אפי' עבד אפי' שפחה לא היו עורפין. באותן שאמרו אם רואין אנו אותן מכירין אנו אותן. אבל באותן שאמרו אם רואין אנו אותן אין אנו מכירין אותן היו עורפין [בית דין שראו את ההורג אמרו אם רואין אנו אותן אין אנו מכירין אותן לא היו עורפין] דכתיב (דברים כא) ועינינו לא ראו. והרי ראו מכל מקום. ובית דין שראו את ההרוג. אית תניי תני יעמדו שנים ויעידו לפניהם. אית תניי תני יעמדו כולם ויעידו במקום אחד. רבי יהודה בן פזי בשם ר' זעירא כשם שהם חלוקין כאן כך הן חלוקין בעדות החדש. רבי יודה בר פזי בשם רבי זעירא (שם) חלל ולא מפרכס. ראוהו מפרפר מכאן ובא לאחר זמן ולא מצאו אני אומר נעשה לו ניסים וחיה. ראוהו מפרכס כאן ובא ומצאו מת במקום אחר. מודדין מקום שנמצא. (שם) אשר י"י אלהיך נותן לך פרט לחוצה לארץ. לרשת' פרט לירושלים שהיא לכל השבטים וכרבי ישמעאל דר' ישמעאל אמר כל ביאות שנאמרו בתורה לאחר ארבע עשרה שנה נאמרו. שבע שכיבשו ושבע שחילקו. א"ר פינחס בי ר' בון נאמר כל אותן ארבע עשרה שנה מצויינין היו. תני כיצד היו עושין שלוחי בית דין יוצאין ומלקטין את סימניו ומוכרין אותו. ומצויינין על קברו כדי שיצאו בית דין מלישכת הגזית וימודו. מניין לציון רבי ברכיה ורבי יעקב בר בת יעקב בשם רבי חוניא דברת חוורן. רבי יוסי אמר לה רבי יעקב בר

אחא בשם ר' חוניא דברת חוורן רבי חזקיה רבי עוזיאל
בריה דר' חוניא דברת חוורן בשם ר' חוניא דברת
חוורן (ויקרא יג) וטמא טמא יקרא

דף מ,ב פרק ט הלכה א גמרא כדי שתהא טומאה
קורא לך בפיה והיא אומרת לך פרוש. רבי אילא בשם
רבי שמואל בר נחמן (יחזקאל לט) ועברו העוברים
בארץ וראה עצם מיכן שמצינין על העצמות. אדם
מיכן שמצינין על השדרה ועל הגולגולת. ובנה מיכן
שמצינין על אבן קבועה. אם אומר את על גבי אבן
תלושה אף היא הולכת ומטמא במקום
אחר. אצלו. במקום טהרה. ציון מיכן לציון. מצא
אבן מצויינת אף על פי שאין מקיימין כן המאהיל עליה
טמא אני אומר מת קמצוץ היה נתון תחתיה. היו
שתים המאהיל עליהן טהור ביניהן טמא. היה חורש
בנתיים הרי הן כיחידיות ביניהן טהור סביבותיהן
טמא. תני אין מצינין על הבשר שמא נתאכל
הבשר. רבי יוסטא בר שונם בעא קומי רבי מנא לא
נמצא מטמא טהרות למפרע. אמר ליה מוטב שיתקללו
בו לשעה ולא יתקלקלו בו לעולם. תמן תנינן סמיכת
זקנים ועריפת העגלה בשלשה דברי רבי שמעון. רבי
יהודה אומר בחמשה. מה טעמא דרבי שמעון (דברים
כא) וסמכו שנים. אין בית דין שקול מוסיפין עליהן
עוד אחד הרי שלשה. מה טעמא דר' יהודה וסמכו
שנים זקני שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד
אחד הרי חמשה. ובעגלה ערופה טעמא דר' יהודה
(שם) ויצאו זקניך שנים ושופטיך שנים. אין בית דין
שקול מוסיפין עליהן עוד אחד הרי כאן חמשה. אמר
רבי נראין דברי ר' שמעון בסמיכה ודברי רבי יהודה
בעריפה נראין דברי רבי שמעון בסמיכה דלא דרש
וסמכו ודברי רבי יהודה בעריפה דלא דרש ויצאו. אין
תימר נראין דברי רבי יודה בעגלה ערופה דרש וסמכו
ודרש ויצאו. אשכחת את אמר ויצאו שנים זקניך שנים
ושופטיך שנים אין בית דין שקול מוסיפין עליהן עוד
אחד הרי כאן שבעה. מה מקיים רבי שמעון זקניך

ושופטיד זקניד שהן שופטיד. תני רבי אליעזר בן יעקב
אומר זקניד זה בית דין הגדול ושופטיד זה מלך וכהן
גדול:

דף מא, א פרק ט הלכה ב משנה נמצא טמון בגל או
תלוי באילן או צף על פני המים לא היו עורפין שנאמר
(דברים כא) באדמי ולא טמון בגל. נופל ולא תלוי
באילן. בשדה ולא צף על פני המים. נמצא סמוך לספר
לעיר שיש בה גוים או לעיר שאין בה בית דין לא היו
מודדין אלא מעיר שיש בה בית דין. נמצא מכוון בין
שתי עיירות שתיהן מביאות שתי עגלות דברי רבי
אליעזר וחכמים אומרים עיר אחת מביאה עגלה ערופה
ואין שתי עיירות מביאות שתי עגלות ואין ירושלים
מביאה עגלה ערופה:

דף מא, א פרק ט הלכה ב גמרא תני רבי אליעזר אומר
נמצא חנוק ותלוי באילן לא היו עורפין. אמר רבי יוסי
בר יודה אין צריך לומר חנוק ותלוי באילן. מניין אפילו
מושלך תלמוד לומר חלל. מה תלמוד לומר נופל אלא
אפילו הרוג ותלוי באילן לא היו עורפין. תני רבי יוסי
בי רבי בון בשם ר' יוחנן נמצא עומד על מיטתו והסכין
תקועה בלבו אין עורפין. תני רבי שמעון בן יוחי היו
עורפין דהדא דרבי שמעון בן יוחי מן אילן דהכין הכין
דאמר רבי יוחנן כל אילין דרבי שמעון בן יוחי מן אילין
דהכין הכין יחידין אינון ולא סמכין עליהון. נמצא
בעליל לעיר היו עורפין כדי לקיים בו מצות עיסוק
מדידה. רב נחת לתמן אמר אנא הוא בן עזאי
דהכא. אתא חד סב שאל ליה שני הרוגין זה על גב
זה. סבר רב שהן עורפין. א"ל אין עורפין. א"ל
למה. א"ל התחתון משום טמון והעליון משום צף. כד
סלק להכא אתא לקמיה דרבי אמר ליה יאות אמר לך
(דברים כא) כי ימצא לא כי ימצאו. לא מסתברא
דלא. באדמה לא צף על פני המים. בשדה לא טמון בגל
ותני דבית רבי כן. מחלפא שיטתון דרבנין תמן אינון
אמרין פרט לטמון וכא אינון אמרין לרבות את
הטמון. תמן שדך בגלוי פרט לטמון וקצירך בגלוי פרט

לטמון מיעוט אחר מיעוט לרבות את הטמון. ברם הכא באדמה לא צף על פני המים.

דף מא, ב פרק ט הלכה ב גמרא נמצא סמוך לספר אני אומר סרקיים הרגוהו. לעיר שיש בה גוים אני אומר גוים הרגוהו. או לעיר שאין בה ב"ד לא היו מודדין אלא מעיר שיש בה ב"ד כתיב (דברים כא) ידינו לא שפכו את הדם הזה וגו'. מה טעמא דרבנין דכתיב (שם) והיה העיר הקרובה אל החלל. מה טעמא דר' אליעזר דכתיב (שם) ומדדו אל הערים אשר סביבות החלל. ערי מקלט מה הן. אין תימר למחלוקת ניתנו מביאות עגלה ערופה. אין תימר לבית דירה ניתנו אינן מביאות עגלה ערופה:

דף מא, ב פרק ט הלכה ג משנה ומאיין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטיבורו רבי עקיבה אומר מחוטמו רבי אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו:

דף מא, ב פרק ט הלכה ג גמרא ומאיין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטיבורו ממקום שהולד נוצר. רבי עקיבה אומר מחוטמו ממקום הכרת פנים. ואתיאי כיי דמר רב יהודה בשם רב (ישעיהו יג) הכרת פניהם ענתה בס זה החוטם. אמר ר' חייא בר בא מאן דבעי דלא מתחכמא יחב סיפליני על נחיריה והוא לא מתחכמ. כהדא ביומוי דארסקינס מלכ' הוון צפוראי מתבעיין והוון יהבין סיפליני על נחיריהוון ולא מתחכמין. ובסופא איתמר עליהוון לישן ביש ואתצידון כולהוון מן בידא. ר' אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו מה טעמא רבי סימון בשם ר' יהושע (יחזקאל כא) לתת אותה על צוארי חללי רשעים:

דף מא, ב פרק ט הלכה ד משנה נמצא ראשו במקום א' וגופו במקום אחר מוליכין הראש אצל הגוף דברי רבי אליעזר רבי עקיבה אומר הגוף אצל הראש:

דף מא,ב פרק ט הלכה ד גמרא אמר רבי לעזר לקבורה נחלקו. רבי שמואל בשם רבי יונתן מה פליגין בשהיה הראש מלמעלן והגוף מלמטן אבל אם היה הראש מלמטן והגוף מלמעלן כל עמא מודיי שמוליכין את הראש אצל הגוף. היה מנדרן מיכן ומיכן אנא אמר רישא אזל לחד אתר וגופא אזל לחד אתר. או הראש הזה אין לו גוף או הגוף הזה אין לו ראש. היה שוה

דף מב,א פרק ט הלכה ד גמרא כל מקום שדרכו ליתזו גוף אחד הוא. ואם לאו הראש הזה אין לו גוף והגוף הזה אין לו ראש:

דף מב,א פרק ט הלכה ה משנה נפטרו זקני ירושלים והלכו להם וזקני אותה העיר מביאין עגלת בקר אשר לא עובד בה אשר לא משכה בעול ואין המום פוסל בה ומורידין אותה לנחל איתן איתן כמשמעו קשה אף על פי שאין איתן כשר עורפין אותה בקופיץ מאחריה ומקומה אסור מלזרוע ולמעדר' ומותר לסרוק שם פשתן ולנקות אבנים:

דף מב,א פרק ט הלכה ה גמרא (דברים כא) אשר לא עבד בה לדעת. אשר לא משכה בעול. בין לדעת בין שלא לדעת. רבי יונה פתר מתניתא אשר לא עובד בה לדעת אשר לא משכה בעול. בין לדעת בין שלא לדעת והוא שימשוך. רבי יוסי פתר מתניתא לדעת אפי' לא משך ושלא לדעת והוא שימשוך. ואתייה דר' יונה כר' ישמעאל ודרבי יוסי כרבנן. דרבי יונה כרבי ישמעאל דרבי ישמעאל אמר כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד נעקר מכללו והרי הוא בחידושו. לפום כך צריך מימר אשר לא עובד בה לדעת. אשר לא משכה בעול בין לדעת בין שלא לדעת והוא שימשוך. ודרבי יוסי כרבנן דרבנן אמרין הרי הוא בכלל והרי הוא בחידושו לפום כן צריך מימר לדעת אפילו לא משך. ושלא לדעת והוא שימשוך. כמה ימשוך רבי אומר כמלואו רבי יוסי בי רבי יודה אומר שלש אצבעות. רבי סימון בשם רבי יוסי בן נהוראי מלא העול לרחבו. רבי בון בר חייה

בעא קומי רבי זעירא אשר לא עבד בה כלל אשר לא משכה בעול פרט. כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אמר ליה אילו הוה כתיב אשר לא עובדה ואשר לא משכה יאות. לית כתיב אלא אשר לא עובד בה אין כאן כלל ופרט אלא ריבויין עול עול לגזירה שוה מה עול האמור בעגלה עשה בה שאר כל העבודות כעול אף עול האמור בפרה נעשה בה שאר כל העבודות כעול. מה עול האמור בעגלה עבודה פוסלת בה בין לדעת בין שלא לדעת. אף עול האמור בפרה עבודה פוסלת בה. בין לדעת בין שלא לדעת. מה עול האמור בפרה העול פוסל בה. אף העול האמור בעגלה העול פוסל בה. אי מה עול האמור בפרה המומין פוסלין בה. אף עול האמור בעגלה המומין פוסלין בה. תלמוד לומר (במדבר ט) אשר אין בה מום. המומין פוסלין בפרה אין המומין פוסלין בעגלה.

דף מב,ב פרק ט הלכה ה גמרא ואמר אשר לא עבד בה עבודה פוסלת אין עבודה פוסלת בפרה. הכא אשר לא עבד בה בה עבודה פוסלת אין עבודה פוסלת במוקדשין. אית לך מימר תמן אשר אין בה מום בה המומין פסולין אין המומין פסולין במוקדשין. מחוסרי איברין מהו שיפסלו בה. אפיק בקרבנות בני נח אינם. לא כן אמר רבי יסא פשט רבי לעזר לחברייא (בראשית ו) ומכל החי מכל בשר שלימין באיבריהן. תמן יש מהן למזבח. ברם הכא אין מהן למזבח. רבי חונה בשם רבי ירמיה מכיון דאת אמר כפרה כתיב בה כקדשים כמי שיש מהן למזבח. טריפה מהו שתיפסל בה. מכיון דאת אמר יש מהן למזבח טריפה פוסלת בה. בהאי פשיטא לך שהטריפה פוסלת בה. היתה רגלה קלוטה כשל חמור מה את עבד לה. כמחוסרת אבר או כבעלת מום. אין תעבדינה כמחוסרת אבר פסולה. אין תעבדינה כבעלת מום כשירה. דמה מהו שיכשיר. מן מה דתני ר' חייה דמה טמא. דמה מכשיר. חד סב שאל לרבנין דקיסרין עריפתה מהו שתטהר טריפתה מטומאתה. אמרין ליה

ולאו מתניתא השוחט ונמצא טריפה. אמר לון מה אנן בעיין טריפה ואתון מייתו ליה שחוטה. אמרין ליה לא כן אמר רבי ינאי דברי ר"מ אפי' טריפה חייב. ואמר לון ומן הדא דרבי ינאי אתון מגיבין לי. איתן כשמועו קשה. (במדבר כד) איתן מושבך ושים בסלע קנד. אף על פי שאין איתר כשר. ודכוותה אף על פי שאין הנחל כשר.

דף מג, א פרק ט הלכה ה גמרא תני רבי שמעון בן יוחי הורידו והורידו אף על פי שאין נחל. דהדא רבי שמעון בן יוחי מן אילין דהכא תמן. דאמר רבי יוחנן כל אילין דרבי שמעון בן יוחי מן אילין דהכא אכן יחידין אינון ולא סמכין עליהון. וצריך לערוף בה שנים או רוב שנים. נישמענה מן הדא דאמר רבי זעירא רב יהודה בשם שמואל עד מקום שהצואר כשר לשחיטה כנגדו העורף כשר למליקה וכן הוא אמר אכן. תמן תנינן יש חורש תלם אחד וחייב עליו משום שמונה לאוין. רבי הושעיה בעי ניתני החורש מקום עריפתי של עגלה הרי תשעה. אמרין חבריא קומי ר' יוסי תיפתר לשעבר. אמר לון מה דאית לה לשעבר כל שכן לבא. מקום גיסתה ותפיסתה הרי אילו אסירין. וכמה היא תפיסתה ד' אמות. ר' אומר אומר אני שתפיסתה חמשים אמה. ר' שמואל בריה דרבי יסוי בי רבי בון אשר לא יעבד בו כלל ולא יזרע פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אמר ליה אילו הוה כתיב אשר לא יעבד בו אשר לא יזרע יאות. לית כתיב אלא אשר לא יעבד בו כי הא דמר רבי זעירא אין כאן כלל ופרט אלא ריבויין:

דף מג, א פרק ט הלכה ו משנה זקני אותה העיר רוחצין ידיהם במים במקום עריפתה של עגלה ואומרים (דברים כא) ידינו לא שפכו את הדם הזה וגו' וכי עלה על לבנו שבית דין שופכי דמים הן אלא שלא בא לידינו ופטרנוהו לא ראינוהו והנחנוהו הכהנים אומרים כפר לעמך ישראל אשר פדית י"י ולא היו צריכין לומר ונכפר להם הדם אלא רוח הקודש

מבשרתן אימתי שתעשו ככה הדם מתכפר לכם נמצא
ההורג עד שלא תיערף העגלה תצא ותרעה בעדר
משנערפה תיקבר במקומה שעל ספק באה מתחילתה
כיפרה ספיקה והלכה לה נערפה העגלה ואח"כ נמצא
ההורג הרי זה ייהרג:

דף מג, א פרק ט הלכה ו גמרא רבנין דהכא פתרין
קרייא בהורג. ורבנין דתמן פתרין קרייא בנהרג. רבנין
דהכא פתרין קרייא בהורג שלא בא על ידינו ופטרנוהו
ולא הרגנוהו ולא ראינוהו והנחנוהו ועימעמנו על
דינו. ורבנין דתמן פתרין קרייא בנהרג לא בא על ידינו
ופטרנוהו בלא הלויה. ולא ראינוהו והנחנוהו בלא
פרנסה. והזקנים רוחצין את ידיהן במים על מקום
עריפתה של עגלה. ואומרים ידינו לא שפכו את הדם
הזה וגוי. והכהנים אומרים כפר לעמך ישראל ורוח
הקודש אומרת ונכפר להם הדם. שלשה מקריות
נאמרו בענין אחד מה שאמר זה לא אמר זה ומה שאמר
זה לא אמר זה.

דף מג, ב פרק ט הלכה ו גמרא כיוצא בדבר אתה אומר
(בראשית לח) ותאמר הכר נא למי החותמת והפתילים
והמטה האלה. עד כאן אמרה תמר. ויכר יהודה
ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני. עד
כאן אמר יהודה. ורוח הקודש אמר ולא יסף עוד
לדעתה. ג' מקריות נאמרו בענין אחד מה שאמר זה לא
אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר יג) ויספרו
לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב
ודבש היא וזה פריה. עד כאן אמר יהושע. אפס כי עז
העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאד וגם
ילידי הענק ראינו שם. עד כאן אמרו המרגלים. ויהס
כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה
כי יכול נוכל לה. עד כאן אמר כלב. שלש מקריות
נאמרו בענין אחד מה שאמר זה לא אמר זה ומה שאמר
זה לא אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (שופטים ה)
בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא וגוי. עד כאן
אמרה אמו של סיסרא. חכמת שרותיה תענינה. הלא

ימצאו יחלקו שלל אמרו כלותיה. ורוח הקודש אומרת
כן יאבדו כל אויביך י"י. אמר רבי פינחס כדאי היא
שתכפר עד יציאת מצרים. אמר ר' ינאי דברי רבי מאיר
אפי' ערפה חייב. רבי יעקב בר אחא ר' אמי בשם ר'
שמעון בן לקיש אפילו דברי ר' מאיר ערפה פטור. אמר
ר' אילא לפוטרו משום אותו ואת בנו כרבי
שמעון. אמר רבי ינאי שמעתי לה גבול מאימתי היא
נאסרת והורידו משעת הורדה. אמר ר' שמואל בר ר'
יצחק עד שהיא בחיים היא קדוש'. מתניתא אמרה כן
תצא ותרעה בעדר. מהו תצא. תצא מקדושתה אמר
רבי מתניא ויאות מה כתיב (דברים כא) ונכפר להם
הדם ושתק. אלא אפילו כן ואתה תבער הדם הנקי
מקרבך:

דף מג,ב פרק ט הלכה ז משנה עד אחד אומר ראיתי
את ההורג ועד אחד אומר לא ראיתי אשה אומרת
ראיתי ואשה אומרת לא ראיתי היו עורפין עד אומר
ראיתי ושנים אומרים לא ראינו היו עורפין שנים
אומרים ראינו ועד אומר לא ראיתי לא היו עורפין:

דף מג,ב פרק ט הלכה ז גמרא גידול בר בנימין בשם
רב כל מקום שהכשירו עדות האשה כאיש האיש
מכחיש את האשה והאשה מכחשת את האיש. ניתני
עד אומר ראיתי את ההורג אשה אמרה לא
ראיתה. אשה אמרה ראיתי ועד אומר לא ראיתה [תני
דבית רבי כן] תני בשם ר' נחמיה הולכין אחר רוב
הדיעות. היך עבידא שתיים נשים ואיש אחד עשו אותן
כשני עדים ועד אחד. הדא דאת אמר באשה
ונשים. אבל אם היו מאה נשים ועד אחד כעד בעד
אינון:

דף מד,א פרק ט הלכה ח משנה משרבו הרוצחנין
בטלה עגלה ערופה משבא אליעז' בן דינאי ותחינה בן
פרישה היה נקרא חזרו לקרותו בן הרוצחן:

דף מד,א פרק ט הלכה ח גמרא בן הרוחצן בריה קטולה :

דף מד,א פרק ט הלכה ט משנה משרבו המנאפין פסקו המים המאריים ורבי יוחנן בן זכיי הפסיקו שנאמי (הושע ד) לא אפקוד על בנותיכם כי תזניני וגוי :

דף מד,א פרק ט הלכה ט גמרא דכתיב (הושע ד) כי הם עם הזונות יפרדו. וכתוב (במדבר ו) והיתה האשה לאלה בקרב עמה. בזמן שעמה שלום. לא בזמן שעמה פרוצים. ונקה האיש מעון. אימתי האשה נושא את עוונה בזמן שהאיש נקי מעון :

דף מד,א פרק ט הלכה י משנה משמת יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים בטלו האשכולות שנאי (מיכה ז) אין אשכול לאכול בכורה אותה נפשי :

דף מד,א פרק ט הלכה י גמרא ולא עמד אשכול עד שעמד ר"ע וכל הזוגות לא היו אשכולות. אלא אילו שימשו פרנסות. ואלו לא שמשו פרנסות. תני כל הזוגות שעמדו משמת משה ועד שעמד יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים איפשר ליתן בהן דופי עד שעמד ר' יהודה בן בבא אי אפשר ליתן בהן דופי. אמרו על רבי יהודה בן בבא שהיו כל מעשיו לשום שמים אלא שגידל בהמה דקה וכך היה מעשה. פעם אחת חלה ונכנסו הרופאים אצלו לבקרו אמרו לו אין לך רפואה אלא חלב רותח. שהיה גונח. מה עשה לקח עז וקשרה לכרעי מיטתו והיה יונק ממנה חלב רותח. בשעה שהיה גונח. וכשביקשו חכמים להיכנס אצלו אמרו היאך אנו יכולין להיכנס והליסטים עמו בבית. ובשעת מיתתו אמר אין בידי עון אלא זה שעברתי על דברי חביריי. וכשמת דיקדקו חכמים על כל מעשיו ולא מצאו בידו אלא עון אותה העז בלבד. אמר ר' שמעון שזורי של בית אבא היו בעלי בתים בגליל ולמה חרבו שהיו דנין דיני ממונות באחד

ומגדלין בהמה דקה וכך היה חורש אחד היה לנו סמוך לעיר והיתה השדה בינינו ובינה והיתה הצאן נכנסת ויוצאה והדרך עליה:

דף מד, א פרק ט הלכה יא משנה יוחנן כהן גדול העביר את הודיית המעשר אף הוא ביטל את המעוררין ואת הנוקפין ועד ימיו היה פטיש מכה בירושלים ובימיו אין אדם צריך לשאול על הדמיי:

דף מד, א פרק ט הלכה יא גמרא ר' ירמיה ר' חייה בשם רשב"ל

דף מד, ב פרק ט הלכה יא גמרא מתניתא משנחשדו להיות נותנין מעשר לכהונה. הדא מסייע ליה לר' יוחנן בחדא ופליגא עליה בחדא. דתנינן תמן ובת כהן ללוי. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. ניחא בתרומה לא תאכל. במעשר מה נפשך כהנת היא תאכל לוייה היא תאכל. ר' אילא בשם רבי יוחנן כמאן דמר אין נותנין מעשר לכהונה. הוי דו אמר נותנין מעשר לכהונה. מסייעא ליה דו אמר כולן לשבת. דאמר רבי יוחנן יוחנן כהן גדול שלח ובדק בכל ערי ישראל ומצאן שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד. אבל מעשר ראשון ומעשר שני מהן היו מפרישין. ומהן לא היו מפרישין. אמר הואיל ומעשר ראשון בעון מיתה ומעשר שני בעון טבל. יהא אדם קורא שם לתרומה ולתרומת מעשר ונותנין לכהן. ומעשר שני מחללו על המעות והשאר מעשר עני שהמוציא מחבירו עליו הראייה. ויתודה. אמר רבי אילא כעס הוא לפני המקום מי שהוא אומר עשיתי והוא לא עשה. מעתה מי שהוא מפריש יתודה. ומי שאינו מפריש לא יתודה. כהדא דתני עד (דברים כו) השקיפה היו אומרים קול נמוך מיכן ואילך היו אומרים קול גבוה. את המעוררין. אותן שהיו אומרים (תהילים מד) עורה למה תישן יי"י וגו'. וכי יש שינה לפני המקום. והלא כבר נאמר (תהילים קכא) הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל מה תלמוד לומר (תהילים עח)

ויקץ כישן י"י. אלא כביכול כאלו יש לפניו שינה בשעה שישראל בצרה ואומות העולם ברווחה. וכן הוא אומר (איוב יז) ובהמרותם תלן עיני. את הנוקפין. אותן שהיו מכין על גבי העגל בין קרניו. אמר להן יוחנן כהן גדול עד מתי אתם מאכילין את המזבח נבילות ועמד ועשה להן טבעות. אמר רבי בא בשם ר' יוחנן טבעות עשה להן רחבות מלמטן וצרות מלמעלן. עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים. עד תחילת ימיו. ובימיו אין צריך לשאול על הדמאי שהעמיד זוגות. מילתיה דרבי יהושע בן לוי אמרה מהן לגנאי ומהן לשבח. דאמר רבי יוסי בשם ר' תנחום ר' חייה בשם רבי יהושע בן לוי

דף מה, א פרק ט הלכה יא גמרא בראשונה היה מעשר נעשה לשלשה חלקים. שליש למכרי כהונה ולוייה. ושליש לאוצר. ושליש לעניים ולחברים שהיו בירושלים. א"ר יוסי בי רבי בון מאן דהוה סלק למידון בירושלים עד תלת איגרין הוה יהיב מדיליה. מיכן ואילך משל אוצר. משבא אלעזר בן פתורה ויהודה בן פכורה היו נוטלין אותן בזרוע והיתה ספיקה בידו למחות ולא מיחה. והעביר הודיית המעשר. וזו לגנאי. את המעוריין לשבח ואת הנוקפין לשבח. עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים עד תחלת ימיו. רבי חסידה שאל לרבי חזקיה לא מסתברא עד סוף ימיו. אמר ליה אף אנא סבר כן. דמאי רבי יוסי בשם רבי אבהו רבי חזקיה בשם רבי יודה בן פזי דמאי דמי תקין ומי לא תקין:

דף מה, א פרק ט הלכה יב משנה משבטלה סנהדרין בטל השיר מבית המשתאות שנאמר (ישעיהו כד) בשיר לא ישתו יין:

דף מה, א פרק ט הלכה יב גמרא אבא בר רב ירמיה אמר (איכה ה) זקנים משער שבתו וגו'. אמר רב חסדא בראשונה היתה אימת סנהדרין עליהן ולא היו אומרים דברי נבלה בשיר. אבל עכשיו שאין אימת סנהדרין עליהן הן אומרים דברי נבלה בשיר. בראשונה לא היו

נפרעין אלא מאותו האיש בלבד. אבל עכשיו נפרעין ממנו וממשפחתו. אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חונה בראשונה כל צרה שהיתה באה על הציבור היו פוסקין שמחה כנגדה. ומשבטלה סנהדרין בטל השיר מבית המשתיו'. משבטלו אילו ואילו (שם) שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולנו. וכי מה היתה סנהדרין גדולה מועל'. אלא לפי שנאמר (ויקרא כ) ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש ההוא בתתו מזרעו למולך לבלתי המית אותו בכל מיתה שירצו. משלו משל למה הדבר דומה לאחד שקילקל בעיר מסרו לבעל האגמון וחבשו. והיה קשה מבעל האגמון מסרו לבעל הזמורה וחבשו והיה קשה מבעל הזמורה מסרו לבעל הרצועה וחבשו והיה קשה מבעל הזמורה מסרו לבעל הרצועה וסטרו והיה קשה מבעל הרצועה. מסרו לשלטון והחזירו לקמין. כך צרות האחרונות משכחות את הראשונות:

דף מה, א פרק ט הלכה יג משנה משמתו נביאים הראשונים בטלו אורים ותומים משחרב בית המקדש בטל השמיר ונופת צופים ופסקו אנשי אמונה שנאמר (תהילים יב) הושיעה יי' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם:

דף מה, א פרק ט הלכה יג גמרא משמתו נביאים הראשונים פסקו אורים ותומים. ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן

דף מה, ב פרק ט הלכה יג גמרא זה שמואל ודוד. ר' בא בר כהנא בשם רב זה גד ונתן. רבי ירמיה רבי שמואל בר יצחק בשם רב זה ירמיה וברוך. מילתיה דר' יהושע בן לוי אמרה זה ירמיה וברוך דא"ר יהושע בן לוי (דברי הימים ב כו) ויהי לדרוש אלהים בימי זכריהו המבין ביראת אלהים מאן קם מבתריה ירמיה וברוך. משמתו נביאים האחרונים חגי זכריה ומלאכי פסקה מהן רוח הקודש אף על פי כן משתמשין היו בבת קול. מעשה ששמע שמעון הצדיק בת קול יוצא מבית

קודש הקדשים ואמר נהרג גייס גוליקס ובטלו
גזירותיו. מעשה שיצאו נערים להלחם באנטוכיא
ושמע יוחנן כהן גדול בת קול יוצא מבית קודש
הקדשים ואומרת נצחו טלייא דאגחו קרבא
באנטוכיא. וכתבו אותה העת ונתנו בו זמן וכיוונו
שבאותה שעה היתה. מעשה שנכנסו זקנים אצל בת
גדיא ביריחו ויצתה בת קול ואמרה להן יש ביניכם
אדם אחד ראוי לרוח הקודש אלא שאין הדור כדי
ונתנו עיניהן בהילל הזקן. וכשמת היו אומרים עליו
הוי עניו חסיד תלמידו של עזרא. ושוב נכנסו זקנים
לעליי ביבנה ויצאת בת קול ואמרה להן יש ביניכם
אחד ראוי לרוח הקודש אלא שאין הדור כדי ונתנו
עיניהם בשמואל הקטן. ולמה נקרא שמו קטן לפי
שהוא מקטין עצמו. ויש אומרים לפי שמעט היה קטן
משמואל הרמתי וכשמת היו אומרים עליו הוי עניו
חסיד תלמידו של הלל הזקן. ובשעת מיתתו אמר
שמעון וישמעאל לחרבא ושאר כל עמא לביזה. ועקין
סגיאין יהויין. ובלשון ארמית אמרן ולא ידעו מה
אמר. ועל רבי יהודה בן בבא התקינו שיהו אומרים הוי
עניו חסיד אלא שנטרפה השעה. תני אמר רבי יודה מה
טיבו של שמיר הזה ביריה היא מששת ימי בראשית
וכיון שהיו מראין אותו לאבנים היו מתפתחות לפניו
כלווחין של פינקס ובו בנה שלמה בית העולמים. הדא
היא דכתיב (מלכים א ו) והבית בהבנותו אבן שלימה
מסע נבנה ומקבות והגרזן וכל כלי ברזל לא נשמע בבית
בהבנותו. ר' נחמיה אומר מגוררות היו הדא היא
דכתיב (מלכים א ז) כל אלה אבנים יקרות במידות
גזית מגוררות במגירה מבית ומחוץ אמור מעתה
מבפנים לא היה עושה להן כלום אלא מתקן מבחוץ
ומכניס לפנים. רבי אומר נראין דברי רבי יודה באבני
בית המקדש. ודברי רבי נחמיה באבני ביתו של
שלמה. ואין כל דבר יכול לעמוד בו אפילו נתון על גבי
האבן או לתוך טס של מתכת מיד היה בוקע ויורד. מה
היו עשוין לו להעמידו היו כורכין אותו מוכין של צמר
ונותנין אותו לתוך טני של אבר מלא סובין של

שעורים. הדא היא דכתיב (עמוס ה) המבליג שוד על עז. ונופת צופים. אמר רבי לעזר דבש הבא בצפייה. א"ר יוסי בי רבי חנינה סולת צפה על גבי נפה לושה בדבש וחמאה. אמר רבי יונתן יפה סיפסוף שאכלנו בנערותינו מפנקרסין שאכלנו בזקנותינו דביומוי אישתני עלמא. א"ר חייה בר בא סאה ארבלית היתה מוצאה סאה סולת סאה קמח סאה קיבר סאה מורסן סאה סובין. וכדון אפילו חדא על חדא לא קיימא. ופסקו אנשי אמנה. אמר רבי זעירא אנשי אמנה תורה. כהדא חד רבי הוה קרי ליה לאחווה בצור והוון צווחין בפרגמטיי והוה אמר לית אנא מבטלה ענתי אין חמי למיתי. מיתי הוא:

דף מו, א פרק ט הלכה יד משנה רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' יהושע מיום שחרב בית המקדש אין יום שאין בו קללה ולא ירד טל לברכה וניטל טעם הפירות רבי יוסה אומר אף ניטל שומן הפירות רבי שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את הריח המעשרות נטלו את שומן הדגן הזנות והכשפים כילו את הכל:

דף מו, א פרק ט הלכה יד גמרא כתיב (תהילים ז) ואל זועם בכל יום. אמר רבי זעירא ראשונה ראשונה מתקיימת. מי מבטל. רבי אבין בשם ר' אחא ברכת כהנים מבטלת. אמר רבן שמעון בן גמליאל תדע לך שנתאררו הטללים. בראשונה עיר שטלליה מרובין פירותיה מרובין. אבל עכשיו עיר שטלליה מרובין פירות מועטין. בראשונה היה הטל יורד על הקש ועל התבן והן מלבינים. אבל עכשיו יורד על התבן והקש והן משחירין. תני רבי שמעון בן אלעזר אומר הטהרה נטלה את הטעם ואת הריח. מעשרות נטלו את שומן הדגן. וממי ניטל יותר. א"ר לוי בר חיתא נישמענה מן הדא (חגיי ב) מהיותם בא אל ערימת עשרים והיתה עשרה. בא אל היקב לחשוף חמשים פורה והיתה עשרים וחמשה אין כתיב כאן אלא והיתה עשרים. וחכמים אומרים הזנות והכשפים כילו את הכל:

דף מו,א פרק ט הלכה טו משנה בפולמוס של אספסיינוס גזרו על עטרות חתנים ועל האירוס בפולמוס של טיטוס גזרו על עטרות כלות ושלא ילמד אדם את בנו יונית בפולמוס האחרון גזרו שלא תצא כלה באפיריון בתוך העיר ורבותינו התירו שתצא כלה באפיריון בתוך העיר :

דף מו,א פרק ט הלכה טו גמרא (איכה ה) נפלה עטרת ראשינו. אילו הן עטרות חתנים. זו זהורית המוזהבת. רבי בא בשם רב של מלח ושל גפרית. רבי ירמיה בשם רב של מלח ושל זית. רב נחמן בר יעקב אמר אפילו דחילפי ר' ירמיה שיבשב ולבש עטרה של זית שמע שמואל ואמר ניח ליה אילו איתרים רישיה ולא עבד כן. והוות כן כשגגה שיצא מלפני השליט. אילו הן חופות חתנים סדינים מצויירין וסהרוני זהב תלויין בהם. תני אבל עושה הוא אפיפירות ותולה בהן כל מי שירצה. מתניתא ועל האירוס רסיסה. אלו הן עטרות כלות זו עיר של זהב. ר' עקיבה עשה לאשתו עיר של זהב וקניאת בה איתתיה דרבן גמליאל. אמר לה מה הוית עבדת היך מה דהוות עבדה דהוות מזבנה קליעתא דשערה ויהבה ליה והוא לעי באורייתא. שאלו רבי יהושע מהו שילמד אדם את בנו יונית. אמר להן ילמדנו בשעה שאינה לא יום ולא לילה דכתיב (יהושוע א) והגית בו יומם ולילה.

דף מו,ב פרק ט הלכה טו גמרא מעתה אסור ללמד את בנו אומנות בגין דכתיב והגית בו יומם ולילה. והתני רבי ישמעאל (דברים ל) ובחרת בחיים זו אומנות. רבי בא בריה דרבי חייה בר בא בשם ר' יוחנן מפני המסורות. רבי אבהו בשם ר' יוחנן מותר לאדם ללמד את בתו יונית מפני שהיא תכשיט לה. שמע שמעון בר בא ואמר בגין דרבי אבהו בעי מילף ברתיה הוא תלי לה בר' יוחנן. יבוא עלי אם לא שמעתיה מר' יוחנן. מי מתיר את הראשונות. א"ר יוסי בי ר' בון מי שהוא מתיר את אלו הוא מתיר את אילו כהדא ריש גלותא שלח שאל לר' חסדאי מהו הדין דכתיב (יחזקאל כא)

כה אמר י"י הסיר המצנפת והרים העטרה. א"ל הוסרה המצנפת הורמה העטרה. שמע ר' יוחנן ואמר הוא חסד ומילוי חסד:

דף מו, ב פרק ט הלכה טז משנה משמת רבן יוחנן בן זכיי בטל זיו החכמה משמת רבן גמליאל הזקן בטל כבוד תורה ומתה טהרה ופרישות משמת ישמעאל בן פאבי בטל זיו הכהונה משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא משמת ר' מאיר בטלו מושלי משלי משמת ר' עקיבה פסקו הדרשנין משמת בן עזאי פסקו השקדנים משמת בן זומא פסקו התלמידים משמת רבי יהושע פסקה טובה מן העולם משמת ר' אלעזר בן עזריה פסק העושר מן החכמים משמת רבן גמליאל בא גוביי ורבו צרות משמת רבי חנינא בן דוסא ויוסי בן קיטונתא פסקה החסידות ולמה נקרא שמו יוסי בן קיטונתא שהיה תמציתן של חסידים רבי פינחס בן יאיר אומר משחרב בית המקדש בושו חברים ובני חורין וחפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון ואין דורש ואין מבקש ואין שואל על מי לנו להשען על אבינו שמשמים רבי אליעזר הגדול אומר מיום שחרב בית המקדש שרו חכימיא למיהוי כספריא וספריא כחזנא וחזנא כעמא דארעא ועמא דארעא אזלה ודלדלה ואין שואל ואין מבקש על מי יש להשען על אבינו שבשמים. בעקבות משיחא חוצפא יסגא ויוקר יאמיר הגפן תתן פרייה והיין ביוקר

דף מז, א פרק ט הלכה טז משנה והמלכות העכומ"ז תהפך למינות ואין תוכחת בית וועד יהיה לזנות והגליל יחרב והגבלן ישום ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו וחכמות סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו והאמת תהא נעדרת נערים פני זקנים ילבינו זקנים יעמדו מפני קטנים בן מנוול אב בת קמה באמה כלה בחמותה אויבי איש אנשי ביתו פני הדור כפני הכלב הבן אינו מתבייש מאביו ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים:

